

การพัฒนาเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองตามการรับรู้ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น ตามแนวคิดการอบรมเลี้ยงดูของ Schaefer

นายปณณวิษญ์ จาตุกัญญาประทีป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE DEVELOPMENT OF CHILD'S PERCEPTION OF PARENTING MEASUREMENT FOR
LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS BASED ON SCHAEFER CONCEPT

Mr. Pannavish Jatukannyaprateep

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Psychology
Department of Educational Research and Psychology
Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2015
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองตาม
การรับรู้ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตาม
แนวคิดการอบรมเลี้ยงดูของ Schaefer

โดย

นายปิ่นฉวีวิชญ์ จาตุกัญญาประทีป

สาขาวิชา

จิตวิทยาการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชุติมา สุรเศรษฐ์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ดร. จรินทร์ วินทะไชย์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. ปัญญา ชลาภิรมย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรฉวี เจตจำนงนุช)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชุติมา สุรเศรษฐ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(ดร. จรินทร์ วินทะไชย์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ดุจเดือน พันธุมนาวิณ)

ปณณวิษณุ จากตุ๊กญาประทีป : การพัฒนาเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองตาม การรับรู้ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการอบรมเลี้ยงดูของ Schaefer (THE DEVELOPMENT OF CHILD'S PERCEPTION OF PARENTING MEASUREMENT FOR LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS BASED ON SCHAEFER CONCEPT) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ. ดร. ชูติมา สุรเศรษฐ, อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม: ดร. จรินทร์ วินทะไชย์, 145 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดของ Schaefer และศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นใน กรุงเทพมหานคร ตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร จำนวน 610 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง เครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูที่พัฒนาขึ้น และแบบวัด CRPBI-108 ฉบับภาษาไทย ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง และจำแนกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูด้วยวิธี tertile split ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. เครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีข้อคำถามให้นักเรียนประเมินการกระทำของผู้ปกครองที่มีต่อนักเรียน จำนวน 36 ข้อ ซึ่งวัดตัว บ่งชี้ในแต่ละมิติการอบรมเลี้ยงดู เครื่องมือวัดที่พัฒนาขึ้นมีความตรงเชิงโครงสร้าง ซึ่งจากการ วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองพบว่า โมเดลการวัดการอบรมเลี้ยงดูมีความสอดคล้องกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์ ($X^2 = 9.001$, $df = 7$, $p = 0.253$) เครื่องมือมีความตรงเชิงเกณฑ์สัมพัทธ์ โดยพบ ความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญระหว่างมิติการอบรมเลี้ยงดูเดียวกันของเครื่องมือที่พัฒนาขึ้น กับเครื่องมือ CRPBI-108 ฉบับภาษาไทย เครื่องมือมีความเที่ยงโดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอน บาคของเครื่องมือทั้งฉบับเท่ากับ .902 และมีค่าความเที่ยงในแต่ละมิติอยู่ระหว่าง .748 ถึง .874

2. ผลการสำรวจรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู พบว่า มีตัวอย่างวิจัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ เอาใจใส่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.5 ของตัวอย่างวิจัยทั้งหมด มีตัวอย่างวิจัยร้อยละ 15.4 ที่ได้รับการ อบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมและรักตามใจ ร้อยละ 4.1 และ 5.1 ตามลำดับ และมีตัวอย่างร้อยละ 53.9 ที่ไม่สามารถจำแนกรูปแบบการอบรม เลี้ยงดูได้

ภาควิชา	วิจัยและจิตวิทยาการศึกษา	ลายมือชื่อนิสิต
สาขาวิชา	จิตวิทยาการศึกษา	ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก
ปีการศึกษา	2558	ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาร่วม

5683355427 : MAJOR EDUCATIONAL PSYCHOLOGY

KEYWORDS: PARENTING BEHAVIORS / PARENTING STYLE / PARENTING MEASUREMENT

PANNAVISH JATUKANNYAPRATEEP: THE DEVELOPMENT OF CHILD'S PERCEPTION OF PARENTING MEASUREMENT FOR LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS BASED ON SCHAEFER CONCEPT. ADVISOR: ASST. PROF. CHUTIMA SURASETH, Ph.D., CO-ADVISOR: JARINTORN WINTACHAI, Ph.D., 145 pp.

The purposes of this research were to develop a parenting measurement based on Schaefer's concept and to study the parenting style of lower secondary school students' parents. The samples in this study consisted of 610 lower secondary school students in Bangkok. The instruments used in this research were the parenting behavior survey, the developed parenting measurement and CRPBI-108 Thai version. The data were analyzed using second-order confirmatory factor analysis. The parenting styles were distinguished using the tertile split method. The major findings were as follows:

1. The developed parenting measurement consisted of 36 five-Likert scale items, measuring the parenting indicators in each dimension. Construct validity was confirmed by using the second-order CFA and found $\chi^2 = 9.001$, $df = 7$, $p = 0.253$. The developed parenting measurement has the criterion-related validity. The correlation between of the same dimension's score of the developed parenting measurement and the CRPBI-108 Thai version was significantly positive. The reliability of the whole measurement was .902 and the reliability of the dimensions was ranged from .748 to .874.

2. There was 21.5 percent of the samples that were classified as having the authoritative parent. 15.4 percent of the samples were classified as having the neglectful parent while 4.1 and 5.1 percent were classified as having the authoritarian parent and the permissive parent, respectively. Parenting style of the 53.9 percent of the samples could not be classified.

Department: Educational Research and Psychology Student's Signature

Advisor's Signature

Field of Study: Educational Psychology Co-Advisor's Signature

Academic Year: 2015

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุตินา สุระเศรษฐ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.จรินทร์ วินทะไชย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่คอยให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีความสมบูรณ์มากที่สุด ตลอดจนให้กำลังใจจนผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยได้สำเร็จ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ตฤเต็อน พันธุมนาวิน และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ เจตจันงนุช ที่กรุณาสละเวลาที่มีค่ามาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งให้คำแนะนำที่มีค่ายิ่งต่อการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ทวนทอง เขาวงกิตพิงศ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ให้ใช้เครื่องมือที่ท่านได้พัฒนาและแปลจากเครื่องมือที่เป็นภาษาต่างประเทศ กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ แกมเกตุ และ อาจารย์ ดร.สิวะโชติ ศรีสุทธิยากร ที่ให้คำแนะนำตลอดจนช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาสละเวลาตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นให้มีความสมบูรณ์ และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่คอยให้กำลังใจและคำแนะนำต่างๆ ตลอดระยะเวลาการทำวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนอุดหนุนการทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่าน สำหรับความเอื้อเฟื้อในการทำงานทุกอย่าง

ขอขอบคุณพี่ๆ น้องๆ และเพื่อนๆ ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษาทุกคน สำหรับคำแนะนำและกำลังใจที่ดีเสมอตลอดระยะเวลาในการทำวิจัย

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ พี่น้อง และญาติ ผู้ซึ่งเป็นแรงผลักดันและอยู่เบื้องหลังของความสำเร็จในครั้งนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
คำถามวิจัย	5
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ตอนที่ 1 ความหมายและความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดู.....	7
ตอนที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู.....	11
ตอนที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ศึกษาการอบรมเลี้ยงดูและผลของวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจและสังคมที่มีต่อการศึกษาและการวัดการอบรมเลี้ยงดู.....	25
ตอนที่ 4 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	42
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย	48
ระยะที่ 1 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การอบรมเลี้ยงดู และเก็บข้อมูลลักษณะพฤติกรรมการอบรม เลี้ยงดูของผู้ปกครองโดยใช้แบบสอบถาม.....	48
1.1 ประชากรและตัวอย่างวิจัย.....	49

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
1.3 การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	50
1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	50
ระยะที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	51
2.1 ประชากรและตัวอย่างวิจัย.....	51
2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	54
2.3 การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	59
2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	59
ระยะที่ 3 การวิเคราะห์ค่าปกติวิสัยของแบบวัดและวิเคราะห์รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของ ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานคร	60
3.1 ประชากรและตัวอย่างวิจัย.....	60
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	60
3.3 การดำเนินการเก็บข้อมูล	60
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	61
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง.....	64
1.1 ข้อมูลทั่วไปของตัวอย่างวิจัย	64
1.2 ลักษณะพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองในแต่ละตัวบ่งชี้	66
ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูที่พัฒนาขึ้น	77
2.1 ข้อมูลเบื้องต้นของตัวอย่างวิจัย	77
2.2 ผลการวิเคราะห์สถิติเบื้องต้นของตัวแปรในการวิจัย.....	79
2.3 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน อันดับที่สอง.....	83
2.4 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเกณฑ์สัมพัทธ์	89

2.5 ผลการตรวจสอบความเที่ยง.....	91
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าปกติวิสัยและรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง.....	92
3.1 ผลการวิเคราะห์ค่าปกติวิสัยของแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูที่พัฒนาขึ้น.....	92
3.2 รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานคร.....	94
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	98
สรุปผลการวิจัย.....	99
อภิปรายผลการวิจัย.....	105
ข้อจำกัดของงานวิจัย.....	111
ข้อเสนอแนะ.....	112
รายการอ้างอิง.....	114
ภาคผนวก.....	126
ภาคผนวก ก แบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง.....	127
ภาคผนวก ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบวัดการอบรมเลี้ยงดู.....	130
ภาคผนวก ค ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาด้วยการหาค่าดัชนี IOC ผลการประเมินความเที่ยงรายข้อคำถามด้วยค่า CITC และผลการปรับปรุงข้อคำถาม.....	132
ภาคผนวก ง ตัวอย่างแบบวัดการอบรมเลี้ยงดู.....	136
ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของโมเดลการวัดการอบรมเลี้ยงดู.....	138
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	145

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 2.1	การจำแนกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามมิติการควบคุมและการตอบสนอง (Maccoby & Martin, 1983).....	17
ตารางที่ 2.2	สรุปแนวคิดที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของนักวิจัยในต่างประเทศและประเทศไทย	24
ตารางที่ 2.3	ลักษณะและองค์ประกอบของแบบวัดการอบรมเลี้ยงดู	30
ตารางที่ 2.4	เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และลูกในวัฒนธรรมที่ต่างกัน (Greenfield & Suzuki, 1998, p.1085).....	36
ตารางที่ 2.5	พฤติกรรมที่แสดงถึงความรักอบอุ่นตามความหมายที่นักวิจัยแต่ละท่านให้ไว้ หรือที่ใช้วัดในงานวิจัย	43
ตารางที่ 2.6	พฤติกรรมที่แสดงถึงการควบคุมตามความหมายที่นักวิจัยแต่ละท่านให้ไว้ หรือที่ใช้วัดในงานวิจัย	45
ตารางที่ 2.7	พฤติกรรมที่แสดงถึงการให้อิสระทางจิตตามความหมายที่นักวิจัยแต่ละท่านให้ไว้ หรือที่ใช้วัดในงานวิจัย.....	46
ตารางที่ 3.1	จำนวนข้อคำถามในแต่ละตัวบ่งชี้ของเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดู	55
ตารางที่ 3.2	จำนวนข้อคำถามในแต่ละตัวบ่งชี้ของแบบวัด CRPBI-108 ฉบับภาษาไทย	58
ตารางที่ 3.3	แนวทางการจำแนกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูด้วยวิธี Tertile split	61
ตารางที่ 3.4	สรุปขั้นตอนวิธีการดำเนินงานวิจัย.....	62
ตารางที่ 4.1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง	65
ตารางที่ 4.2	ประเด็นคำถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลพฤติกรรมของผู้ปกครองในแต่ละตัวบ่งชี้	66
ตารางที่ 4.3	ลักษณะพฤติกรรมการแสดงออกถึงความรักของผู้ปกครอง	67
ตารางที่ 4.4	ลักษณะพฤติกรรมการเปิดใจรับฟังและให้กำลังใจของผู้ปกครอง	68
ตารางที่ 4.5	ลักษณะพฤติกรรมการให้เวลาและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของผู้ปกครอง	69
ตารางที่ 4.6	ลักษณะของกฎและข้อบังคับในบ้านของผู้ปกครอง	70

ตารางที่ 4.7	ลักษณะของการตั้งความคาดหวังกับนักเรียนของผู้ปกครอง	71
ตารางที่ 4.8	แนวทางการติดตามดูแลให้นักเรียนทำตามกฎของผู้ปกครอง	72
ตารางที่ 4.9	ลักษณะและแนวทางการให้คำแนะนำและคำสั่งสอนของผู้ปกครองเพื่อให้ปฏิบัติได้ ตามที่คาดหวัง.....	73
ตารางที่ 4.10	ลักษณะพฤติกรรมการรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง	74
ตารางที่ 4.11	ลักษณะการให้อิสระในการเลือก คิด หรือทำสิ่งต่างๆ ด้วยตัวเองของผู้ปกครอง	75
ตารางที่ 4.12	แนวทางการหลีกเลี่ยงวิธีการบังคับขู่เข็ญของผู้ปกครอง	76
ตารางที่ 4.13	ข้อมูลทั่วไปของตัวอย่างการวิจัย	77
ตารางที่ 4.14	ค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลจากแบบวัดการอบรมเลี้ยงดู	80
ตารางที่ 4.15	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรแต่ละคู่ ค่าเฉลี่ย และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร	84
ตารางที่ 4.16	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของตัวบ่งชี้การอบรมเลี้ยงดู	86
ตารางที่ 4.17	ค่าความสัมพันธ์ในแต่ละมิติระหว่างเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ได้พัฒนาขึ้นกับ แบบวัด CRPBI-108 ฉบับภาษาไทย.....	89
ตารางที่ 4.18	ค่าความเที่ยงของเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูที่พัฒนาขึ้น	91
ตารางที่ 4.19	คะแนนดิบในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 33 และ 66 ของมิติรบกวนและมิติการ ควบคุม	92
ตารางที่ 4.20	ค่าปกติวิสัยของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแต่ละรูปแบบ.....	93
ตารางที่ 4.21	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของตัวอย่างวิจัย.....	94
ตารางที่ 4.22	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของตัวอย่างวิจัย แบ่งตามผู้ที่ทำหน้าที่ อบรมเลี้ยงดู.....	96

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 2.1 การอบรมเลี้ยงดูแต่ละรูปแบบมีปริมาณมิติการอบรมเลี้ยงดูในแต่ละมิติแตกต่างกันไป ตามแนวคิดของ Schaefer (Schaefer, 1959, p.232)	13
ภาพที่ 2.2 แสดงแนวคิด การจัดวางระบบ และตัวอย่างความสัมพันธ์และบริบทต่างๆที่ส่งผลต่อ พัฒนาการของมนุษย์ตามทฤษฎีนิเวศวิทยาของ Bronfenbrenner (1979)	34
ภาพที่ 2.3 กรอบแนวคิดในการพัฒนาเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดู	47
ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างสำหรับการเก็บข้อมูลด้วยแบบวัดการอบรมเลี้ยงดู	53
ภาพที่ 4.1 ลักษณะการกระจายของข้อมูลในแต่ละตัวบ่งชี้	81
ภาพที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของโมเดลการวัดการอบรมเลี้ยงดู ..	88
ภาพที่ 4.3 การกระจายของคะแนนในมิติที่ประกอบขึ้นและมิติการควบคุม	95

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

สถาบันครอบครัวนับเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดของสังคมแต่มีความสำคัญที่สุด เนื่องจากครอบครัวทำหน้าที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพและพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ให้แก่สมาชิกในครอบครัว เป็นจุดเริ่มต้นของความสัมพันธ์ใกล้ชิดที่เกิดขึ้นและดำรงอยู่กับเด็กตั้งแต่เกิด อาศัยกระบวนการทางสังคมในการขัดเกลาเด็กและสมาชิกในครอบครัวให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ (จิตตินันท์ เดชะคุปต์, กุศลสุนทรธาดา, วรณนภา โพธิ์น้อย, ทิพาภรณ์ โพธิ์สวัสดิ์ และ มาลี จิรวพัฒนานนท์, 2557) ดังนั้นปฏิสัมพันธ์ภายในครอบครัวที่เกิดขึ้นระหว่างพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็กจึงมีบทบาทสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กในด้านต่างๆ ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจริยธรรม ปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวที่เกิดขึ้นอาจเรียกได้ว่าเป็นการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งหมายถึงแนวทางปฏิบัติของผู้ที่มีความใกล้ชิดกับเด็กที่มีต่อตัวเด็ก เพื่อสนับสนุนและตอบสนองความต้องการทางกายและจิตใจ ไปจนถึงสนับสนุนในการเสริมสร้างทักษะทางปัญญา ทักษะทางสังคม ทักษะคิด ค่านิยม ผ่านการสอน ฝึกฝน และสังเกต เพื่อการดำรงชีวิตที่ดีในครอบครัวและสังคม

การอบรมเลี้ยงดูของคนในครอบครัวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อพัฒนาการของเด็ก โดยเฉพาะในช่วงวัยรุ่นตอนต้น อายุระหว่าง 12-15 ปี ซึ่งตรงกับช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามทฤษฎีจิตสังคม (Psychosocial theory) ของ Erikson (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2554) วัยนี้เป็นช่วงวัยของการค้นหาเอกลักษณ์ของตนเองและความสับสนในบทบาทของตนเอง (Ego identity vs Role confusion) เด็กจะเริ่มคิดแบบผู้ใหญ่และตั้งคำถามว่า “ฉันคือใคร” โตไปจะประกอบอาชีพอะไร วัยรุ่นส่วนใหญ่ยังสับสน ไม่แน่ใจ บางครั้งอยากเป็นเด็กเพื่อให้ผู้ใหญ่ช่วยเหลือ แต่บางครั้งก็อยากมีอิสระตัดสินใจด้วยตัวเอง เด็กที่มีอัตภาพและหาเอกลักษณ์ของตนเองได้จะมีความมั่นใจในตนเองและพร้อมที่จะก้าวไปเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต ส่วนเด็กที่ยังสับสนในบทบาททางสังคมจะเป็นคนไม่มีหลักการและไม่รู้ว่าตนเองต้องการอะไร จึงมักเลียนแบบผู้อื่น สอดคล้องกับ Wentzel และ Battle (2001) ที่กล่าวว่าเด็กวัยนี้เป็นช่วงที่เริ่มค้นหาตนเองและมีความเป็นอิสระ (Autonomy) เป็นช่วงที่มีการพัฒนาอัตมโนทัศน์ (Self-concept) (Harter, 1983) และค้นหาบทบาทของตนเองในครอบครัว เพื่อน และในสังคม (Simmons, Burgeson, Carlton-Ford, & Blyth, 1987) อย่างไรก็ตาม เด็กวัยรุ่นตอนต้นมักมีปัญหาทางด้านพฤติกรรมหลายๆ ประการ จากรายงานสถานการณ์ปัญหาสุขภาพวัยรุ่นของกรมสุขภาพจิต (2557) พบว่า วัยรุ่นไทยในปัจจุบันนิยมเล่นเกมและเข้าถึงแหล่งอบายมุขผ่านโลกออนไลน์

มากขึ้น มีวัยรุ่นและเยาวชนเป็นนักดื่มและนักสูบบุหรี่ในอัตราที่สูงขึ้น ซึ่งนำไปสู่ปัญหาความรุนแรง การกระทำความผิดต่อชีวิตและร่างกาย และความผิดปกติเกี่ยวกับเพศ

การอบรมเลี้ยงดูมีความสำคัญต่อพัฒนาการในด้านต่างๆ และการป้องกันพฤติกรรมที่เป็นปัญหาหลายๆ ประการในช่วงวัยรุ่นตอนต้น ดังจะเห็นได้จากผลการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูต่อพฤติกรรมต่างๆ ของวัยรุ่นตอนต้นพบว่า รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมส่งผลทางบวกต่อพฤติกรรมของวัยรุ่นที่สำคัญหลายประการ เช่น ความรู้สึกเป็นอิสระ พฤติกรรมช่วยเหลือสังคม (Baumrind, 1967) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Steinberg, Elmen, & Mounts, 1989; นฤมล สิริพันธ์, 2533) การมีวินัยในตนเอง (บัณฑิตา ศักดิ์อุดม, 2523) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (มาริสสา รัชูปัตย์, 2532) การปรับตัว (สมาน กำเนิด, 2520) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (พรเพ็ญ ชัยมงคล, 2537) ความฉลาดทางอารมณ์ (สุภาพรณ โคตรจรัส และ ชุมพร ยงกิตติกุล, 2545) และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมยังส่งผลทางลบต่อพฤติกรรมก้าวร้าว (Chang, Schwartz, Dodge, & McBride-Chang, 2009) และการสูบบุหรี่ (Radziszewska, Richardson, Dent, & Flay, 1996) เป็นต้น นอกจากนี้ ผลจากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กในประเทศไทยด้วยวิธีวิเคราะห์ห่อภิมาณจำนวน 37 เรื่องที่จัดทำขึ้นโดย ดุษฎี โยเหลา (2536) ยังพบอีกว่า วัยรุ่นตอนต้นเป็นวัยที่การอบรมเลี้ยงดูมีอิทธิพลต่อสติปัญญา บุคลิกภาพ และสังคมมากที่สุด

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีนักวิจัยจำนวนมากได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูที่สำคัญและได้มีการนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในการศึกษาวิจัย แนวคิดเกี่ยวกับอบรมเลี้ยงดูสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทหลักๆ ได้แก่ (1) แนวคิดที่เสนอว่าการอบรมเลี้ยงดูประกอบไปด้วยมิติต่างๆ และทำการวัดการอบรมเลี้ยงดูในแต่ละมิติ เช่น แนวคิดของ Schaefer (1965b) ที่ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 มิติ ได้แก่ มิติยอมรับ/ไม่ยอมรับ (Acceptance/Rejection) มิติการควบคุมมั่นคง/ควบคุมหละหลวม (Firm control/Lax Control) และมิติการให้อิสระทางจิต/การควบคุมทางจิต (Psychological autonomy/Psychological Control) และ (2) แนวคิดที่แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็นหลายรูปแบบ ซึ่งเป็นส่วนผสมของมิติต่างๆ เช่น แนวคิดของ Baumrind (1971) และ Maccoby และ Martin (1983) ที่ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ แบบควบคุม แบบตามใจ และแบบทอดทิ้ง โดยแต่ละรูปแบบประกอบขึ้นจากส่วนผสมที่แตกต่างกันระหว่างมิติการควบคุมหรือการเรียกร้องจากพ่อแม่และมิติการตอบสนองความรู้สึกของเด็ก

ในหลายทศวรรษที่ผ่านมา การศึกษาผลของการอบรมเลี้ยงดูมุ่งเน้นไปที่การศึกษาผลของการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบต่างๆ ตามการจัดรูปแบบของ Baumrind (1971) และ Maccoby และ Martin (1983) จากงานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาเกี่ยวกับผลของการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่มีต่อพฤติกรรมเด็กได้แสดงให้เห็นว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่เป็นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่ดีที่สุด อย่างไรก็ตาม

ตามในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา แนวคิดของ Schaefer (1965b) ที่ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 มิติ ได้ถูกนำมาใช้ในการวิจัยมากขึ้น เนื่องจากผลการศึกษาที่พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่นั้นเป็นรูปแบบที่ดีต่อพัฒนาการของเด็ก ทำให้นักวิจัยเริ่มมีความสนใจในการศึกษาผลขององค์ประกอบย่อยของการอบรมเลี้ยงดู (Barber, Stolz, Olsen, Collins, & Burchinal, 2005) ด้วยเหตุนี้ทำให้มีการพัฒนาปรับปรุงเครื่องมือวัดมิติการอบรมเลี้ยงดู Child's Report of Parental Behavior Inventory หรือ CRPBI ซึ่งเป็นแบบวัดที่ Schaefer ใช้ในการสังเคราะห์องค์ประกอบการอบรมเลี้ยงดูที่มีข้อคำถามมากถึง 260 ข้อ ตัวอย่างเช่น ในปี 1970 Schludermann และ Schludermann ได้ปรับปรุงเป็น CRPBI-30 และ CRPBRI-108 และมีการปรับปรุงต่อเรื่อยมาโดย Raskin, Boothe, Reatig, และ Schulterbrandt ในปี 1971 และ Margolies และ Weintraub ในปี 1977 นอกจากนี้ การวัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่มีการแยกออกเป็นแต่ละมิติยังช่วยให้นักวิจัยได้สารสนเทศมากขึ้น ดังที่ Darling และ Steinberg (1993) ระบุว่าวิธีนี้จะช่วยให้นักวิจัยได้ทราบว่าผลของการอบรมเลี้ยงดูในแต่ละรูปแบบได้รับอิทธิพลมาจากมิติการอบรมเลี้ยงดูใด ในประเทศไทย การวัดมิติการอบรมเลี้ยงดูยังไม่เป็นที่นิยมใช้ งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้การวัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดของ Baumrind ทำให้การพัฒนาเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูในประเทศไทยที่มุ่งพิจารณาเชิงมิติมีอยู่น้อย

ความแตกต่างของวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ทำให้นักวิจัยจำเป็นต้องคำนึงถึงบทบาทของบริบททางสังคม ซึ่งเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับค่านิยมและทัศนคติต่อการอบรมเลี้ยงดู ซึ่ง Charoenthaweesub และ Hale (2011) ได้ให้ข้อสนับสนุนไว้ว่า ในบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ทำให้การนำแนวคิดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูจากประเทศตะวันตกมาใช้ อาจไม่สามารถอธิบายแนวทางการอบรมเลี้ยงดูของคนไทยได้อย่างแม่นยำ โดยเฉพาะของประเทศไทยที่มีความจำเพาะและแตกต่างจากประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศในทวีปยุโรป รวมไปถึงประเทศในภูมิภาคเอเชียด้วยกัน ดังที่เห็นได้จากงานวิจัยที่นำแนวคิดของ Baumrind มาใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมแตกต่างกันที่ได้ผลที่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษากับตัวอย่างที่เป็นชาวยุโรปหรือชาวอเมริกันเชื้อสายยุโรป (Blair & Qian, 1998; Gonzalez, Greenwood, & Hsu, 2001; Leung, Lau, & Lam, 1998; McBride-Chang & Chang, 1998) ทั้งนี้ประเทศไทยมีปัจจัยทางวัฒนธรรมต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการอบรมเลี้ยงดูและลักษณะปฏิสัมพันธ์ในครอบครัว ดังที่ Pinyuchon และ Gray (1997) ได้สรุปถึงปัจจัยทางวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อครอบครัวไทยไว้ 6 ประการ ได้แก่ ความเชื่อทางศาสนา การอยู่อาศัยในเมืองหรือนอกเมือง ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ค่านิยมทางสังคม บทบาททางเพศ และความรู้เกี่ยวกับเพศ อย่างไรก็ตาม งานวิจัยที่ทำการศึกษานำแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูในสังคมไทยยังมีไม่มากนัก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการนำแนวคิดและแบบวัดจากประเทศตะวันตกไปใช้ในการศึกษาวิจัย ประกอบกับในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ ทั้งในด้านโครงสร้างครอบครัว

โครงสร้างประชากร รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีทั้งทางด้านคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตซึ่งอาจส่งผลต่อรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู จากข้อมูลเชิงสถิติที่จัดทำขึ้นโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2557ก, 2557ข) พบว่า แนวโน้มครอบครัวเดี่ยวที่มีสามีภรรยาและลูกอยู่ด้วยกันมีแนวโน้มลดลง และแนวโน้มครอบครัวที่มีสามีภรรยาอยู่ด้วยกันเพียงลำพังมีแนวโน้มมากขึ้น ซึ่งอาจมีเหตุผลเนื่องจากการย้ายถิ่นโดยเฉพาะการย้ายถิ่นเข้าสู่กรุงเทพมหานครเพื่อหางานทำ การติดตามบุคคลในครอบครัวเพื่อหน้าที่การงานและเพื่อการศึกษา นอกจากนี้ ภาวณูญาแก้วเทพ (2539) ยังได้อธิบายถึงผลของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีการสื่อสารที่เข้ามามีบทบาทต่อชีวิตและสถาบันทางสังคมมากกว่าสมัยก่อนว่า มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลจากที่พบหน้ากัน (face-to-face relationship) ไปสู่ความสัมพันธ์ที่มีสื่อเป็นตัวกลางมากขึ้น พ่อแม่ลูกที่ไม่ได้อยู่ด้วยกันสามารถติดต่อสื่อสารกันผ่านทางโทรศัพท์ และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้เมืองหลวงของไทยมีความหลากหลายของลักษณะประชากรและโครงสร้างครอบครัว ที่ประกอบด้วยครอบครัวที่มีภรรยาอยู่ในจังหวัดอยู่แล้วและครอบครัวที่ย้ายถิ่นเข้ามาครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยาย ครอบครัวที่พ่อหรือแม่เลี้ยงลูกคนเดียว ด้วยเหตุนี้ การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูจึงต้องคำนึงถึงบริบททางวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม และการนำแนวคิดการอบรมเลี้ยงดูจากต่างประเทศมาใช้ ซึ่งควรมีการปรับให้มีความเหมาะสมกับสังคมไทยในบริบทปัจจุบัน

เนื่องจากในประเทศไทย ยังไม่มีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดการแบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 มิติ ของ Schaefer (1965b) ที่มีความสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปของสังคมไทยในปัจจุบัน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจพัฒนาเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดู ตามแนวคิดของ Schaefer (1965b) เพื่อใช้วัดมิติการอบรมเลี้ยงดู 3 มิติ ได้แก่ มิติรักอบอุ่น มิติการควบคุม และมิติการให้อิสระทางจิต โดยผู้วิจัยมีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อนำมาประกอบการสร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับทัศนคติ ค่านิยม และวัฒนธรรมของสังคมไทยในปัจจุบัน และใช้เครื่องมือดังกล่าวในการศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานครเพื่อให้ทราบถึงรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองในปัจจุบัน

คำถามวิจัย

1. เครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูตามกรอบแนวคิดของ Schaefer ที่มีความเหมาะสมกับสังคมไทยในปัจจุบัน มีลักษณะอย่างไร
2. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานครได้รับการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดของ Schaefer ที่มีความเหมาะสมในการใช้วัดการอบรมเลี้ยงดูของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 ซึ่งเป็นเขตพื้นที่การศึกษาของจังหวัดกรุงเทพมหานคร

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองตามการรับรู้ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการแบ่งการอบรมเลี้ยงดูเป็น 3 มิติของ Schaefer (1965b) ได้แก่ มิติรักอบอุ่น มิติการควบคุม และมิติการให้อิสระทางจิต ผู้วิจัยสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การอบรมเลี้ยงดูในแต่ละมิติจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู และเก็บข้อมูลลักษณะพฤติกรรมกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองที่สอดคล้องกับแต่ละตัวบ่งชี้โดยใช้แบบสอบถามเพื่อเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพสำหรับพัฒนาข้อคำถามในเครื่องมือวัด ข้อคำถามในเครื่องมือวัดจึงพัฒนาขึ้นบนพื้นฐานของแนวคิดการแบ่งการอบรมเลี้ยงดูเป็น 3 มิติของ Schaefer และข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากแบบสอบถาม

การศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองผ่านการรับรู้ของนักเรียน ผู้วิจัยใช้ค่าปกติวิสัยที่ได้จากการเก็บข้อมูลเป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ และจำแนกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูด้วยวิธี Tertile split ซึ่งเป็นวิธีที่ให้ผลการจำแนกมีโอกาสมิถพลต่น้อย แต่จำเป็นต้องใช้กลุ่มตัวอย่างวิจัยขนาดใหญ่ และมีตัวอย่างที่อาจไม่ได้รับการจัดจำแนกค่อนข้างมาก

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การอบรมเลี้ยงดู (Parenting) หมายถึง การปฏิบัติของผู้ปกครองที่มีต่อตัวเด็ก เพื่อสนับสนุนและตอบสนองความต้องการทางกายและจิตใจ ไปจนถึงสนับสนุนในการเสริมสร้างทักษะทางปัญญา ทักษะทางสังคม ทักษะคิด ค่านิยม เพื่อการดำรงชีวิตในสังคม

มิติการอบรมเลี้ยงดู (Parenting dimension) หมายถึง คุณลักษณะหรือแบบแผนที่แสดงถึงส่วนประกอบย่อยของการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง การอบรมเลี้ยงดูสามารถแบ่งเป็น 3 มิติย่อย ตามแนวคิดของ Schaefer (1965b) ได้แก่ (1) มิตรรักอบอุ่น (Warmth) ซึ่งเกี่ยวกับการให้ความรักความอบอุ่น การตอบสนองและการสนับสนุนทางอารมณ์ของเด็ก (2) มิติการควบคุม (Behavioral control) ซึ่งเกี่ยวกับการตั้งกฎเกณฑ์และข้อบังคับ และการติดตามดูแล และ (3) มิติการให้อิสระทางจิต (Psychological autonomy) ซึ่งเกี่ยวกับการให้อิสระในการแสดงความคิดเห็น ให้อิสระในการพัฒนาอัตลักษณ์ของตัวเอง และไม่ใช้การบังคับขู่เข็ญ

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู (Parenting style) หมายถึง แนวทางหรือรูปแบบการปฏิบัติของผู้ปกครองต่อตัวเด็กที่มีลักษณะเป็นแบบแผน และเกิดขึ้นเป็นประจำ ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้มิติการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดของ Schaefer (1965b) 2 มิติ ได้แก่ (1) มิตรรักอบอุ่น และ (2) มิติการควบคุม มาผสมผสานและจำแนกเป็นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู 4 รูปแบบตามแนวคิดของ Baumrind (1971) และ Maccoby และ Martin (1983) ได้แก่ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ แบบควบคุม แบบรักตามใจ และแบบทอดทิ้ง โดยผู้ปกครองที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่จะมีคะแนนในมิติทั้ง 2 มิติในระดับสูง ผู้ปกครองที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมจะมีคะแนนในมิติรักอบอุ่นต่ำ แต่มีคะแนนในมิติการควบคุมสูง ผู้ปกครองที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจจะมีคะแนนในมิติรักอบอุ่นสูง แต่มีคะแนนในมิติการควบคุมต่ำ ในขณะที่ผู้ปกครองที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งจะมีคะแนนในมิติทั้ง 2 มิติในระดับต่ำ

ผู้ปกครอง (Parent) หมายถึง บุคคลใดๆ ที่ทำหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ซึ่งเป็นได้ทั้งพ่อแม่ที่แท้จริง ปู่ย่าตายาย ญาติ พ่อแม่ที่รับเด็กมาเลี้ยงดู ไปจนถึงผู้ที่ได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้เครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดของ Schaefer ที่มีความเหมาะสมในการใช้วัดการอบรมเลี้ยงดูของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน
2. ได้ทราบถึงรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองในกลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และแบ่งการนำเสนอเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ความหมายและความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดู ตอนที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู ตอนที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ศึกษาการอบรมเลี้ยงดูและผลของวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีต่อการศึกษาและการวัดการอบรมเลี้ยงดู และตอนที่ 4 กรอบแนวคิดการวิจัย

ตอนที่ 1 ความหมายและความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดู

1.1 ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู

ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน มีผู้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูไว้หลากหลายทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในประเทศไทย เพ็ญศรี พิชัยสนธิ (2522) ได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูโดยแยกเป็น “การอบรม” หมายถึง การแนะนำ สั่งสอน และอบรมฝึกฝน มีจุดประสงค์เพื่อให้เด็กประพฤติดี มีระเบียบวินัย รู้จักควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบ “การเลี้ยงดู” หมายถึง การดูแลเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็กทั้งกายและใจ มีจุดประสงค์ให้เด็กมีสุขภาพแข็งแรง ไม่มีโรค อารมณ์แจ่มใส มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ดวงเดือน พันธุมนาวิ (2524) ได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูไว้ว่าหมายถึง การที่ผู้ใกล้ชิดเด็กมีการติดต่อเกี่ยวข้องกับเด็ก ทั้งกิริยาและวาจา ซึ่งเป็นการถ่ายทอดความหมายกับเด็กในด้านความรู้สึกและอารมณ์ รวมถึงเป็นแนวทางให้ผู้เลี้ยงดูสามารถให้รางวัลและลงโทษเด็กได้ สุมน อมรวิวัฒน์ และคณะ (2532) ได้สรุปความหมายของการอบรมเลี้ยงดูดีกว่า หมายถึง ลักษณะวิธีการต่างๆ ที่ผู้เลี้ยงดูใช้ในการเลี้ยงดูเด็ก ดูแลเด็ก อบรมสั่งสอนเด็ก และมีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก รวมทั้งการปฏิบัติตัวของผู้เลี้ยงดู และความคิดเห็นของผู้ใหญ่เกี่ยวกับเด็ก และ งามตา วนิชานนท์ (2536) ได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูไว้ว่าหมายถึงการที่ผู้ใหญ่ปฏิบัติต่อเด็กทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมเพื่อเลี้ยงดูและฝึกอบรมลักษณะและพฤติกรรมของเด็ก

ในต่างประเทศ Brook (1991) ได้อธิบายถึงความหมายของการอบรมเลี้ยงดูว่า การอบรมเลี้ยงดูเป็นกระบวนการของปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เลี้ยงดูซึ่งเป็นที่ทั้งพ่อแม่ พี่น้อง ญาติ ครู เพื่อน หรือ

คนอื่นๆ เป็นกระบวนการที่นำไปสู่พัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของคน ในขณะที่ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู (Parenting) ในสารานุกรมงานสังคมสงเคราะห์ (Davies, 2000) ได้ให้ไว้ คือ กระบวนการส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็ก ตั้งแต่ทารกไปจนถึงเป็นผู้ใหญ่ โดยเด็กสามารถได้รับการอบรมเลี้ยงดูได้โดยไม่จำกัดแต่เพียงพ่อแม่เท่านั้น

จากความหมายของการอบรมเลี้ยงดูที่มีผู้เสนอไว้ทั้งในและต่างประเทศ จะเห็นได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูไม่ได้จำกัดไว้แต่เพียงพ่อแม่ที่แท้จริง (Biological parent) ของเด็กเท่านั้น แต่ยังรวมถึงบุคคลอื่น ๆ ที่มีส่วนช่วยในการอบรมเลี้ยงดู ที่อาจเป็นได้ทั้งปู่ย่าตายาย ญาติ บุคคลอื่นที่ทำหน้าที่รับลูกของผู้อื่นมาเลี้ยง (Adoptive parent) หรือผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งโดยกฎหมายในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ในการใช้คำที่เหมาะสมกับผู้ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูในภาษาไทยคือคำว่า ผู้ปกครอง ซึ่งพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542) ได้ให้ความหมายของคำว่าผู้ปกครองไว้ว่า หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ปกครองดูแล หรือบุคคลที่ศาลตั้งให้อำนาจปกครองผู้เยาว์ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะและไม่มีพ่อแม่ หรือพ่อแม่ถูกถอนอำนาจปกครอง ในงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้ปกครอง จึงหมายถึง บุคคลใดๆ ที่ทำหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

โดยสรุป การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง แนวทางปฏิบัติของผู้ปกครองที่มีต่อเด็ก เพื่อสนับสนุนและตอบสนองความต้องการทางกายและจิตใจ ไปจนถึงสนับสนุนในการเสริมสร้างทักษะทางปัญญา ทักษะทางสังคม ทักษะคิด ค่านิยม เพื่อการดำรงชีวิตในสังคม

1.2 ความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดูคือ แนวทางปฏิบัติของผู้ปกครองที่มีต่อเด็ก เพื่อสนับสนุนและตอบสนองความต้องการทางกายและจิตใจ ไปจนถึงการสนับสนุนการเสริมสร้างทักษะในด้านต่างๆ การอบรมเลี้ยงดูจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะช่วยให้เด็กเจริญเติบโตขึ้นและสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้ Hoghughi (2004) ได้อธิบายว่าการอบรมเลี้ยงดูมีความสำคัญต่อพัฒนาการขององค์ประกอบต่างๆ 4 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านสุขภาพกาย ซึ่งเกี่ยวข้องกับแง่มุมต่างๆเกี่ยวกับสถานะทางกาย ความต้องการพื้นฐานในการดำรงชีวิต และทำให้บุคคลมีคุณภาพชีวิตที่ดีที่สุด

2) ด้านทักษะทางปัญญาและการแก้ปัญหา ซึ่งมีความสำคัญต่อการอยู่รอดและการทำงาน

3) ด้านทักษะทางสังคม ซึ่งเกี่ยวกับแง่มุมต่างๆ ทางสังคม เช่น การตอบสนองอย่างเหมาะสมและมีความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี

4) ด้านสุขภาพจิต ซึ่งเกี่ยวกับมิติต่างๆ ที่เกี่ยวกับความคิด ความรู้สึก และทัศนคติของเด็ก

Brook (1991) อธิบายถึงความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูไว้ว่า การอบรมเลี้ยงดูมีเป้าหมายหลัก 3 ประการ ได้แก่ เพื่อรับประกันสุขภาพกายที่ดีและความอยู่รอดของเด็ก เพื่อเตรียมตัวให้เด็กก้าวเข้าสู่การเป็นผู้ใหญ่ที่พึ่งพาตนเองได้ และเพื่อสนับสนุนคุณลักษณะและพฤติกรรมทางสังคมที่ดีใน การที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายทั้งสามได้ ผู้เลี้ยงดูควรมีบทบาทในการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาความสามารถในด้านต่างๆ ของเด็กดังนี้

1) ความสามารถทางกาย ผู้อบรมเลี้ยงดูมีบทบาทในการส่งเสริมความสามารถทางกายทั้งในแง่ของสุขภาพ ความเป็นอยู่ และพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหวของเด็ก โดยการเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องพฤติกรรมที่เกี่ยวกับสุขภาพ สอนเด็กในเรื่องเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ และจัดหาทรัพยากรที่มีความสำคัญต่อสุขภาพ เช่น การพาไปฉีดวัคซีน

2) ความสามารถทางสติปัญญา ผู้อบรมเลี้ยงดูมีบทบาทในการส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญาให้แก่เด็ก โดยการสอนหรือการแสดงเป็นตัวอย่าง เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการทางปัญญา และภาษาที่ดีเหมาะสมกับวัย

3) ความสามารถทางอารมณ์ ผู้อบรมเลี้ยงดูมีบทบาทที่สำคัญในการช่วยเด็กให้รู้จักการแสดงออกและการควบคุมอารมณ์ ผ่านการจัดการความเป็นอยู่ที่ดี การยอมรับอารมณ์ด้านที่ไม่ดีของเด็ก และกระตุ้นส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้วิธีการควบคุมและจัดการอารมณ์ของตนเอง

4) ความสามารถทางสังคม ผู้อบรมเลี้ยงดูมีบทบาทโดยตรงในการพัฒนาความสามารถทางสังคม ตั้งแต่การเลือกสังคมที่ตนอาศัย โรงเรียน เพื่อนบ้าน ผู้อบรมเลี้ยงดูยังมีบทบาทในการสร้างบรรยากาศในครอบครัวที่ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในครอบครัว สร้างสัมพันธภาพที่อบอุ่นปลอดภัย และเป็นแบบอย่างของปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในครอบครัวและกับบุคคลอื่นๆ

5) จริยธรรม ผู้อบรมเลี้ยงดูมีบทบาทโดยตรงในการกระตุ้นให้เด็กมีพฤติกรรมที่ถูกต้องตามหลักจริยธรรมของสังคม โดยการกระตุ้นให้เด็กคำนึงถึงความรู้สึกของคนอื่นๆ โดยการใช้คำพูด การเป็นแบบอย่างและการสอนเด็กเพื่อส่งผ่านมาตรฐานทางจริยธรรมให้กับเด็ก

นอกจากนี้ การอบรมเลี้ยงดูยังมีความสำคัญต่อพัฒนาการในช่วงวัยรุ่นตอนต้น ซึ่งตรงกับช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามทฤษฎีจิตสังคม (Psychosocial theory) ของ Erikson เด็กวัยนี้อยู่ในช่วงวัยแห่งการค้นหาเอกลักษณ์ของตนเองและความสับสนในบทบาทของตนเอง (Ego identity vs Role confusion) โดยเด็กจะเริ่มคิดแบบผู้ใหญ่และตั้งคำถามว่า “ฉันคือใคร” โตไปจะประกอบอาชีพอะไร วัยรุ่นส่วนมากยังสับสนและไม่แน่ใจ บางครั้งอยากเป็นเด็กให้ผู้ใหญ่ช่วยเหลือ แต่บางครั้งก็อยากมีอิสระตัดสินใจด้วยตัวเอง เด็กที่มีอัตภาพหาเอกลักษณ์ของตนเองได้ ก็จะมีความมั่นใจในตนเองและพร้อมที่จะก้าวไปเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต ส่วนเด็กที่ยังสับสนในบทบาททางสังคมก็จะเป็นคนไม่มีหลักการ ไม่รู้ว่าตนเองต้องการอะไร และมักเลียนแบบผู้อื่น (สุรางค์ โค้วตระกูล, 2554)

จากการวิจัยที่ผ่านมาที่ทำการศึกษเกี่ยวกับกรอบรมเลี้ยงดูพบว่า การอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาลักษณะและพฤติกรรมต่างๆ ในด้านที่ดีของวัยรุ่น เช่น จากการศึกษาของ Bean, Bush, McKenry, และ Wilson (2003) ในกลุ่มวัยรุ่นพบว่า มิติความรักอบอุ่น การควบคุมพฤติกรรม และการให้อิสระทางจิต มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Grolnick และ Ryan (1989), Herman, Dornbusch, และ Herting (1997) และ Gray และ Steinberg (1999) การอบรมเลี้ยงดูมีมิตรภาพอบอุ่นมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเห็นคุณค่าในตนเอง (Bean et al., 2003; Taylor, 2000) และการปรับตัวที่โรงเรียน (Grolnick & Ryan, 1989) การให้อิสระทางจิตก็มีความสัมพันธ์กับการกำกับตนเองของวัยรุ่น (Grolnick & Ryan, 1989) นอกจากนี้ การอบรมเลี้ยงดูลูกอย่างเหมาะสมจะช่วยลดผลกระทบจากสิ่งต่างๆ รอบๆ ตัวที่มีต่อเด็กได้ วัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในมิตรภาพอบอุ่นสูงมีแนวโน้มที่จะเข้าร่วมกลุ่มอันธพาลหรือมีพฤติกรรมเกเรน้อยกว่า (Walker-Barnes & Mason, 2001) และมีแนวโน้มที่จะมีภาวะซึมเศร้าน้อยกว่า (Gil-Rivas, Greenberger, Chen, & Lopez-Lana, 2003)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูมีความสำคัญต่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็กในด้านต่างๆ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจริยธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อพัฒนาการของเด็กในช่วงวัยรุ่นตอนต้นซึ่งเป็นช่วงวัยของการค้นหาเอกลักษณ์ของตนเอง นอกจากนี้ การอบรม

เลี้ยงดูที่เหมาะสมจะช่วยให้เด็กสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้ดี สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ

ตอนที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีนักวิจัยได้เสนอแนวคิดการอบรมเลี้ยงดูไว้มากมาย ในช่วงแรก นักวิจัยมุ่งศึกษากระบวนการทางสังคมของการอบรมเลี้ยงดูและได้แบ่งพฤติกรรมกรรมการอบรมเลี้ยงดูออกเป็นมิติย่อยๆ ซึ่งแสดงถึงพฤติกรรมกรรมการอบรมเลี้ยงดูในแง่มุมใดแง่มุมหนึ่ง ต่อมาเมื่อนักวิจัยได้เสนอแนวคิดการอบรมเลี้ยงดูที่จำแนกการอบรมเลี้ยงดูเป็นรูปแบบต่างๆ ซึ่งใช้พฤติกรรมกรรมการอบรมเลี้ยงดูในภาพรวมในการจำแนก สำหรับหัวข้อนี้ผู้วิจัยกล่าวถึงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูของนักวิจัยทั้งในต่างประเทศและในประเทศไทย ซึ่งมีนักวิจัยหลายท่านได้เสนอแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู ได้แก่ Baldwin (1955) Rogers (1960) Becker (1964) Schaefer (1965b) Pumroy (1966) Baumrind (1971) Maccoby และ Martin (1983) Hurlock (1979) Steinberg และคณะ (1989) และ Faw และ Belkin (1990) และแนวคิดที่เสนอโดยนักวิจัยชาวไทย ได้แก่ ดวงเดือน พันธุมนาวิณ, อรพินทร์ ชูชม และ งามตา วนินทานนท์ (2528) วราภรณ์ รักวิจัย (2529) สมพร สุทัศน์ย์ (2530) และ สุมน อมรวิวัฒน์ และคณะ (2532)

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูในต่างประเทศ

ในต่างประเทศ มีนักวิจัยจำนวนมากทำการศึกษาการอบรมเลี้ยงดูโดยการสังเกตปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เลี้ยงดูและเด็ก และได้เสนอแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู โดยวิเคราะห์และแบ่งการอบรมเลี้ยงดูเป็นมิติหรือรูปแบบต่างๆ ดังนี้

Baldwin (1955) ได้ศึกษาลักษณะการอบรมเลี้ยงดูและบรรยากาศในครอบครัวต่างๆ ได้แบ่งลักษณะการอบรมเลี้ยงดูเป็น 4 แบบ ดังนี้

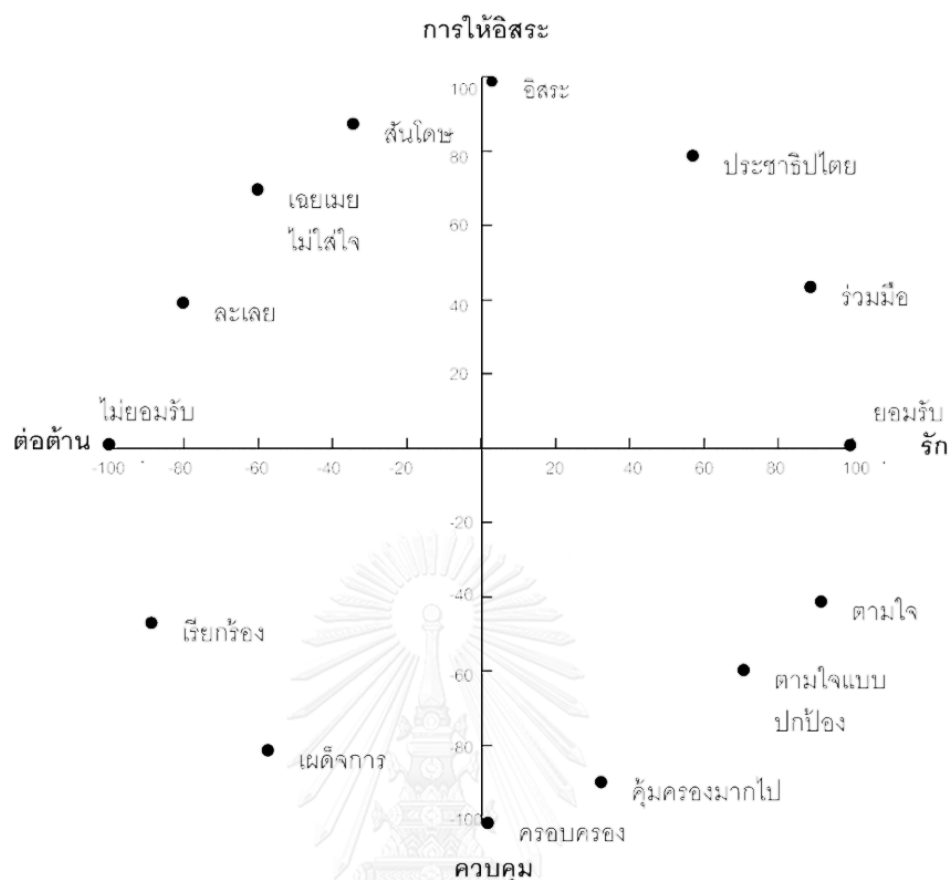
1) แบบให้ความรักและการยอมรับ เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่มีบรรยากาศแสดงถึงทัศนคติและการกระทำที่เต็มไปด้วยความรักและการยอมรับ มีการตอบสนองต่อเด็กอย่างเป็นมิตร มีการสนับสนุนให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอย่างกว้างขวางภายในขอบเขตของความสามารถ ไม่ปล่อยตามสบาย แต่ไม่มีการควบคุมบังคับ ในบรรยากาศแบบนี้เด็กจะรู้สึกว่าคุณเป็นที่ต้องการ ได้รับการยอมรับ รู้สึกมีคุณค่า

2) แบบตามใจมาก เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่ปล่อยให้เด็กแสดงพฤติกรรมตามชอบใจ ไม่มีการลงโทษ ซึ่งเด็กไม่มีโอกาสรู้ว่าพฤติกรรมใดไม่พึงปรารถนา

3) แบบประชาธิปไตย เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ให้ความรัก ควบคุมปานกลางถึงค่อนข้างน้อย ใช้เหตุผลในการฝึกระเบียบวินัย มักใช้วิธีการชมเชยมากกว่าการลงโทษ

4) แบบควบคุมมาก เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่เข้มงวดอย่างยิ่งและควบคุมอย่างเต็มที่ ให้โอกาสเด็กเป็นตัวของตัวเองน้อยมาก มีการบังคับให้เด็กทำตามความเห็นชอบของผู้อบรมเลี้ยงดู โดยควบคุมอย่างเข้มงวดกวดขันและมีการลงโทษเมื่อเด็กไม่ปฏิบัติตาม

Schaefer (1959) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบของการอบรมเลี้ยงดู และได้สร้างแบบจำลองเพื่ออธิบายพฤติกรรมกรรมการอบรมเลี้ยงดูลูกของพ่อแม่ โดยพัฒนาจากการวิเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู 14 ประเภท แบ่งเป็น 2 มิติที่เป็นอิสระต่อกัน ซึ่งประกอบด้วย มิติรัก/ต่อต้าน (Love / Hostility) และมิติการให้อิสระ/ควบคุม (Autonomy / Control) มิติการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 2 มิติ เมื่อนำมารวมกันจะได้รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบต่างๆ ดังภาพที่ 2.1 เช่น การอบรมเลี้ยงดูแบบละเลยจะประกอบด้วยการให้อิสระในระดับต่ำและการต่อต้านในระดับสูง ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจจะมีการควบคุมในระดับต่ำและให้ความรักสูง ซึ่ง Schaefer ได้แบ่งไว้ 14 รูปแบบ

ภาพที่ 2.1 การอบรมเลี้ยงดูแต่ละรูปแบบมีปริมาณมิติการอบรมเลี้ยงดูในแต่ละมิติแตกต่างกันไปตามแนวคิดของ Schaefer (Schaefer, 1959, p.232)

ในปี 1965 Schaefer (1965a) ได้พัฒนาแบบประเมินพฤติกรรมของพ่อแม่ หรือ Child's Report of Parental Behavior Inventory (CRPBI) ซึ่งประกอบไปด้วยข้อคำถามทั้งหมด 260 ข้อ สำหรับประเมินพฤติกรรมของทั้งพ่อและแม่ Schaefer (1965b) ได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของการอบรมเลี้ยงดูจากผลของแบบวัดดังกล่าว และได้องค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ เรียกเป็นมิติการอบรมเลี้ยงดู 3 มิติ ดังนี้

1) ยอมรับ/ไม่ยอมรับ (Acceptance vs. Rejection) ได้แก่ ลักษณะการแบ่งปัน การแสดงออกถึงความรัก การมีส่วนร่วมทางบวก ในทางกลับกัน การไม่ยอมรับจะมีลักษณะการปฏิเสธ ไม่สนใจ และเมินเฉย

2) การควบคุมที่เข้มงวด/การควบคุมที่หละหลวม (Firm Control vs. Lax Control) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการสร้างกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับโดยพ่อแม่ กำหนดขอบเขตกิจกรรมของลูกๆ บังคับใช้กฎและขอบเขตนั้นๆ

3) การให้อิสระทางจิต/การควบคุมทางจิต (Psychological Autonomy vs. Psychological Control) ซึ่งเกี่ยวกับวิธีการและแนวทางการจิตวิทยาที่พ่อแม่ใช้ในการควบคุมหรือส่งเสริมกิจกรรมและพฤติกรรมลูก เพื่อยับยั้งหรือสนับสนุนให้ลูกได้พัฒนาอัตลักษณ์ของตนเอง

แนวคิดของ Schaefer (1965b) เป็นที่นิยมใช้ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูในปัจจุบัน เนื่องจากเป็นแนวคิดที่มีการแยกการให้อิสระ/การควบคุมทางจิตออกมาจากการควบคุมพฤติกรรม ซึ่งทำให้นักวิจัยสามารถตรวจสอบผลกระทบของการควบคุมที่มีต่อพัฒนาการของเด็กในมุมมองที่แตกต่างกันออกไป แนวคิดนี้ยังได้รับการศึกษากันมาอย่างยาวนาน ทำให้มีการศึกษาวิจัยเป็นหลักฐานจำนวนมาก และแบบวัดที่ใช้ในการวัดในแต่ละมิติ (CRPBI) ยังเป็นแบบวัดที่ได้รับการปรับปรุงโดยนักวิจัยและเป็นที่ยอมรับใช้ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา (Barber et al., 2005)

Becker (1964) ได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและจำแนกพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูเป็น 3 มิติ ได้แก่ มิติเข้มงวดกวดขัน/รักตามใจ (Restrictiveness / Permissiveness) มิติใช้อารมณ์/สงบเยือกเย็น (Anxious-emotional involvement / calm-detachment) และมิติรัก/ต่อต้าน (Love / Hostility)

Rogers (1960) ได้แบ่งประเภทของการอบรมเลี้ยงดูเป็น 3 แบบ ได้แก่

1) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (Democracy) หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม ไม่ปล่อยตามใจหรือควบคุมเข้มงวดจนเกินไป มีเหตุผล ให้การยอมรับในความสามารถและความคิดเห็น ให้ความรัก เอาใจใส่ และให้ความร่วมมือตามความเหมาะสม

2) การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง (Rejection) หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณไม่ได้รับการเอาใจใส่ ถูกเกลียดชัง หรือให้การสนับสนุนและคำแนะนำเท่าที่ควร มักใช้การลงโทษที่รุนแรงและไม่มีเหตุผล ไม่ให้ความสนิทสนมเป็นกันเอง

3) การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป (Overprotection) หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณไม่ได้อิสระเท่าที่ควร ไม่สามารถทำตามความ

ต้องการของตัวเอง ต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่พ่อแม่ได้วางไว้ ถูกควบคุมคุ้มครอง และให้ความช่วยเหลือตลอดเวลา

Pumroy (1966) แบ่งการอบรมเลี้ยงดูตามลักษณะของพ่อแม่เป็น 4 แบบ ดังนี้

1) พ่อแม่ประเภทอ่อนปรนจนเกินไป หมายถึง พ่อแม่ที่ให้ความรักและตามใจเกินสมควร บังคับลูกไม่ได้ ลูกไม่ได้รับการฝึกฝนให้อยากคิดอยากทำในสิ่งที่แปลกใหม่ ไม่ได้รับการฝึกให้รู้จักหน้าที่ ความรับผิดชอบ

2) พ่อแม่ประเภทเข้มงวด หมายถึง พ่อแม่ที่อบรมเลี้ยงดูลูกให้เชื่อฟังตนอย่างเคร่งครัด วางกฎเกณฑ์ให้ปฏิบัติตาม ลงโทษอย่างยุติธรรมสมเหตุสมผล มักกระตุ้นให้ลูกมีความสามารถเกินธรรมชาติและเร่งรัดให้พัฒนาเกินวัย

3) พ่อแม่ประเภทไม่ยอมรับ หมายถึง พ่อแม่ที่ทำตัวเป็นศัตรูกับลูกอย่างเปิดเผย แสดงความโกรธและเกลียดออกมาในรูปของการควบคุมบังคับและการลงโทษ ปฏิบัติต่อลูกตามความรู้สึกทางลบของตนมากกว่าที่จะเกี่ยวกับการกระทำผิดของลูก

4) พ่อแม่ประเภทปกป้องคุ้มครองลูก หมายถึง พ่อแม่ที่สอดส่องดูแลไม่ให้ลูกต้องอยู่ในภาวะเสี่ยงต่ออันตราย ไม่เปิดโอกาสให้ลูกทำกิจกรรมที่เหมาะสมตามวัย

Gabriel (1968) กล่าวถึงลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ไว้ 5 แบบ ดังนี้

1) พ่อแม่ที่แสดงความเป็นเจ้าของมากเกินไป หมายถึง พ่อแม่ที่ให้ความรักความคุ้มครองและตามใจลูกเกินไป ซึ่งมักเป็นพ่อแม่ที่สูญเสียของรัก จึงพยายามชดเชยสิ่งที่ขาดไป

2) พ่อแม่ที่ไม่ยอมรับลูก หมายถึง พ่อแม่ที่แสดงการไม่ยอมรับลูกอย่างชัดเจน ไม่สนใจสวัสดิภาพของลูก ไม่สนใจพัฒนาการทางร่างกายและสังคมของลูก พ่อแม่ประเภทนี้จะมีพฤติกรรมตรงข้ามกับพ่อแม่ที่แสดงความเป็นเจ้าของมากเกินไป

3) พ่อแม่แบบอัตตาธิปไตย หมายถึง พ่อแม่ที่ควบคุมลูกมาก ไม่ค่อยให้ความอบอุ่น ต้องการให้ลูกเชื่อฟังอยู่ในระเบียบวินัยและคำสั่ง

4) พ่อแม่ที่ยอมลูก หมายถึง พ่อแม่ที่ปล่อยให้ลูกทำสิ่งต่างๆ ได้ตามใจมากเกินไปจนเกินไป

5) พ่อแม่แบบประชาธิปไตย หมายถึง พ่อแม่ที่ให้อิสระแก่ลูกในการแสดงความคิดเห็น ส่งเสริมลูกพัฒนาทักษะที่เหมาะสมกับวัย ให้ความรักความอบอุ่น และแสดงความเห็นอกเห็นใจลูกในโอกาสที่เหมาะสม

Baumrind (1971) ได้ศึกษาแนวทางของกระบวนการทางสังคมโดยเฉพาะจากการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อเด็กมาเป็นระยะเวลานาน แนวคิดเรื่องรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของ Baumrind ได้ถูกนำไปใช้ในงานวิจัยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูอย่างต่อเนื่องและแพร่หลาย Baumrind ได้ทำการศึกษาเด็กก่อนวัยเรียนและผู้ปกครองของเด็กโดยการสังเกตพฤติกรรมของเด็กทั้งที่บ้านและโรงเรียน แล้วทำการวิเคราะห์และแบ่งองค์ประกอบของการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ออกเป็น 2 มิติ ได้แก่

1) มิติการควบคุมหรือเรียกร้องจากพ่อแม่ (Controlling/Demandingness) คือ การกำหนดมาตรฐานและเรียกร้องให้เด็กทำให้ได้ตามมาตรฐานที่ได้ร่วมกำหนดไว้ แสดงถึงระดับการควบคุมพฤติกรรมลูก พ่อแม่ที่มีการอบรมเลี้ยงดูในมิตินี้สูง จะคาดหวังให้เด็กเชื่อฟังและปฏิบัติตาม

2) มิติการตอบสนองความรู้สึกของเด็ก (Responsiveness) คือ การตอบสนองความต้องการของเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและตัดสินใจ พ่อแม่ที่มีการอบรมเลี้ยงดูมิตินี้สูง จะให้เด็กมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่างๆ ตอบสนองอย่างอบอุ่นและเข้าใจ

จากการจำแนกองค์ประกอบของพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูเป็น 2 มิติดังกล่าว Baumrind (1971) ได้ผสมผสานมิติของการอบรมเลี้ยงดูเข้าเป็นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู 3 รูปแบบ ดังนี้

1) การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (Authoritative) คือการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ให้การสนับสนุนเด็กให้มีพัฒนาการและอิสระตามวุฒิภาวะของเด็ก แต่ยังคงกำหนดให้เด็กเชื่อฟังและปฏิบัติตามแนวทางที่พ่อแม่กำหนดไว้อย่างมีเหตุผล ถึงแม้จะมีการเรียกร้องสูง แต่พ่อแม่ก็ยังให้ความรักความอบอุ่นเอาใจใส่ต่อเด็ก เปิดโอกาสให้เป็นตัวของตัวเอง รับฟังความคิดเห็น และส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กมีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจในเรื่องต่างๆของครอบครัว มีความเป็นประชาธิปไตยเสมอภาค ยอมรับซึ่งกันและกัน ใช้อำนาจอย่างมีเหตุผลในการชี้แนะและลงโทษ พ่อแม่ที่มีการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบนี้จะไม่ตัดสินใจเรื่องต่างๆตามความต้องการของตนเองฝ่ายเดียว แต่จะยึดข้อตกลงร่วมกัน

2) การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม (Authoritarian) คือการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่จะมีความเข้มงวดเรียกร้อง แต่ไม่ตอบสนองต่อความต้องการของเด็กโดยสิ้นเชิง มีการวางกฎเกณฑ์และมาตรฐานอย่างเข้มงวดโดยอธิบายถึงเหตุผลน้อยมากหรือไม่มีเลย เด็กต้องยอมรับและเชื่อฟังคำพูดของพ่อแม่ว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง มีการใช้อำนาจในการบังคับและลงโทษเด็กเมื่อเด็กไม่สามารถทำตามมาตรฐานหรือความคาดหวังที่ตนได้กำหนดไว้

3) การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ (Permissive) คือการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่จะปล่อยให้เด็กทำสิ่งต่างๆ ตามความต้องการของเด็กได้อย่างไม่มีขอบเขต ใช้การลงโทษน้อย ไม่เรียกร้องหรือควบคุมพฤติกรรม เด็กจึงสามารถแสดงออกอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างเปิดเผย พ่อแม่อาจพยายามให้ความรักความอบอุ่น ตอบสนองความต้องการ และใช้เหตุผลกับเด็ก แต่ไม่มีอำนาจในการควบคุมพฤติกรรม ยึดความต้องการของเด็กเป็นศูนย์กลางของการตัดสินใจต่างๆ ที่เกี่ยวกับครอบครัว

ภายหลังจากงานของ Baumrind ที่จำแนกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูไว้ 3 แบบ ต่อมา Maccoby และ Martin (1983) ได้ทำการศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดของ Baumrind และพบว่า การอบรมเลี้ยงดูเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูก มีการตอบสนองและรับรู้ระหว่างพ่อแม่และลูก ดังนั้นลูกแต่ละคนอาจรับรู้การปฏิบัติของพ่อแม่แบบเดียวกันในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป Maccoby และ Martin (1983) จึงได้จำแนกรูปแบบที่ 4 คือ

4) การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง (Uninvolved/Neglectful) คือการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ไม่ให้ความสนใจหรือตอบสนองความต้องการของเด็ก เอาใจใส่เด็กน้อย ซึ่งอาจเกิดจากการที่พ่อแม่ปฏิเสธเด็กแต่แรกหรือหมกมุ่นอยู่กับสิ่งอื่นๆจนไม่มีเวลาในการดูแลเอาใจใส่ลูก พ่อแม่ที่มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูลักษณะนี้จะไม่เรียกร้องหรือวางมาตรฐานใดๆ เพื่อให้เด็กปฏิบัติ ทำให้เด็กมีอิสระในการทำสิ่งต่างๆ โดยที่พ่อแม่ไม่ควบคุมเลย

จากรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 4 แบบ เมื่อจำแนกตามมิติการควบคุมและการตอบสนอง จะสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 2.1 ดังนี้

ตารางที่ 2.1 การจำแนกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามมิติการควบคุมและการตอบสนอง (Maccoby & Martin, 1983)

	ควบคุม	ไม่ควบคุม
ตอบสนองและอบอุ่น	แบบเอาใจใส่	แบบตามใจ
ไม่ตอบสนองและห่างเหิน	แบบควบคุม	แบบทอดทิ้ง

แนวความคิดจตุรรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามของ Baumrind (1971) และ Maccoby และ Martin (1983) เป็นหนึ่งในแนวคิดที่ได้รับความนิยมและนำไปใช้ในงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู (Steinberg et al., 1989)

Hurlock (1979) ได้แบ่งวิธีการอบรมเลี้ยงดูเป็น 3 แบบ ได้แก่

1) แบบเผด็จการ (Authoritarian) หมายถึง การที่ผู้เลี้ยงดูใช้กฎหรือระเบียบเข้มงวดเพื่อให้เด็กมีพฤติกรรมที่ต้องการโดยไม่มีทางเลือกใดๆ ทั้งสิ้น ถ้าเด็กไม่สามารถปฏิบัติตามได้ ก็จะถูกลงโทษอย่างรุนแรง แต่จะไม่มีกรให้คำชมเชยเมื่อเด็กปฏิบัติตามที่ต้องการ หรือให้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น

2) แบบประชาธิปไตย (Democratic) หมายถึง วิธีที่ผู้เลี้ยงดูให้ความสำคัญกับการอธิบายและให้เหตุผลเพื่อให้เด็กเข้าใจว่า ทำไมเขาจึงถูกคาดหวังให้ทำพฤติกรรมหนึ่งมากกว่าอีกพฤติกรรมหนึ่ง และเมื่อเด็กสามารถทำได้ตามที่ต้องการหรือแสดงว่าพยายามทำ พ่อแม่จะให้รางวัลด้วยการให้การยอมรับ การลงโทษใช้ต่อเมื่อเด็กตั้งใจที่จะปฏิเสธพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และใช้การลงโทษที่ไม่รุนแรง

3) แบบปล่อยปละละเลย (Permissive) วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้ไม่ถือว่าเป็นวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่แท้จริง เพราะเด็กเรียนรู้ด้วยการลองผิดลองถูกด้วยตนเองมากกว่าคำแนะนำของผู้เลี้ยงดู เมื่อเด็กพบว่าพฤติกรรมใดไม่ได้รับการยอมรับ เขาจะเปลี่ยนพฤติกรรมใหม่ ซึ่งนอกจากจะทำความพึงพอใจให้ตัวเองแล้วยังเป็นที่ยอมรับของกลุ่มด้วย

Faw และ Belkin (1990) ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูเป็น 4 แบบใหญ่ๆ ได้แก่

1) แบบประชาธิปไตย (Democratic) เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ให้การยอมรับลูกมีข้อจำกัด แต่ในขณะเดียวกันก็ให้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบนี้จะคล่องแคล่ว เป็นอิสระ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2) แบบให้ความอบอุ่น แต่ควบคุมอย่างเข้มงวด (Warmth but restrictive) เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ให้ความรักความอบอุ่นแก่ลูก แต่ควบคุมสูง เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้จะพึ่งพาผู้อื่นสูง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นมิตรน้อยกว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบอื่น

3) แบบปฏิเสธและควบคุม (Rejecting and controlling) เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ให้ความรักความอบอุ่นน้อยและควบคุมสูง เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้จะขาดความเชื่อมั่น ลงโทษตัวเอง และหนีห่างจากสังคม

4) แบบปฏิเสธและให้เสรีภาพ (Rejection and autonomous) เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ให้ความรักความอบอุ่นน้อยและไม่สนใจที่จะควบคุมหรืออบรมแนะนำเด็ก เมื่อมีการควบคุมก็จะเป็นการแสดงออกถึงความคับข้องใจของพ่อแม่มากกว่าจะทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้เด็ก เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้จะควบคุมตนเองได้น้อยและก้าวร้าว

Steinberg และคณะ (1989) ได้เสนอว่า การอบรมเลี้ยงดูประกอบไปด้วยมิติ 3 มิติ ซึ่งคล้ายกับแนวคิดที่เสนอโดย Schaefer (1965b) โดยประกอบไปด้วยมิติ 3 มิติดังนี้

1) การยอมรับ/มีส่วนร่วม (Acceptance/involvement) ซึ่งเป็นมิติที่เกี่ยวกับความรัก การตอบสนอง และความผูกพันมีส่วนร่วมของพ่อแม่ที่มีให้แก่ลูก

2) ความเข้มงวด/การควบคุมดูแล (Strictness/supervision) ซึ่งเป็นมิติที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลพฤติกรรมลูก การจัดการสภาพแวดล้อม

3) การให้อิสระทางจิต (Psychological Autonomy) ซึ่งเป็นมิติที่เกี่ยวกับการใช้วิธีการที่ไม่บีบบังคับ ใช้แนวทางประชาธิปไตย ส่งเสริมการพัฒนาอัตลักษณ์ของลูก

อย่างไรก็ตาม ในการใช้แนวคิดที่ใช้มิติการอบรมเลี้ยงดู 3 มิตินั้น Steinberg (2001) ได้สรุปจากงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า การจำแนกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามแบบของ Baumrind สามารถใช้มิติ 2 มิติในการอธิบายรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ได้แก่ มิตรกอบอุ้ม และมิติการควบคุม ส่วนมิติการให้อิสระทางจิตนั้น มีความสำคัญและพบในการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่เท่านั้น ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการจำแนกหรือบ่งบอกคุณภาพของการเอาใจใส่ได้ แต่มีติดงกล่าวไม่ได้มีความสำคัญกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบที่เหลือ ในการจำแนกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู จึงใช้เพียง 2 มิติในการจำแนก

โดยสรุปแล้ว แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูในต่างประเทศมีทั้งแนวคิดที่แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็นมิตีย่อยๆ และแนวคิดที่จำแนกการอบรมเลี้ยงดูออกเป็นรูปแบบต่างๆ ซึ่งแนวคิดที่แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็นมิตีย่อยๆ ที่เป็นที่ยอมรับใช้จนถึงปัจจุบัน คือแนวคิดการอบรมเลี้ยงดูของ Schaefer (1965b) ซึ่งแบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 มิติ และแนวคิดที่จำแนกการอบรมเลี้ยงดูออกเป็นรูปแบบต่างๆ ที่เป็นที่ยอมรับใช้จนถึงปัจจุบัน คือแนวคิดของ Baumrind (1971) และ Maccoby และ Martin (1983)

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูในประเทศไทย

สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูจากการศึกษาในประเทศไทย ดวงเดือน พันธุนาวิน และคณะ (2528) ได้แบ่งมิติการอบรมเลี้ยงดูเป็น 5 มิติ ได้แก่

1) มิติการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน หมายถึง การที่พ่อแม่ได้แสดงความรักใคร่เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของลูกมากน้อยเพียงใด มีความใกล้ชิดกับลูก ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันมากน้อยเพียงไร รวมไปถึงความสนิทสนม การสนับสนุนช่วยเหลือ และการให้ความสำคัญแก่ลูก

2) มิติการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล หมายถึง การที่พ่อแม่ได้อธิบายถึงเหตุผลให้แก่ลูกในขณะที่มีการส่งเสริมหรือขัดขวางการกระทำของลูก หรือลงโทษลูก ให้รางวัลและลงโทษลูกอย่างเหมาะสมกับการกระทำของลูกมากกว่าจะทำตามอารมณ์ของตนเอง

3) มิติการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางจิตมากกว่าทางกาย หมายถึง การที่พ่อแม่ใช้การลงโทษด้วยวาจา ตีตีสอน แสดงการเมินเฉย มากกว่าการทำโทษที่ทำให้เจ็บกาย เช่น การทุบตี หยิก จิก เขี่ยน

4) มิติการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม หมายถึง การออกคำสั่งให้เด็กทำตามแล้วผู้ใหญ่ตรวจตราอย่างใกล้ชิดว่าได้ทำตามที่ต้องการหรือไม่ หากไม่ทำตามก็อาจจะลงโทษเด็กด้วยการควบคุมที่น้อยหมายถึงการปล่อยให้เด็กรู้จักคิดตัดสินใจเองว่าควรทำหรือไม่ควรทำอะไร และเปิดโอกาสให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง

5) มิติการอบรมเลี้ยงดูแบบให้พึ่งพาตนเองเร็ว หมายถึง การเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตัวเอง ภายใต้คำแนะนำจากพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูอื่นๆ ซึ่งจะทำให้เด็กสามารถช่วยตัวเองได้เร็วและไม่จำเป็นต้องพึ่งพาผู้อื่น

วราภรณ์ รักวิจัย (2529) กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูในสังคมไทยว่า นักจิตวิทยาได้แบ่งวิธีการอบรมเลี้ยงดูเป็น 4 แบบ ดังนี้

1) แบบรักให้ความอบอุ่นแบบประชาธิปไตย เป็นการอบรมเลี้ยงดูลูกโดยการให้ความรัก เอาใจใส่ เข้าใจ ใช้เหตุผล ลูกรู้สึกว่าได้รับการปฏิบัติอย่างยุติธรรม ให้อิสระในการทำกิจกรรมต่างๆ ยอมรับความสามารถและให้สิทธิลูกในการตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง

2) แบบคาดหวังกับเด็ก เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่เรียกร้องเอาจากลูก โดยเคี่ยวเข็ญให้ลูกทำตามที่พ่อแม่คาดหวังไว้ กำหนดวิถีชีวิต ต้องทำตามความต้องการของพ่อแม่

3) แบบปล่อยปละละเลย เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ไม่สนใจอบรมสั่งสอนลูก ปล่อยให้ทำตามอำเภอใจ โดยไม่แนะแนวทางที่เหมาะสม ไม่สนใจความเป็นอยู่ของลูก ไม่ดูแลยามเจ็บป่วย ให้ความรักแบบลำเอียงหรือดูต่ำลงโทษรุนแรงเกินควร

4) แบบรักถนอมมากเกินไป เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่คอยปกป้องลูกมากเกินไป คอยให้ความช่วยเหลือทุกอย่างจนลูกไม่รู้จักช่วยเหลือหรือแก้ปัญหาด้วยตนเอง

สมพร สุทัศนีย์ (2530) ได้แบ่งลักษณะการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 7 แบบ คือ

1) การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม หมายถึง การที่เด็กรายงานว่าตนได้รับการควบคุมทั้งพฤติกรรม ความคิด ทักษะคิด และความรู้สึกโดยตรง พ่อแม่คอยออกคำสั่งให้ปฏิบัติตาม อยู่เสมอ ถ้าไม่ปฏิบัติจะถูกลงโทษ

2) การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด (Firm discipline) หมายถึง การที่เด็กรายงานว่า พ่อแม่กวดขันดูแลและแนะนำให้ทำตามกฎระเบียบมาตรฐานของสังคมและวัฒนธรรม และห้ามประพฤติผิดนอกกรอบ

3) การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางร่างกาย (Physical punishment) หมายถึง การที่เด็กรายงานว่า พ่อแม่ลงโทษให้เจ็บกาย เมื่อทำผิดหรือแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

4) การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครอง หมายถึง การที่เด็กรายงานว่า พ่อแม่แสดงความรักและห่วงใยเกินไป ให้ความช่วยเหลือเกินจำเป็น มักเข้ายุ่งเกี่ยวกับเด็กทุกเรื่องทำให้เด็ก รู้สึกว่าตนไม่มีอิสระ

5) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หมายถึง การที่เด็กรายงานว่า พ่อแม่แสดงความรักและส่งเสริมให้เด็กมีอิสระให้การคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหา เด็กจะได้รับความเสมอภาคในการทำสิ่งต่างๆ

6) การอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ หมายถึง การที่เด็กรายงานว่า พ่อแม่ยินยอมให้เด็กแสดงพฤติกรรมต่างๆได้ตามต้องการโดยไม่ต้องทำตามกฎเกณฑ์ เมื่อทำผิดก็ไม่ได้รับการลงโทษ พ่อแม่ปล่อยปละละเลยตามใจโดยไม่มีการให้คำแนะนำที่เหมาะสม

7) การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง หมายถึง การที่เด็กรายงานว่า พ่อแม่ไม่สนใจ ไม่เอาใจใส่ ไม่ให้ความช่วยเหลือเมื่อจำเป็น วิจาร์ณตำหนิและลงโทษอย่างรุนแรงเมื่อเด็กทำผิด

สุนน อมรวิวัฒน์ และคณะ (2532) ได้ทำการศึกษาเชิงมานุษยวิทยาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กตามวิถีไทย และพบว่าสามารถแบ่งรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูได้เป็น 10 รูปแบบ ได้แก่

1) การให้อิสระเชิงควบคุม หมายถึง การที่ผู้ใหญ่ให้อิสระแก่เด็กในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ แต่จะคอยควบคุมดูแลอยู่ห่างๆ เพื่อความปลอดภัย

2) การควบคุมเชิงละเลย หมายถึง การที่ผู้ใหญ่จะคอยควบคุมเด็ก แต่หากเด็กแสดงพฤติกรรมที่ไม่ควรไม่ถูกต้อง ก็ปล่อยให้เด็กทำต่อไป การควบคุมไม่คงเส้นคงวาขึ้นกับอารมณ์

3) การยอมรับแบบไม่แสดงออกอย่างชัดเจน หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่การสัมผัสทางกายจะลดลง เมื่อเด็กโตขึ้น พ่อแม่มักนิ่งเฉยเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมเป็นที่พอใจ แต่ถ้าเด็กแสดงพฤติกรรมไม่เป็นที่พอใจก็จะดุ ตักเตือน สั่งสอน

4) การเป็นแบบอย่าง หมายถึง การให้เด็กเรียนรู้จากการเลียนแบบพฤติกรรมผู้ใหญ่ทั้งทางบวกและลบ

5) การให้เด็กมีสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม และร่วมสถานการณ์ หมายถึง การใช้การเรียนรู้ผ่านกระบวนการธรรมชาติ ไม่มีแบบแผนและขึ้นกับความสัมพันธ์ใกล้ชิดของผู้ใหญ่

6) การใช้พฤติกรรมทางวาจาอย่างมาก และให้เหตุผลน้อย หมายถึง การใช้การออกคำสั่ง ห้าม ตักเตือน ชู ดุด่า โดยไม่มีการชี้แจงเหตุผล

7) การใช้อำนาจในการอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การใช้อำนาจทั้งทางวาจาและท่าทาง เมื่อเด็กทำสิ่งที่ผู้ใหญ่ไม่พอใจก็จะดุด่าลงโทษด้วยการตีหรือตรางวัล การใช้อำนาจของผู้ใหญ่ขึ้นกับอารมณ์

8) การไม่คงเส้นคงวา หมายถึง ผู้ใหญ่แสดงพฤติกรรมทั้งทางวาจาและการกระทำไม่คงเส้นคงวาขึ้นอยู่กับอารมณ์

9) การมีผู้ดูแลเด็กหลายคน หมายถึง นอกจากพ่อแม่ ยังมีญาติพี่น้องที่มีส่วนร่วมในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

10) พ่อแม่ตอบสนองความต้องการของเด็กเปลี่ยนแปลงไปตามวัย วุฒิภาวะ และเพศ หมายถึง พ่อแม่มีการกระทำ สั่งสอนเปลี่ยนแปลงไปตามวุฒิภาวะ วัย และเพศของลูก

โดยสรุปแล้ว แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูในประเทศไทยมีทั้งลักษณะที่มุ่งศึกษามิติแต่ละมิติของการอบรมเลี้ยงดูและที่มุ่งเน้นการจำแนกการอบรมเลี้ยงดูออกเป็นรูปแบบต่างๆ เช่นเดียวกับของต่างประเทศ แนวคิดที่มุ่งศึกษามิติแต่ละมิติของการอบรมเลี้ยงดู เช่น แนวคิดของ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2528) ส่วนแนวคิดที่มุ่งเน้นการจำแนกการอบรมเลี้ยงดูออกเป็นแต่ ละรูปแบบ เช่น แนวคิดของ วราภรณ์ รักวิจัย (2529) และ สุมน อมรวิวัฒน์ และคณะ (2532)

จากการรวบรวมแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูจากนักวิจัยทั้งในต่างประเทศและใน ประเทศไทย พบว่า แนวคิดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูมีอยู่ 2 ลักษณะหลักๆ คือ แนวคิดที่แบ่งการ อบรมเลี้ยงดูออกเป็นมิติเพื่อวัดค่าทางปริมาณของแต่ละมิติ และแนวคิดที่จำแนกการอบรมเลี้ยงดู ออกเป็นรูปแบบต่างๆ ผู้วิจัยได้สรุปแนวคิดต่างๆ ไว้ตามตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 สรุปแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูของนักวิจัยในต่างประเทศและประเทศไทย

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	Baldwin (1955)	Roger (1960)	Becker (1964)	Schaefer (1959,1965b)	Pumroy (1966)	Baumind (1967)	Gabriel (1968)	Maccoy & Martin (1983)	ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2528)	วารสารภูมิรัฐศาสตร์ (2529)	มจร. สมุทรสาคร (2530)	Hurlock (1989)	Faw & Belkin (1989)	Steinberg และคณะ (1989)	รวม
รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู															
1. เอาใจใส่ (Authoritative)	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	9
2. ควบคุม (Authoritarian)	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	9
3. รักตามใจ (Permissive)	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	6
4. ปล่อยปละละเลย / ทอดทิ้ง (Neglectful)	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	6
5. คุ้มครองมากเกินไป (Overprotection)	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	6
6. ไม่ยอมรับ (Rejection)	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	2
7. เข้มงวดกวดขัน (Restrictive)	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	1
มิติการอบรมเลี้ยงดู															
1. ความรัก ความอบอุ่น (Acceptance)	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	5
2. การควบคุม (Strictness)	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	5
3. การให้อิสระทางจิต (Autonomy Granting)	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	2
4. การใช้อารมณ์ (Emotional involvement)	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	1
5. ลงโทษทางจิต/กาย (Punishment)	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	1
6. การให้เหตุผล	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	1
7. การให้พึ่งพาตนเอง	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	1

จากตารางจะเห็นได้ว่า ในแนวคิดที่มีการจำแนกการอบรมเลี้ยงดูออกเป็นรูปแบบต่างๆ มีรูปแบบที่เป็นที่นิยมใช้ศึกษา 5 รูปแบบ ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ แบบควบคุม แบบรักตามใจ แบบทอดทิ้ง และแบบคุ้มครองมากไป ส่วนแนวคิดที่แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็นมิติต่างๆ มีมิติที่นิยมศึกษา 2 มิติ ได้แก่ มิติความรักความอบอุ่น และมิติการควบคุม ในงานวิจัยครั้งผู้วิจัยใช้แนวคิดการอบรมเลี้ยงดูของ Schaefer (1965b) ที่แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 มิติ ได้แก่ มิตรรัก อบอุ่น มิติการควบคุม และมิติการให้อิสระทางจิต และจำแนกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดของ Baumrind (1971) และ Maccoby และ Martin (1983) ซึ่งจำแนกการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ แบบเอาใจใส่ แบบควบคุม แบบรักตามใจ และแบบทอดทิ้ง

ตอนที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ศึกษาการอบรมเลี้ยงดูและผลของวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีต่อการศึกษาและการวัดการอบรมเลี้ยงดู

เครื่องมือที่ใช้ศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเพื่อกำหนดค่าทางปริมาณเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัย จำเป็นต้องใช้แบบวัดหรือแบบสำรวจ ในหัวข้อนี้ ผู้วิจัยได้สรุปลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและผลของวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีต่อการศึกษาและการวัดการอบรมเลี้ยงดู

3.1 เครื่องมือที่ใช้ศึกษาการอบรมเลี้ยงดู

จากการศึกษาแบบวัดหรือแบบสำรวจรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เป็นที่นิยมใช้ในงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ พบว่า สามารถแบ่งลักษณะแบบวัดได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ เครื่องมือวัดมิติการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งเป็นเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นเพื่อวัดองค์ประกอบย่อยของการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดและทฤษฎีการอบรมเลี้ยงดูที่มีการแบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็นมิตีย่อยๆ และเครื่องมือวัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งเป็นเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นเพื่อจำแนกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 เครื่องมือวัดมิติการอบรมเลี้ยงดู

เครื่องมือวัดมิติการอบรมเลี้ยงดูเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อวัดว่าการอบรมเลี้ยงดูมีปริมาณในแต่ละมิติเป็นอย่างไร ก่อนนำคะแนนของแต่ละมิติมาใช้ในการศึกษาหรือจำแนกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของกลุ่มตัวอย่าง แบบวัดที่ใช้วัดมิติการอบรมเลี้ยงดู ได้แก่ แบบวัดมิติการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่พัฒนาโดย ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2528) เป็นแบบวัดสำหรับให้

พ่อแม่ตอบแบบมาตราประมาณค่า 6 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนตั้งแต่ 1-6 ได้แก่ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย เห็นด้วย และเห็นด้วยอย่างยิ่ง ตามลำดับ โดยวัดทั้ง 5 มิติ มิติละ 10 ข้อ ซึ่งมีมิติที่วัดได้แก่ มิติการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน มิติการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล มิติการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางจิตมากกว่าทางกาย มิติการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม และ มิติการอบรมเลี้ยงดูแบบให้พึ่งพาตนเองเร็ว

แบบวัด Child's Report Of Parental Behavior Inventory (CRPBI) ที่พัฒนาโดย Schaefer (1965a) เป็นมาตรวัดประมาณค่า 2 ระดับ จำนวน 260 ข้อคำถาม โดยให้เด็กที่มีอายุระหว่าง 12-18 ปี เป็นผู้ประเมินพฤติกรรมของพ่อแม่ว่ามีความตรงหรือไม่ตรงตามพฤติกรรมที่ระบุในข้อคำถาม วัดมิติการอบรมเลี้ยงดู 3 มิติ ได้แก่ มิติการยอมรับ/ปฏิเสธ (Acceptance/Rejection) มิติการควบคุมเข้มงวด/หลวม (Firm control/Lax control) และมิติการควบคุมทางจิต/ให้อิสระทางจิต (Psychological control/Psychological autonomy) อย่างไรก็ตาม เนื่องจากแบบวัด CRPBI ของ Schaefer (1965) นั้นยาวเกินไป จึงมีนักวิจัยได้ทำการปรับแก้ไข เช่น CRPBI ที่ปรับปรุงโดย Margolies และ Weintraub (1977) ซึ่งลดจำนวนข้อเหลือ 56 ข้อ CRPBI ที่ปรับปรุงโดย Raskin และคณะ (1971) โดยลดจำนวนข้อเหลือ 90 ข้อ และ CRPBI-30 และ CRPBI-108 ที่ปรับปรุงโดย Schludermann และ Schludermann (1970) ปรับลดจำนวนข้อให้เหลือ 30 ข้อ และ 108 ข้อ ตามลำดับ ซึ่ง CRPBI-30 และ CRPBI-108 นั้นค่อนข้างเป็นที่นิยมนำไปใช้ (Scafford, Alloy, & Pieracci, 2007)

แบบวัด The Parenting Styles Questionnaire ที่พัฒนาโดย Lamborn, Mounts, Steinberg, และ Dornbusch (1991) ซึ่งวัดมิติ 3 มิติ ได้แก่ การให้ความรักความอบอุ่น (Warm involvement) การควบคุมและติดตามพฤติกรรม (Behavioral monitoring and control) เป็นมาตราประมาณค่า 2 ระดับ ให้นักเรียนตอบว่าพฤติกรรมของพ่อแม่ตรงหรือไม่ตรงกับพฤติกรรมที่ระบุในข้อคำถาม และการให้อิสระทางจิต (Psychological autonomy granting) วัดเป็นมาตราประมาณค่า 3 ระดับ ให้นักเรียนตอบว่าพฤติกรรมของพ่อแม่ตรง ค่อนข้างตรง หรือไม่ตรง กับพฤติกรรมที่ระบุในข้อคำถาม และใช้วิธี Tertile split ในการระบุรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของแต่ละครอบครัว โดยครอบครัวที่อบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ จะมีคะแนนในมิติการให้ความรักความอบอุ่น และมิติการควบคุมและติดตามพฤติกรรมมากกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 66 ครอบครัวที่อบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม จะมีคะแนนมิติการให้ความรักความอบอุ่นน้อยกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 33 แต่มีมิติการควบคุมและติดตาม

พฤติกรรมมากกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 66 ครอบครัวที่อบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ จะมีคะแนนมิติการให้ความรักความอบอุ่นมากกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 66 แต่มีมิติการควบคุมและติดตามพฤติกรรมน้อยกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 33 และครอบครัวที่อบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง จะมีคะแนนมิติการให้ความรักความอบอุ่นและมิติการควบคุมและติดตามพฤติกรรมน้อยกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 33

3.1.2 เครื่องมือวัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

เครื่องมือวัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้เพื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างว่ามีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูออกเป็นรูปแบบใด เช่น แบบวัดของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดของ Baumrind ที่พัฒนาโดยพรณทิพย์ ศิริวรรณบุษย์ และคณะ (2545) เป็นแบบวัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองตามการรับรู้ของเด็กวัยมัธยมศึกษาต้น มีลักษณะเป็นมาตรฐานค่า 5 ระดับ โดยผู้วิจัยจัดกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมากกว่ารูปแบบอื่นๆ เกิน 0.5 SD แบบวัดจะวัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแยกออกเป็นแต่ละรูปแบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบประกอบไปด้วยลักษณะสำคัญ 8 ประการ ดังนี้

1) การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ มีจำนวน 25 ข้อ ครอบคลุมคำสำคัญ 8 ประการ คือ

- 1.1) เรียกร้องพฤติกรรมที่เหมาะสมกับวัย
- 1.2) กำหนด กฎ ระเบียบ และวินัย
- 1.3) กระตุ้นให้ปฏิบัติตามกฎ
- 1.4) อบอุ่น รัก สนับสนุน
- 1.5) มีการสื่อสารสองทางที่ชัดเจน
- 1.6) ส่งเสริมให้เป็นตัวของตัวเองและพึ่งตนเอง
- 1.7) เคารพในสิทธิทั้งของพ่อแม่และเด็ก
- 1.8) ให้อาหารมากกว่าการลงโทษ

2) การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม มีจำนวน 26 ข้อ ครอบคลุมคำสำคัญ 8 ประการ คือ

- 2.1) เรียกร้องมาก
- 2.2) ตั้งมาตรฐานชัดเจน
- 2.3) ให้ความสำคัญในการเชื่อฟัง
- 2.4) ให้ความอบอุ่นน้อย
- 2.5) ไม่สนับสนุนการสื่อสารสองทาง

- 2.6) จำกัดความเป็นอิสระ และความเป็นตนเองของเด็ก
 - 2.7) อดตีตามความต้องการของพ่อแม่
 - 2.8) ชมชู้และลงโทษ
- 3) การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ มีจำนวน 23 ข้อ ครอบคลุมคำสำคัญ 8 ประการ คือ
- 3.1) หลีกเลี้ยงการเรียกร้อง
 - 3.2) มีข้อกำหนดและกฎเกณฑ์น้อย
 - 3.3) อดทนและยอมรับพฤติกรรมไม่เป็นไปตามวัย ไม่ขัดใจ
 - 3.4) ให้ความอบอุ่นพอประมาณ และเกี่ยวข้อน้อย
 - 3.5) เด็กมีบทบาทในการสื่อสารมากกว่าพ่อแม่
 - 3.6) ยอมรับการตัดสินใจที่ปราศจากความรับผิดชอบและความไม่มีวุฒิภาวะ
 - 3.7) ลำเอียง เข้าข้างเด็ก
 - 3.8) ลงโทษน้อย
4. การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง มีจำนวน 25 ข้อ ครอบคลุมคำสำคัญ 8 ประการ คือ
- 4.1) ไม่เรียกร้อง
 - 4.2) ไม่มีกฎเกณฑ์และไม่ใส่ใจ
 - 4.3) ทอดทิ้ง ปฏิบัติไม่ดี
 - 4.4) ห่างเหินทางอารมณ์
 - 4.5) มีการสื่อสารน้อย
 - 4.6) ให้เด็กมีอิสระโดยไม่มีการสนับสนุนจากพ่อแม่
 - 4.7) ความต้องการของพ่อแม่เป็นใหญ่
 - 4.8) ทำร้ายร่างกายและ / หรือ จิตใจ

นอกจากนี้ ยังมีเครื่องมืออื่นๆ ที่พัฒนาขึ้นโดยนักวิจัย เช่น แบบวัด Three parenting style indices ที่พัฒนาขึ้นโดย Dornbusch, Ritter, Leiderman, Roberts, และ Fraleigh (1987) ที่วัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู 3 รูปแบบ ได้แก่ แบบเอาใจใส่ (Authoritative) แบบควบคุม (Authoritarian) และแบบตามใจ (Permissive) รวม 25 ข้อ

แบบวัด Parental Authority Questionnaire (PAQ) ที่พัฒนาขึ้นโดย Buri (1991) เป็นแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของเด็กแบบมาตรฐานค่า 5 ระดับ วัดรูปแบบการอบรม

เลี้ยงดู 3 รูปแบบตามแนวคิดของ Baumrind (1971) ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ แบบควบคุม และแบบตามใจ รูปแบบละ 10 ข้อ รวม 30 ข้อ

แบบวัด Parenting Practices Questionnaire ที่พัฒนาโดย Robinson, Mandlco, Olsen, และ Hart (1995) เป็นแบบวัดแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 62 ข้อ ที่วัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของพ่อแม่ตามแนวคิดของ Baumrind (1971) ที่แบ่งการอบรมเลี้ยงดูเป็น 3 รูปแบบ แต่ละรูปแบบมีองค์ประกอบดังนี้

- 1) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่
 - 1.1) ความอบอุ่นและการมีส่วนร่วม (Warmth and Involvement)
 - 1.2) การให้เหตุผล (Reasoning)
 - 1.3) การมีส่วนร่วมในแบบประชาธิปไตย (Democratic participation)
 - 1.4) เป็นกันเอง (Easy going)
- 2) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม
 - 2.1) วาจาไม่เป็นมิตร (Verbal hostility)
 - 2.2) ลงโทษทางร่างกาย (Corporal punishment)
 - 2.3) ไม่ใช่เหตุผล ใช้การลงโทษ (Non-reasoning, punitive strategies)
 - 2.4) ออกคำสั่ง (Directiveness)
- 3) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ
 - 3.1) ขาดการควบคุมดูแล (Lack of follow through)
 - 3.2) เพิกเฉยต่อพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ (Ignoring misbehavior)
 - 3.3) มั่นใจในตนเอง (Self-confidence)

จากการทบทวนงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูทั้งในต่างประเทศและในประเทศไทย สามารถสรุปลักษณะและองค์ประกอบของแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูได้ดังตาราง 2.3

ตารางที่ 2.3 ลักษณะและองค์ประกอบของแบบวัดการอบรมเลี้ยงดู

ผู้พัฒนา	ชื่อแบบวัด	มิติ/รูปแบบ/องค์ประกอบ	ตามการรับรู้ของ	ลักษณะแบบวัด	จำนวนข้อ	คุณภาพแบบวัด
Schaefer (1965)	Child's Report of Parental Behavior Inventory (CRPBI)	วัดมิติ 3 มิติ 1. Warmth vs Hostility 2. Firm vs Lax Control 3. Psychological Autonomy vs Control	นักเรียนอายุระหว่าง 12-18 ปี	มาตราประมาณค่า 2 ระดับ	260 ข้อ	KR-20 = .76
Margolies และ Wintraub (1977)	CRPBI	วัดมิติ 3 มิติ ตามแนวคิดของ Schaefer (1965)	นักเรียนระดับประถมศึกษา	มาตราประมาณค่า 5 ระดับ	56 ข้อ	ค่าความเที่ยงจากการวัดซ้ำ = .79 - .93
Raskin และคณะ (1974)	CRPBI	วัดมิติ 3 มิติ ตามแนวคิดของ Schaefer (1965)	ผู้ป่วยในโรงพยาบาล	มาตราประมาณค่า 3 ระดับ	90 ข้อ	แอลฟา = .81 - .94
Schludermann และ Schludermann (1970)	CRPBI-30 CRPB-108	วัดมิติ 3 มิติ ตามแนวคิดของ Schaefer (1965)	นักศึกษา มหาวิทยาลัย	มาตราประมาณค่า 3 ระดับ	30 ข้อ 108 ข้อ	แอลฟา = .84 - .92

ตาราง 2.3 ลักษณะและองค์ประกอบของแบบวัดการอบรมเลี้ยงดู (ต่อ)

ผู้พัฒนา	ชื่อแบบวัด	มิติ/รูปแบบ/องค์ประกอบ	ตามการรับรู้ของ	ลักษณะแบบวัด	จำนวนข้อ	คุณภาพแบบวัด
ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ(2528)	แบบวัดวิธีการอบรมเลี้ยงดูลูก 5 วิธี	มิติ 1. รักสนับสนุน 2. ใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ 3. ลงโทษทางกายมากกว่าทางจิต 4. ควบคุม 5. ให้อิสระตนเองเร็ว	ผู้ปกครอง	มิติที่ 1-4 เป็นมาตราประมาณ ข้อ ค่า 6 ระดับ มิติที่ 5 เป็นมาตราประมาณ ค่า 10 ระดับ	มิติละ 10 ข้อ	1. แอลฟา = .70 2. แอลฟา = .63 3. แอลฟา = .59 4. แอลฟา = .72 5. แอลฟา = .57
Dornbusch, และคณะ (1987)	Three parenting style indices	รูปแบบ 3 รูปแบบ 1. Authoritarian 2. Authoritative 3. Permissive	นักเรียนมัธยมปลาย		25 ข้อ 1. 9 ข้อ 2. 8 ข้อ 3. 8 ข้อ	1. แอลฟา = .66 2. แอลฟา = .70 3. แอลฟา = .60
Buri (1991)	Parental Authority Questionnaire (PAQ)	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู 1. เอาใจใส่ 2. ควบคุม 3. ตามใจ	นักเรียนช่วงวัยรุ่น	มาตราประมาณ ค่า 5 ระดับ	รูปแบบและ 10 ข้อ	แอลฟา = .74-.87

ตาราง 2.3 ลักษณะและองค์ประกอบของแบบวัดการอบรมเลี้ยงดู (ต่อ)

ผู้พัฒนา	ชื่อแบบวัด	มิติ/รูปแบบ/องค์ประกอบ	ตามการรับรู้ ของ	ลักษณะ แบบวัด	จำนวนข้อ	คุณภาพแบบวัด
Lamborn, Mounts, Steinberg, & Dornbusch (1991)	The Parenting Styles Questionnaire	วัดมิติ 3 มิติ 1. Warm involvement 2. Psychological autonomy granting 3. Behavioral monitoring	นักเรียนเกรด 9-12	มาตราประมาณ ค่า 5 ระดับ	36 ข้อ 1. 15 ข้อ 2. 12 ข้อ 3. 9 ข้อ	แอลฟา 1. = .72 2. = .86 3. = .76
Robinson, Madleco, Olsen, & Hart (1995)	Parenting Practices Questionnaire	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู 1. เอาใจใส่ 2. ควบคุม 3. ตามใจ	พ่อแม่	มาตราประมาณ ค่า 5 ระดับ	1. 27 ข้อ 2. 20 ข้อ 3. 15 ข้อ	แอลฟา 1. = .91 2. = .86 3. = .75
พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ และคณะ (2545)	แบบสำรวจรูปแบบ การอบรมเลี้ยงดู	รูปแบบ 1. เอาใจใส่ 2. ควบคุม 3. ตามใจ 4. ทอดทิ้ง	นักเรียน ระดับมัธยม	มาตราประมาณ ค่า 5 ระดับ	99 ข้อ	แอลฟา 1. = .86 2. = .91 3. = .81 4. = .89

3.2 ผลของวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดูและการวัดการอบรมเลี้ยงดู

เนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูเป็นแนวทางการปฏิบัติของผู้ปกครองที่มีต่อเด็ก เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นต่อเนื่องตลอดเวลา ลักษณะหรือรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูต่างก็ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยต่างๆ ทั้งภายในตัวบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นผู้ปกครอง เช่น อารมณ์ บุคลิกภาพ ประสบการณ์ในอดีต ปัจจัยภายในครอบครัว เช่น สถานภาพทางสังคมเศรษฐกิจ และปัจจัยภายนอกครอบครัว เช่น ค่านิยม และวัฒนธรรม เป็นต้น

จากทฤษฎีนิเวศวิทยาของ Bronfenbrenner (1979) ได้อธิบายไว้ในทฤษฎีระบบนิเวศว่า สิ่งที่มีบทบาทกับเด็กมากที่สุดคือสิ่งที่มีปฏิสัมพันธ์กับเด็กมากที่สุด นั่นก็คือครอบครัว เพื่อน สิ่งที่มีปฏิสัมพันธ์รองลงไป เช่น โรงเรียน และวัฒนธรรม Bronfenbrenner ได้แบ่งระดับของระบบนิเวศตามระดับที่ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กเป็น 4 ระดับ ตามที่แสดงในภาพที่ 2.2 ได้แก่

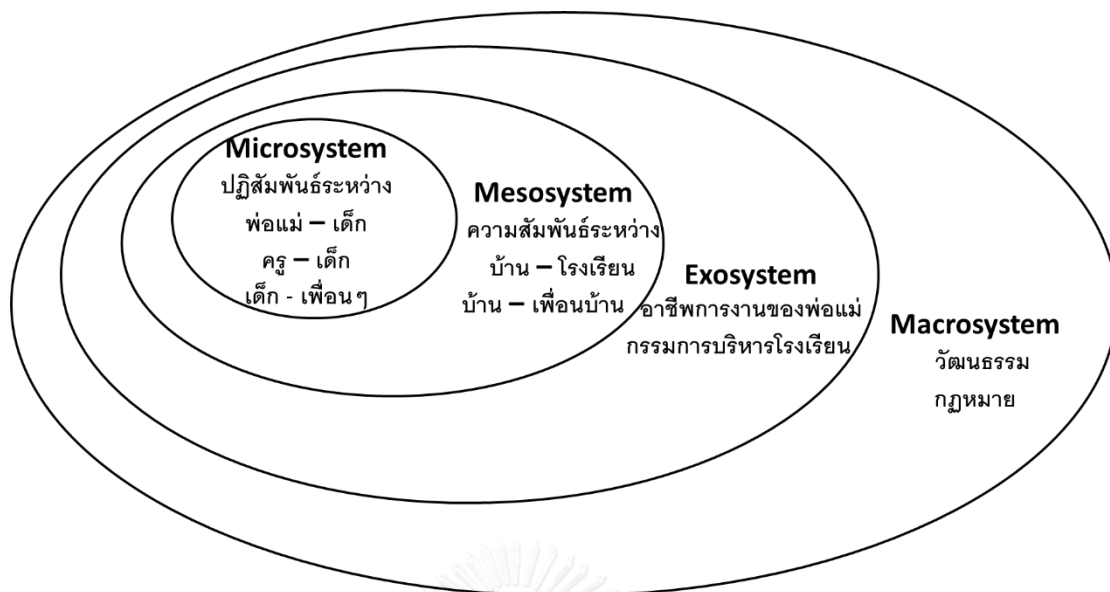
1) Microsystem หมายถึง รูปแบบของกิจกรรม บทบาท และความสัมพันธระหว่างบุคคลที่ประสบกับบุคคลในบริบทหนึ่งๆ ซึ่งบริบทนั้นเป็นได้ทั้งบ้าน โรงเรียน หรือสถานที่อื่นๆ

2) Mesosystem หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างบริบทตั้งแต่ 2 บริบทขึ้นไป ที่บุคคลมีส่วนร่วมอยู่ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน บ้านและเพื่อนบ้าน บ้านและที่ทำงาน เป็นต้น

3) Exosystem หมายถึง บริบทตั้งแต่ 1 บริบทขึ้นไปที่ตัวบุคคลไม่ได้มีส่วนร่วมโดยตรง แต่บริบทนั้นสามารถส่งผลต่อมายังตัวบุคคลนั้นได้ เช่น อาชีพการงานของพ่อแม่ เครือข่ายเพื่อนของพ่อแม่ คณะกรรมการบริหารโรงเรียน เป็นต้น

4) Macrosystem หมายถึง สิ่งที่อยู่ระดับของชีวนิเวศมีเหมือนๆ กันและมีความคงเส้นคงวา เช่น ในระดับของวัฒนธรรม ระบบความเชื่อ และคตินิยม

จากแนวคิดของ Bronfenbrenner (1979) จะเห็นได้ว่าสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวเด็กและครอบครัวของเด็ก ล้วนส่งผลต่อลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่เด็กจะได้รับจากพ่อแม่ วัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ต่างก็เป็นปัจจัยในระดับ Macrosystem ที่ส่งผลต่อความเชื่อและค่านิยม ซึ่งทำให้ลักษณะและความหมายของอบรมเลี้ยงดูของคนไทยมีความแตกต่างจากประเทศอื่นๆ

ภาพที่ 2.2 แสดงแนวคิด การจัดวางระบบ และตัวอย่างความสัมพันธ์และบริบทต่างๆ ที่ส่งผลต่อ พัฒนาการของมนุษย์ตามทฤษฎีนิเวศวิทยาของ Bronfenbrenner (1979)

3.2.1 วัฒนธรรม

วัฒนธรรมเป็นกระบวนการแห่งการปรับตัวหรือเรียนรู้ถึงความหมายในการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาจากอิทธิพลทางสังคม ประวัติศาสตร์ และการเมือง (Chao & Otsuki-Clutter, 2011) จากแนวคิดของ Bronfenbrenner จะเห็นได้ว่าวัฒนธรรมซึ่งอยู่ใน Macrosystem เป็นระบบที่ส่งผลต่อระบบการคิด ความเชื่อ ซึ่งจะส่งผลต่อไปยังลักษณะการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองในสังคมนั้นๆ

แนวคิดหนึ่งที่กล่าวถึงผลของความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่มีต่อลักษณะของตัวตน (Self-construal) คือแนวคิดของ Markus และ Kitayama (1991) ซึ่งได้ศึกษาผลของความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่มีต่อลักษณะของตัวตน โดยได้ทำการสังเกตและศึกษาเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรมอเมริกาและยุโรปกับวัฒนธรรมของชาติตะวันออก Markus และ Kitayama ได้จำแนกรูปแบบลักษณะของตัวตนออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) ลักษณะของตัวตนแบบเป็นอิสระ (The independent construal) ซึ่งเป็นรูปแบบลักษณะของตัวตนที่พบมากในวัฒนธรรมตะวันตกที่เชื่อว่าคนแต่ละคนมีความแตกต่างโดดเด่น คนที่มีลักษณะของตัวตนแบบเป็นอิสระจะแสดงพฤติกรรมที่ตนมองว่ามีความหมายโดยอ้างอิงจากความคิดและความรู้สึกจากภายในตนมากกว่าอ้างอิงจากความคิดความรู้สึกของคนอื่น คนที่มีลักษณะของตัวตนแบบนี้จึงมีลักษณะเป็นปัจเจก ยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง เป็นอิสระ มุ่งเป้าหมายส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม และมีความคิดไม่ขึ้นกับใคร และ 2) ลักษณะของ

ตัวตนแบบพึ่งพา (The Interdependent construal) ซึ่งเป็นลักษณะตัวตนของวัฒนธรรมอื่นที่ไม่ใช่ วัฒนธรรมตะวันตก คนที่มีลักษณะของตัวตนแบบพึ่งพาจะมองว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของ ความสัมพันธ์ทางสังคม และพฤติกรรมของตนถูกกำหนดโดยสิ่งที่ตนรับรู้ว่าเป็นความคิดความรู้สึก ของคนอื่นในความสัมพันธ์นั้นๆ ทำให้คนที่มีลักษณะของตัวตนลักษณะนี้ถูกผลักดันให้หาทางทำตัว กลมกลืนกับคนอื่น สร้างความผูกพัน และเป็นส่วนหนึ่งของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล คนที่มี ลักษณะของตัวตนแบบพึ่งพานี้ จึงมีลักษณะยึดส่วนรวมเป็นศูนย์กลาง มองภาพรวม เปิดเผย เชื่อมโยง และแสดงพฤติกรรมที่อ้างอิงกับคนอื่น

จากแนวคิดของ Markus และ Kitayama (1991) จะเห็นได้ว่า ชาวเอเชียและ ชาวตะวันตกมีลักษณะของตัวตนที่แตกต่างกัน จากการศึกษาการอบรมเลี้ยงดูของชาวเอเชีย โดยเฉพาะชาวจีน ฮองกง และญี่ปุ่น พบว่าลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของชาวเอเชียส่วนใหญ่มีรูปแบบ ที่จะนำไปสู่ลักษณะตัวตนแบบพึ่งพา Greenfield และ Suzuki (1998) ได้ทำการสำรวจความ แตกต่างของการอบรมเลี้ยงดูระหว่างลักษณะวัฒนธรรมที่มีลักษณะตัวตนที่ต่างกันและสรุปได้ตาม ตารางที่ 2.4

ตารางที่ 2.4 เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และลูกในวัฒนธรรมที่ต่างกัน (Greenfield & Suzuki, 1998, p.1085)

	เป้าหมายการพัฒนา	
	อิสระ	พึ่งพา
วิถีพัฒนาการ	จากตัวตนแบบพึ่งพาสู่แบบอิสระ	จากตัวตนที่ไม่สนใจสังคม สู่ตัวตนที่ตอบสนองในทางสังคม
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกและพ่อแม่	ขึ้นอยู่กับบุคคลว่าจะเลือกมีความสัมพันธ์ในลักษณะใด	ผูกพันกับพ่อแม่
การสื่อสาร	<ul style="list-style-type: none"> - เน้นการใช้วจนภาษา - ให้อิสระในการแสดงออกทางความคิดและความรู้สึกแก่เด็ก - ชมเชยบ่อย - ใช้การเจรจาต่อรองกับเด็ก 	<ul style="list-style-type: none"> - เน้นการใช้วจนภาษา การแสดงความรู้สึกร่วม สังเกต มีส่วนร่วม - พยายามเข้าใจเด็ก แม่พูดแทนเด็ก - ชมเชยน้อย - ใช้ความเป็นหนึ่งเดียวกัน ความเคารพ และการเชื่อฟัง
รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	เอาใจใส่: ควบคุม เรียกร้อง ให้ความอบอุ่น มีเหตุมีผล	เข้มงวดและสอนให้มีความรับผิดชอบ มีส่วนร่วมสูง ให้ความสำคัญใกล้ชิดทางกาย
การที่พ่อแม่ช่วยเหลือเด็ก	ขึ้นกับความต้องการของเด็ก เว้นแต่มีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่ง	เป็นสิ่งที่ควรทำไม่ว่าสถานการณ์ใดๆ

การอบรมเลี้ยงดูในวัฒนธรรมเอเชีย มีหลักปรัชญาที่ใช้เป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูเด็กแตกต่างจากวัฒนธรรมตะวันตกค่อนข้างมาก คติชนที่เป็นที่นิยมคือการเปรียบแนวทางการเลี้ยงดูเด็กกับ “การข้ามแม่น้ำ” ในวัฒนธรรมตะวันตก พ่อแม่จะอยู่อีกฝั่งของแม่น้ำและกระตุ้นให้ลูกพยายามเดินข้ามสะพานมาอีกฝั่ง ส่วนในวัฒนธรรมเอเชีย โดยเฉพาะญี่ปุ่น ผู้ใหญ่จะอยู่อีกฝั่งเดียวกับเด็ก และช่วยเหลือเด็กจนสามารถเดินไปถึงอีกฝั่ง (S. J. Chen, 1996) จะเห็นได้ว่า การอนุมานเปรียบเทียบดังกล่าวได้แสดงให้เห็นถึงลักษณะการเลี้ยงดูเด็กที่แตกต่างกันระหว่างวัฒนธรรมตะวันออกและตะวันตก

ด้วยความที่มีลักษณะตัวตนแบบพึ่งพาของวัฒนธรรมเอเชีย เด็กๆ จึงผ่านกระบวนการทางสังคม (Socialization) โดยมองครอบครัวเป็นสิ่งอ้างอิง ครอบครัวจึงเปรียบเสมือนแบบอย่างของความสัมพันธ์แทบทุกแบบ ทั้งการเรียนรู้ การเมือง เศรษฐกิจ และศาสนา (Ho, 1996) ลักษณะตัวตนแบบพึ่งพาทำให้การเลี้ยงดูแบบเอเชียให้ความสำคัญไปที่ความใกล้ชิดระหว่างพ่อแม่และลูก รวมไปถึงการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูก แลกเปลี่ยนการสัมผัสและสื่อสารกัน และเป้าหมายสำคัญของครอบครัวคือการเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของคนในครอบครัว ในขณะที่การเลี้ยงดูแบบอเมริกาหรือยุโรปลักษณะปฏิสัมพันธ์เหล่านี้จะมีน้อยกว่ามาก และเน้นให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งของและเหตุการณ์มากกว่ามีปฏิสัมพันธ์กับคน (Cote & Bornstein, 2000)

การอบรมเลี้ยงดูแบบเอเชียให้ความสำคัญกับอำนาจ (Authority) ความเคารพ (Respect) และการเอาใจใส่ (Caring) ซึ่งโครงสร้างของอำนาจมักถูกกำหนดโดยอายุ พ่อแม่และคนที่มียุมากกว่าจึงมักมีอำนาจมากกว่าสมาชิกอื่นๆ ในครอบครัวที่มีอายุน้อย (Javillonar, 1979) ด้วยเหตุนี้ ทำให้พ่อแม่ได้รับการคาดหวังว่าจะมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจและดูแลลูกๆ ตลอดชีวิตของเขา พ่อแม่ควรให้คำแนะนำและแนะแนวทางลูกจนกระทั่งลูกแต่งงานออกเรือนไป (Yu & Liu, 1980) ในทางกลับกัน ลูกๆ ก็ถูกคาดหวังว่าจะต้องมาปรึกษาพ่อแม่และคนในครอบครัวเมื่อต้องตัดสินใจในสิ่งที่สำคัญ เช่น การแต่งงาน รูปแบบการเคารพและเชื่อฟังผู้ที่มีอำนาจในครอบครัวสูงกว่า ทำให้เป็นประเด็นถกเถียงกันเมื่อเปรียบเทียบกับกรเลี้ยงดูแบบตะวันตก เนื่องจากเป็นลักษณะการเลี้ยงดูที่มีการควบคุมสูง อย่างไรก็ตาม มิงงานวิจัยเชิงคุณภาพหลายงานที่ระบุถึงว่า พ่อแม่ชาวเอเชียไม่ได้ใช้การควบคุมแบบเผด็จการสมบูรณ์ แต่มักให้เป็นคำแนะนำมากกว่า (Chao, 1995) พ่อแม่มักมีความคาดหวังและความต้องการในพฤติกรรมของลูก แต่ยังคงอธิบายถึงเหตุผลเบื้องหลังความคาดหวังนั้นและให้ลูกตัดสินใจด้วยตัวเอง (Gorman, 1998) ลูกๆ จึงได้รับการสนับสนุนให้ตัดสินใจด้วยตัวเอง แต่ยังคงต้องคำนึงถึงความต้องการของครอบครัวเข้าไปในการตัดสินใจด้วย (Chao, 1995)

เนื่องจากความสำคัญของอำนาจของพ่อแม่ในสังคมเอเชีย ทำให้พ่อแม่เอเชียมีความคาดหวังในตัวลูกสูงกว่าพ่อแม่ชาวอเมริกันเชื้อสายยุโรป (Phinney, Ong, & Madden, 2000) ตลอดระยะเวลาตั้งแต่เด็กจนโต เด็กเอเชียผ่านกระบวนการทางสังคมทำให้เชื่อว่าลูกควรเคารพและปฏิบัติตามคำแนะนำของพ่อแม่ เช่นเดียวกับการพยายามบรรลุความคาดหวังของพ่อแม่ สังคมเอเชียยังให้ความสำคัญกับการ “กตัญญู” ต่อพ่อแม่ที่เสียสละเลี้ยงดูลูก (Yu & Liu, 1980)

ในวัฒนธรรมเอเชีย การศึกษาของลูกนับเป็นความรับผิดชอบอันดับต้นๆ ของพ่อแม่ และยังเป็นสิ่งที่ตัดสินใจว่าพ่อแม่ประสบความสำเร็จในการเลี้ยงดูลูกมากน้อยเพียงใด (Chao, 1995) พ่อแม่ชาวเอเชียจึงให้ความสำคัญกับ “การปลูกฝัง (Cultivation)” โดยมองว่าการศึกษาของลูกก็เหมือนกับการปลูกต้นไม้ ที่เริ่มจากเมล็ดและเมื่อโตขึ้นก็ต้องการการดูแลจากผู้ปลูกเช่นการตัดเล็มกิ่ง

และใบ และเพื่อให้เด็กเจริญเติบโตไปในทางที่เหมาะสม การเข้าไปมีส่วนร่วมของพ่อแม่จึงเป็นหน้าที่ที่สำคัญ พ่อแม่ชาวเอเชียยังให้ความสำคัญและพยายามปลูกฝังให้ลูกมี “การแสวงหาความรู้ (Seeking knowledge)” ซึ่งเป็นแนวคิดที่ให้เด็กกระตือรือร้นอยู่เสมอว่าตนเองมีหน้าที่ที่ต้องเรียนรู้ ซึ่งแตกต่างจากแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement motivation) ที่เป็นคำที่ใช้กันในอเมริกา และในแนวคิดของ “การแสวงหาความรู้” นี้เอง ยังรวมไปถึงแนวคิดเรื่อง “การแสวงหาตลอดชีวิต (Life-long pursuit)” และแนวคิดเรื่องความขยัน ความทุ่มเท ความแน่วแน่ ระเบียบวินัยในตนเอง ความบากบั่น และศีลธรรม (Li, 2001) ในการศึกษาที่อเมริกา Chao (1996) พบว่าพ่อแม่ชาวอเมริกันเชื้อสายเอเชียให้ความสำคัญกับการศึกษามากกว่าเชื้อชาติอื่นๆ งานวิจัยหนึ่งในอเมริกาของ Steinberg, Dornbusch, และ Brown (1992) พบว่าพ่อแม่ที่มีเชื้อชาติต่างกัน ให้ความสำคัญกับการศึกษาไม่แตกต่างกัน แต่พ่อแม่ชาวอเมริกันเชื้อสายเอเชียจะเล็งเห็นถึงผลเสียของการไม่ได้รับการศึกษาที่ดีมากกว่าพ่อแม่ที่มีเชื้อชาติอื่นๆ Cheung (1989) พบว่า ถึงแม้ว่านักเรียนเอเชียจะมีพ่อแม่ที่มีการศึกษาและรายได้น้อยกว่านักเรียนอเมริกันเชื้อสายยุโรป แต่นักเรียนเอเชียมีเกรดเฉลี่ยสูงกว่าและจบการศึกษาในระดับที่สูงกว่ามีการศึกษาพบอีกว่านักเรียนชาวอเมริกันเชื้อสายเอเชียจะมีความพยายามในการทำงานของโรงเรียน และใช้เวลามากกว่าในการเรียนเสริม ทบทวนบทเรียน และเข้าบทเรียนพิเศษ เช่น ดนตรีและภาษา ซึ่งอาจช่วยพัฒนาการศึกษาของพวกเขา และยังหลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมอื่นๆ อาจกระทบต่อการเรียน เช่น การทำงานพิเศษ (C. S. Chen & Stevenson, 1995)

สำหรับในประเทศไทย Pinyuchon และ Gray (1997) ได้ระบุถึงปัจจัยทางวัฒนธรรม 6 ประการที่ส่งผลต่อครอบครัวไทย ได้แก่

1) ความเชื่อทางศาสนา พุทธศาสนาถือเป็นศาสนาที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือ วิถีชีวิตของคนไทยจึงผูกติดกับคำสอนของพุทธศาสนา เช่น ความเชื่อในกฎแห่งกรรม (Karma) ซึ่งเป็นคำสอนที่สอนว่าหากกระทำดี จะได้รับผลที่ดีตามมา

2) การอาศัยในเมืองหรือนอกเมือง ถิ่นที่อยู่อาศัยของคนไทยเป็นสิ่งบ่งบอกถึงลักษณะครอบครัวได้ ในสมัยก่อน หมู่บ้านในชนบทประกอบไปด้วยกลุ่มเครือญาติที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกันมากและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน แต่เนื่องจากมีการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ลักษณะหน้าที่ และโครงสร้างครอบครัวไทยเปลี่ยนแปลงไป ครอบครัวขยายมีแนวโน้มลดลง และมีครอบครัวเชิงเดี่ยวมากยิ่งขึ้นในเขตเมืองโดยเฉพาะกรุงเทพฯ พ่อแม่ที่ต้องเดินทางไปทำงานไกลบ้านประสบปัญหาและไม่มีเวลาใกล้ชิดดูแลลูกและครอบครัว

3) ลักษณะความสัมพันธ์ของคนภายในครอบครัวไทย สังคมไทยให้ความสำคัญกับความอาวุโสและลำดับชั้น คนไทยจึงได้รับการปลูกฝังจากครอบครัวและสังคมให้เคารพบุคคลที่มีอายุอำนาจ ฐานะ ความรู้ หรือตำแหน่งที่สูงกว่า

ในสังคมไทย ผู้เป็นพ่อจะได้รับบทบาทในการเป็นผู้นำครอบครัวที่มีหน้าที่สนับสนุนช่วยเหลือ จัดการการเงิน และช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับครอบครัว ในการแสดงความคิดเห็นในครอบครัว คนไทยยังคงแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ได้ยากเนื่องจากค่านิยมในเรื่อง “ความเกรงใจ” ที่การแสดงความคิดเห็นหรือแสดงออกใดๆ ไม่ควรไปกระทบจิตใจผู้อื่น เพื่อรักษาความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในครอบครัวและสังคมไว้

4) ค่านิยมของสังคม เช่น สุภาษิตที่ว่า “ไฟในอย่านำออก ไฟนอกอย่านำเข้า” ซึ่งแสดงให้เห็นถึงค่านิยมในการเก็บความขัดแย้งและปัญหาของครอบครัวไว้ และไม่นำปัญหาของคนอื่นเข้ามาเป็นปัญหาของครอบครัว สังคมไทยและพุทธศาสนายังสอนให้คนไทยหลีกเลี่ยงการแสดงความรู้สึกหรือความคิด เพื่อไม่ให้กระทบจิตใจผู้อื่นและหลีกเลี่ยงปัญหาที่จะตามมา และมองว่าคนที่ได้รับการศึกษาที่ดีจะต้องสามารถควบคุมการแสดงออกทางร่างกาย วาจา และอารมณ์ได้ ความสุภาพอ่อนน้อมก็เป็นค่านิยมที่สำคัญของคนไทยเช่นกัน ในสังคมไทย คนที่สุภาพหมายถึงคนที่มีกิริยาท่าทางที่ดี พูดจาเสียงน่าน่าฟังไม่กระโชกโฮกฮาก ยิ้มแย้ม และแต่งกายเหมาะสมตามกาลเทศะ

5) บทบาทของเพศหญิงและชาย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เด็กผู้หญิงยังคงได้รับการปลูกฝังค่านิยมเกี่ยวกับการรักษานวลสงวนตัว บทบาทของผู้หญิงไทยในอดีตคือการเป็นช่างทำหลังคอยสนับสนุนและเชื่อฟังสามี แต่ในปัจจุบัน ผู้หญิงมีบทบาทต่างๆ ในครอบครัวมากขึ้น เช่น การจัดการงานที่บ้าน ให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ และจัดการการเงินภายในครอบครัว และผู้หญิงยังมีบทบาทในการทำงานนอกบ้านมากขึ้นกว่าแต่ก่อน

6) ความรู้สึกทางเพศ คนไทยยังหลีกเลี่ยงการพูดถึงเกี่ยวกับเรื่องความรู้สึกทางเพศ เพราะทำให้รู้สึกไม่สบายใจ เหม็น หรืออับอาย เมื่อเด็กต้องการรู้เรื่องเกี่ยวกับเพศ พ่อแม่มักหลีกเลี่ยงการตอบ ทำให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศไม่มากเท่าที่ควรหรือผิดไป

จะเห็นได้ว่าวัฒนธรรมหรือหลักทางศาสนานับเป็นสิ่งที่ส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูผ่านการถ่ายทอดทัศนคติ ค่านิยม และหลักปฏิบัติ การตีความความหมายของมิติการอบรมเลี้ยงดูแต่ละมิติ ควรคำนึงถึงบริบททางวัฒนธรรมและสังคมด้วย Chao และ Otsuki-Clutter (2011) ได้กล่าวถึงการตีความหมายของการรักสนับสนุนของพ่อแม่ (Parental support) ว่า การรักสนับสนุนในแต่ละวัฒนธรรมอาจมีความแตกต่างกัน ใน CRPBI มักให้ความหมายของการรักสนับสนุนว่าเป็นการยอมรับ หรือการ “อยู่ตรงนั้น” สำหรับเด็ก ในวัฒนธรรมเอเชียที่ให้คุณค่ากับการควบคุมอารมณ์และคำพูดอาจทำให้การให้นิยามของการรักสนับสนุนมีความแตกต่างออกไป งานวิจัยของ Chao (2001) และ Chao และ Aque (2009) ได้อธิบายถึงสิ่งที่พวกเขาค้นพบเกี่ยวกับการควบคุมในความหมายของชาวจีนหรือ *guan* ซึ่งหมายถึงการปกครองและรัก วัยรุ่นชาวอเมริกันเชื้อสายเอเชียเชื่อว่าการควบคุมเป็นความรับผิดชอบที่สำคัญของพ่อแม่ และวัยรุ่นชาวอเมริกันเชื้อสายเอเชียจะรู้สึกไม่พอใจหรือ

โกรธน้อยกว่าเกี่ยวกับการควบคุมของพ่อแม่ สำหรับมิติการควบคุมทางจิต Rudy และ Halgunseth (2005) พบว่าสำหรับแม่ในวัฒนธรรมที่มีลักษณะตัวตนแบบอิสระ การควบคุมทางจิตจะมีความสัมพันธ์กับการรับรู้พฤติกรรมเด็กในแง่ลบ เช่น มองว่าลูกเป็นเด็กเห็นแก่ตัว แต่สำหรับแม่ในวัฒนธรรมที่มีลักษณะตัวตนแบบพึ่งพา การควบคุมทางจิตสะท้อนถึงภาระของครอบครัวและการเอาใจใส่ที่มีต่อบุคคลอื่นๆ

ด้วยความแตกต่างทางวัฒนธรรมนี้เอง การนำแนวคิดหรือแบบวัดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูจากประเทศตะวันตกมาใช้อาจไม่สามารถอธิบายแนวทางการอบรมเลี้ยงดูของคนไทยได้อย่างแม่นยำ (Charoenthaweesub & Hale, 2011) ในการพัฒนาเครื่องมือวัดมิติการอบรมเลี้ยงดูสำหรับคนไทยจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงวัฒนธรรม ค่านิยม คุณค่า และความเชื่อของคนไทย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับบริบทสังคมไทยมากที่สุด

3.2.2 การเปลี่ยนแปลงทางประชากร เศรษฐกิจ-สังคม

การเปลี่ยนแปลงทางประชากร เศรษฐกิจและสังคม เป็นสิ่งที่อาจส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเช่นกัน ตามทฤษฎีของ Bronfenbrenner (1979) การเปลี่ยนแปลงนิเวศวิทยาจะส่งผลกระทบต่อกระบวนการทางสังคมระหว่างพ่อแม่และลูกผ่านกลไกทั้งทางวัฒนธรรม ข้อจำกัดทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว และจิตวิทยานิเวศน์ ซึ่งจะส่งผลต่อไปยังการอบรมเลี้ยงดู (McLoyd, 1990; ดวงเดือน พันธมนาวิน และคณะ, 2528)

ธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์ (2533) ได้ชี้ให้เห็นว่า โครงสร้างครอบครัวกำลังเปลี่ยนไปพร้อมกับการใช้ชีวิตในสังคมสมัยใหม่ ความสัมพันธ์ในสถาบันครอบครัวมีการเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยตามภาระของพ่อแม่และโครงสร้างครอบครัว หน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูลูกโดยเฉพาะครัวเรือนที่มีรายได้ระดับปานกลางขึ้นไปจะกลายเป็นหน้าที่ของสถานเลี้ยงดูเด็ก โรงเรียน และสื่อมวลชน แต่ในครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ พ่อแม่มักไม่มีเวลาดูแลลูก และบางครั้งก็ให้ลูกช่วยทำงานเพื่อยังชีพ

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงในด้านประชากรและครอบครัวมากมายตามการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ในด้านโครงสร้างครอบครัว ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2557ก) ได้ทำการสำรวจสำมะโนประชากรของประเทศพบว่าเป็นในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา โครงสร้างครอบครัวไทยมีครอบครัวเดี่ยวแนวโน้มลดน้อยลง จากร้อยละ 56.1 ในปี พ.ศ. 2545 เหลือเพียงร้อยละ 50 ในปี พ.ศ. 2555 ในขณะที่ครอบครัวขยายหรือครอบครัวที่มีพ่อแม่ลูก และปู่ย่าตายายหรือญาติอยู่ด้วยกันมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น จากร้อยละ 31.5 ในปี พ.ศ. 2545 เป็นร้อยละ 35.9 ในปี พ.ศ. 2555 ในทำนองเดียวกัน ลักษณะการอยู่อาศัยของครอบครัวเดี่ยวก็มีการเปลี่ยนแปลงในด้านบุคลากรในครอบครัว โดยครอบครัวเดี่ยวที่มีสามีและภรรยาและลูกอยู่ด้วยกันมีแนวโน้มลดลง จากร้อยละ 34.9 ในปี พ.ศ. 2545 เหลือเพียงร้อยละ 27.5 ในปี พ.ศ. 2555

และครอบครัวที่มีสมาชิกอยู่อาศัยด้วยกันเพียงลำพังมีแนวโน้มมากขึ้นจากร้อยละ 13.3 ในปี พ.ศ. 2545 ไปเป็นร้อยละ 15.7 ในปี พ.ศ. 2555 ซึ่งอาจเป็นผลจากการย้ายถิ่นเพื่อหางานทำ โดยเฉพาะการย้ายถิ่นเข้าสู่กรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ในด้านโครงสร้างครอบครัวแล้ว สถานภาพภายในครอบครัวไทยยังมีความเปราะบางมากกว่าแต่ก่อนมาก ซึ่งสังเกตได้จากอัตราการหย่าร้างที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นจากร้อยละ 10 ในปี พ.ศ. 2536 มาเป็นร้อยละ 36 ในปี พ.ศ. 2552 (ชาย โภธิสิตา, 2554) ซึ่งอาจทำให้สมาชิกหรือภรรยาที่เลี้ยงลูกคนเดียวมีจำนวนมากขึ้น

ในด้านเศรษฐกิจ กรุงเทพมหานครเป็นจังหวัดที่มีการเติบโตของเศรษฐกิจมากที่สุดของประเทศไทยทั้งห่างจังหวัดอื่นๆอย่างมาก จนสามารถจัดได้ว่าเป็นเมืองเอกนคร (Primate city) แห่งหนึ่งของโลก (กาญจนา ตั้งชลทิพย์, 2550) จากรายงานการสำรวจสำมะโนประชากรของปี พ.ศ. 2543 และ พ.ศ. 2553 พบว่า กรุงเทพมหานครมีประชากรเพิ่มจาก 6.3 ล้านคน เป็น 8.3 ล้านคน หรือเพิ่มขึ้นราวร้อยละ 31.7 ซึ่งใน 8.3 ล้านคนนี้เป็นคนที่ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านในกรุงเทพฯ อยู่ถึงร้อยละ 36.9 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557ข) ซึ่งอาจเป็นประชากรที่ย้ายถิ่นเข้ามาเพื่อจุดประสงค์ต่างๆ กรุงเทพฯ จึงเป็นจังหวัดที่มีการย้ายถิ่นเข้าสู่เป็นบวกลดตลอดมา โดยจุดประสงค์หลักของการย้ายถิ่นเข้าจากการสำรวจในปี พ.ศ. 2543 ได้แก่ เพื่อหางานทำ (ร้อยละ 36.7) ติดตามบุคคลในครอบครัว (ร้อยละ 16.3) เพื่อหน้าที่การงาน (ร้อยละ 15.4) และเพื่อการศึกษา (ร้อยละ 15.2)

กุศล สุนทรธาดา, อุไรวรรณ คะนิงสุขเกษม, กาญจนา ตั้งชลทิพย์ และ สุรีย์พร พันพิ่ง (2541) ได้กล่าวถึงการอพยพย้ายถิ่นว่าการอพยพย้ายถิ่นจากชนบทสู่เมืองได้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เป็นผลมาจากการขยายตัวในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ ทำให้คนหลั่งไหลเข้าสู่กรุงเทพและบริเวณรอบๆ ลักษณะการย้ายถิ่นจะมีหลายลักษณะ แต่การย้ายถิ่นของครอบครัวที่มีลูกนั้นสะท้อนให้เห็นภาพได้ 2 ลักษณะ คือ พ่อแม่ที่มีลูกจะย้ายมาเพียงลำพังและทิ้งภาระการเลี้ยงดูไว้แก่ครอบครัวในชนบท และพ่อแม่ที่นำลูกมาอยู่กับตนเอง ซึ่งมักมาอาศัยในเมืองที่เป็นชุมชนแออัด เนื่องจากงานส่วนใหญ่ที่ผู้ย้ายถิ่นมีโอกาสจะทำคือ อาชีพแรงงาน

นอกจากนี้ กาญจนา แก้วเทพ (2539) ได้ตั้งข้อสังเกตถึงความแตกต่างระหว่างสังคมสมัยก่อนและสังคมสมัยใหม่ว่า ในสังคมสมัยใหม่ สื่อมวลชนได้เข้ามามีบทบาทต่อชีวิตและสถาบันทางสังคมต่างๆมากขึ้นทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ มีการย้ายความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลจากลักษณะพบหน้ากัน (face-to-face relationship) ไปสู่ความสัมพันธ์ที่มีสื่อเป็นตัวกลางมากขึ้น พ่อแม่ลูกที่ไม่ได้อยู่ด้วยกันยังสามารถติดต่อสื่อสารกันผ่านทางโทรศัพท์และอินเทอร์เน็ตได้อย่างสะดวก

โดยสรุป ในการพัฒนาเครื่องมือวัดมิติการอบรมเลี้ยงดูเพื่อใช้ศึกษากับผู้ปกครองไทย จำเป็นต้องคำนึงถึงทั้งวัฒนธรรมและลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีความเหมาะสมในการใช้วัดและได้ผลลัพธ์ที่ตรงกับบริบทสังคมไทยในปัจจุบันมากที่สุด

ตอนที่ 4 กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้แนวคิดของ Schaefer (1965b) ที่ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 มิติ ได้แก่ มิติยอมรับ/ไม่ยอมรับ มิติการควบคุมที่เข้มงวด/การควบคุมที่หละหลวม และมิติการให้อิสระทางจิต/การควบคุมทางจิต มาใช้ในการพัฒนาแบบวัด เนื่องจากการวัดมิติการอบรมเลี้ยงดูจะช่วยให้ นักวิจัยได้สารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูมากกว่า และช่วยให้ นักวิจัยได้ทราบว่ามีผลของการอบรมเลี้ยงดูในแต่ละรูปแบบนั้น ได้รับอิทธิพลมาจากมิติการอบรมเลี้ยงดูใด (Darling & Steinberg, 1993) ผู้วิจัยทำการปรับแนวทางการวัดจากวิธีการวัดแบบ 2 ขั้ว นั่นคือ ผู้ปกครองที่ไม่ยอมรับลูกจะมีคะแนนในมิตินี้ติดลบ แต่ผู้ปกครองที่ยอมรับลูกจะมีคะแนนเป็นบวก มาเป็นวิธีการวัดแบบขั้วเดียว นั่นคือ ผู้ปกครองที่ไม่ยอมรับลูกจะมีคะแนนในมิตินี้เป็นบวกน้อยกว่าผู้ปกครองที่ยอมรับลูก เพื่อให้ง่ายต่อการใช้และแปลผลข้อมูลจากแบบวัด มิติการอบรมเลี้ยงดูที่ใช้ในแบบวัดครั้งนี้จึงได้แก่ (1) มิตรักอบอุ่น ซึ่งก็คือมิติยอมรับ/ไม่ยอมรับ (2) มิติการควบคุม ซึ่งก็คือมิติการควบคุมที่เข้มงวด/การควบคุมที่หละหลวม และ (3) มิติการให้อิสระทางจิต ซึ่งก็คือมิติการให้อิสระทางจิต/การควบคุมทางจิต อย่างไรก็ตาม การให้คำนิยามและพฤติกรรมบ่งชี้ของแต่ละมิตินั้น นักวิจัยได้ทำการปรับปรุงหรือเพิ่มเติมจากแนวคิดเดิม เพื่อให้มีความครอบคลุมและอธิบายพฤติกรรม การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองได้ดีที่สุด ดังนี้

4.1 มิตรักอบอุ่น

มิตรักอบอุ่นเป็นมิติที่มีความสำคัญกับการอบรมเลี้ยงดู จากการศึกษาวิจัยของ Taylor (2000) พบว่า การอบรมเลี้ยงดูในมิตรักอบอุ่นมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเห็นคุณค่าในตนเองในกลุ่มตัวอย่างทุกเชื้อชาติ ทั้งอเมริกันเชื้อสายยุโรป เชื้อสายแอฟริกัน และเชื้อสายฮิสปานิก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Carlson, Uppal, และ Prosser (2000) และ Bean และคณะ (2003) การศึกษาของ Grolnick และ Ryan (1989) มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างมิตรักอบอุ่นกับการปรับตัวที่โรงเรียน นอกจากนี้ยังพบความสัมพันธ์เชิงลบกับอาการหดหู่ (Garber, Robinson, & Valentiner, 1997) และมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการใช้วิธีการรับมือกับปัญหาที่หลากหลาย (Hardy, Power, & Jaedicke, 1993) การศึกษาของ Walker-Barnes และ Mason (2001) ยังพบอีกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในมิตรักอบอุ่นสูงมีแนวโน้มการเข้าร่วมกลุ่มอันธพาลหรือมีพฤติกรรมเกรงน้อยกว่า และการศึกษาของ Gil-Rivas และคณะ (2003) ก็พบว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในมิตินี้สูง มีแนวโน้มการเกิดภาวะซึมเศร้าน้อยกว่า

นักวิจัยที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู ได้อธิบายถึงตัวบ่งชี้ของมิติที่ประกอบอยู่ในการทำกรวดไว้หลายประการ ได้แก่ การแสดงออกถึงความรัก การสนับสนุนและตอบสนองความต้องการทางอารมณ์ การมีส่วนร่วม นอกจากนี้ยังมีพฤติกรรมอื่นๆ ที่แสดงถึงความรักความอบอุ่นตามที่มีนักวิจัยแต่ละท่านได้ให้ไว้ ตามตารางที่ 2.5

ตารางที่ 2.5 พฤติกรรมที่แสดงถึงความรักอบอุ่นตามความหมายที่นักวิจัยแต่ละท่านให้ไว้ หรือที่ใช้วัดในงานวิจัย

ตัวบ่งชี้	Baldwin (1955)	Milton (1957)	Slater (1962)	Roe & Siegelman (1963)	Schaefer (1965b)	ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2528)	Rohner (1986)	Barnes, Farrell, & Cairns (1986)	Grolnick & Ryan (1989)	Turner และคณะ (1993)	Steinberg และคณะ (1992)	Herman และคณะ (1997)	Skinner และคณะ (2005)	รวม
แสดงความรัก	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	11
ตอบสนองความต้องการและการสนับสนุนทางอารมณ์		/	/	/	/	/	/	/			/	/	/	10
มีส่วนร่วม		/	/		/	/		/	/		/	/	/	9
ยอมรับ	/						/			/			/	4
ชมเชย		/	/	/				/						4
เด็กเป็นศูนย์กลาง	/				/									2
การใช้เหตุผล		/		/										2
กระตุ้นอิสระ				/				/						2
ปรองดอง	/													1
อบอุ่น				/										1
มีความรู้									/					1

จากตารางที่ 2.5 พบว่า มีตัวบ่งชี้ที่สอดคล้องกับมิติรักอบอุ่นและเป็นที่ยอมรับในการใช้วัดอยู่ 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การแสดงความรัก การตอบสนองความต้องการและการสนับสนุนทางอารมณ์ และการมีส่วนร่วม ในกรณีของการยอมรับและชมเชย ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นพฤติกรรมที่ใกล้เคียงกับการแสดงความรัก ในขณะที่การให้เด็กเป็นศูนย์กลาง การใช้เหตุผล และการกระตุ้นอิสระ ผู้วิจัยเห็นว่ามี ความสอดคล้องกับนิยามของมิติการให้อิสระทางจิตมากกว่า ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงใช้ตัวบ่งชี้สำหรับมิติ รักอบอุ่น 3 ตัวบ่งชี้ โดยแต่ละตัวบ่งชี้มีคำอธิบายดังนี้

4.1.1 การแสดงออกถึงความรัก หมายถึง การแสดงออกทางกาย วาจา และการกระทำถึงการยอมรับ การให้ความรักและความอบอุ่น

4.1.2 การสนับสนุนและตอบสนองความต้องการทางอารมณ์ หมายถึง การแสดงออกถึงเข้าใจ มีความเต็มใจและพร้อมช่วยเหลือและให้การสนับสนุนลูก

4.1.3 การมีส่วนร่วม หมายถึง การใช้เวลาอยู่กับลูก และมีส่วนร่วมกับลูกในการทำกิจกรรมต่างๆ

4.2 มิติการควบคุม

มิติการควบคุมเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญของการอบรมเลี้ยงดู จากการศึกษาของ Garber และคณะ (1997) พบว่า การอบรมเลี้ยงดูในมิตินี้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง การศึกษาของ Hardy และคณะ (1993) ยังพบอีกว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในมิติควบคุมสูง จะใช้วิธีการรับมือกับปัญหาในทางที่รุนแรงน้อยกว่า

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามิติการอบรมเลี้ยงดู พบว่า นักวิจัยได้อธิบายถึงพฤติกรรมที่บ่งบอกถึงการควบคุมไว้ ได้แก่ การตั้งกฎและข้อบังคับ การติดตามดูแลและบังคับใช้กฎ การวางขอบเขตกิจกรรมของลูก ความเป็นเผด็จการให้ลูกเชื่อฟัง ความชัดเจนของกฎและข้อบังคับ นอกจากนี้ ยังมีพฤติกรรมอื่นๆที่แสดงถึงการควบคุมพฤติกรรมตามที่มีนักวิจัยแต่ละท่านได้ให้ไว้ ตามตารางที่ 2.6

ตารางที่ 2.6 พฤติกรรมที่แสดงถึงการควบคุมตามความหมายที่นักวิจัยแต่ละท่านให้ไว้ หรือที่ใช้วัดในงานวิจัย

ตัวบ่งชี้	Baldwin (1955)	Slater (1962)	Schaefer (1965)	ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2528)	Grolnick & Ryan (1989)	Steinberg และคณะ (1992)	Hardy และคณะ (1993)	Herman และคณะ (1997)	Sessa และคณะ (2001)	รวม
การบังคับใช้กฎและติดตามดูแล	/	/	/	/		/	/	/		7
การตั้งกฎ/ข้อบังคับ	/		/	/	/	/			/	6
การจัดระเบียบภายในบ้าน							/	/	/	3
การวางขอบเขตพฤติกรรมของลูก			/			/				2
เผด็จการ ให้เชื่อฟัง		/						/		2
ความคงเส้นคงวา					/		/			2
การให้รางวัล/ลงโทษ		/		/						2
ความชัดเจน					/					1
ตั้งมาตรฐาน									/	1
การปกป้อง							/			1

จากตารางที่ 2.6 พบว่า มีตัวบ่งชี้ที่สอดคล้องกับมิติการควบคุมและเป็นที่ยอมรับในการใช้วัดอยู่ 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การตั้งกฎและข้อบังคับ และการบังคับใช้กฎและติดตามดูแล ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดระเบียบภายในบ้านเป็นส่วนหนึ่งของกฎและข้อบังคับที่พ่อแม่จะบังคับใช้ และความคงเส้นคงวาก็เป็นส่วนหนึ่งของความเข้มงวดของการบังคับใช้กฎและการติดตามดูแล ในขณะที่ความเป็นเผด็จการนั้น ผู้วิจัยเห็นว่ามีความสัมพันธ์กับมิติการให้อิสระทางจิตมากกว่า ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงใช้ตัวบ่งชี้สำหรับมิติการควบคุม 2 ตัวบ่งชี้ โดยมีคำอธิบายดังนี้

4.2.1 การตั้งกฎและข้อบังคับ หมายถึง การวางกฎ ข้อบังคับ และความคาดหวังที่ชัดเจนและบอกให้ลูกรับรู้ รวมไปถึงระดับความเข้มงวดของกฎเกณฑ์ที่วางไว้

4.2.2 การติดตามดูแลและบังคับใช้กฎ หมายถึง แนวทางปฏิบัติและติดตามดูแล เพื่อให้ลูกได้ปฏิบัติตามกฎและข้อบังคับ หรือให้ลูกได้มีพฤติกรรมเป็นไปตามที่พ่อแม่คาดหวังไว้

4.3 มิติการให้อิสระทางจิต

มิติการให้อิสระทางจิตเป็นมิติที่มีการศึกษาถึงผลกระทบต่อเด็กไม่มากนัก แต่งานวิจัยหลายงานแสดงให้เห็นถึงผลกระทบเชิงบวกของมิตินี้ที่มีต่อเด็ก โดยการศึกษาของ Grolnick และ Ryan (1989) พบว่า การให้อิสระทางจิตมีความสัมพันธ์กับการกำกับตนเองของวัยรุ่น และการศึกษาของ Garber และคณะ (1997) พบว่า การให้อิสระทางจิตมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ในทางกลับกัน การควบคุมทางจิตยังมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอาการหดหู่ของเด็กเช่นกัน

Schaefer (1965b) ได้ให้ความหมายของมิตินี้ไว้ว่า คือระดับการใช้วิธีทางจิตวิทยาในการควบคุมพฤติกรรมของเด็กเพื่อให้เด็กได้พัฒนาอัตลักษณ์ของตน ส่วน Grolnick และ Ryan (1989) ให้คำจำกัดความของมิตินี้ไว้ว่า เป็นการที่พ่อแม่เห็นความสำคัญและใช้วิธีการต่างๆในการกระตุ้นให้ลูกแก้ปัญหาด้วยตนเอง เลือกลง และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในการวัดมิติการให้อิสระทางจิต นักวิจัยได้ให้ตัวบ่งชี้ของพฤติกรรมที่สอดคล้องกับการให้อิสระทางจิตไว้ เช่น การใช้วิธีที่เป็นประชาธิปไตย การกระตุ้นให้เด็กแสดงออกถึงอัตลักษณ์ของตนเอง และการใช้วิธีการที่ปราศจากการบังคับขู่เข็ญ ตามตารางที่ 2.7

ตารางที่ 2.7 พฤติกรรมที่แสดงถึงการให้อิสระทางจิตตามความหมายที่นักวิจัยแต่ละท่านให้ไว้ หรือที่ใช้วัดในงานวิจัย

ตัวบ่งชี้	Schaefer (1965b)	ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2528)	Bloom (1985)	Grolnick & Ryan (1989)	Steinberg และคณะ (1992)	Herman และคณะ (1997)	รวม
การให้อิสระในการพัฒนาอัตลักษณ์	/	/			/	/	4
การใช้วิธีที่เป็นประชาธิปไตย			/		/	/	3
การใช้วิธีการที่ปราศจากการบังคับขู่เข็ญ				/	/	/	3

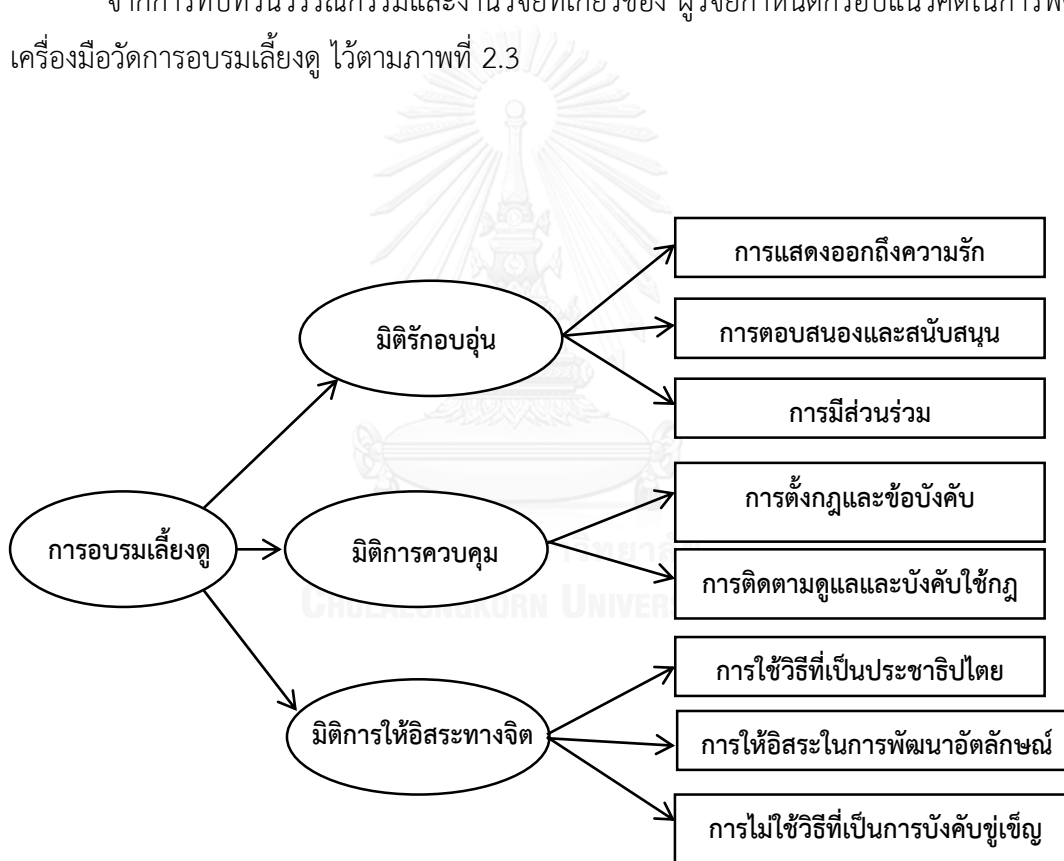
จากการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้สำหรับมิติการให้อิสระทางจิต ผู้วิจัยใช้ตัวบ่งชี้ 3 ตัวบ่งชี้ โดยมีคำอธิบายดังนี้

4.3.1 การใช้วิธีที่เป็นประชาธิปไตย หมายถึง การสนับสนุนให้ลูกได้แสดงความคิดเห็นและความรู้สึก และเคารพในความคิดเห็นนั้น

4.3.2 การให้อิสระในการพัฒนาอัตลักษณ์ หมายถึง การให้โอกาสและส่งเสริมการพัฒนาอัตลักษณ์ของตนเอง

4.3.3 การใช้วิธีที่ไม่เป็นการบังคับขู่เข็ญ หมายถึง การไม่ใช้การชี้แนะอย่างตรงไปตรงมา และไม่ใช้การบังคับขู่เข็ญเพื่อให้ลูกปฏิบัติตามสิ่งที่ตนเองคาดหวัง

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนาเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดู ไว้ตามภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 กรอบแนวคิดในการพัฒนาเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดู

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูตามกรอบแนวคิดของ Schaefer ที่มีความเหมาะสมในการใช้วัดการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และเพื่อศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานคร

ในการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูตามกรอบแนวคิดของ Schaefer ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวบ่งชี้และมิติการอบรมเลี้ยงดูจากวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองในแต่ละตัวบ่งชี้โดยใช้แบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง จากนั้นผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูตามกรอบแนวคิดของ Schaefer โดยนำผลการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้และข้อมูลเชิงคุณภาพมาใช้ประกอบในการสร้างข้อคำถามและนำเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นไปตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการวิเคราะห์ทางสถิติ

ดังนั้น ในการนำเสนอวิธีการดำเนินงานวิจัย ผู้วิจัยจึงแบ่งการนำเสนอเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การอบรมเลี้ยงดู และเก็บข้อมูลลักษณะพฤติกรรมกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองโดยใช้แบบสอบถาม ระยะที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และระยะที่ 3 การวิเคราะห์ค่าปกติวิสัยสำหรับแบบวัดและวิเคราะห์รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานคร

ระยะที่ 1 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การอบรมเลี้ยงดู และเก็บข้อมูลลักษณะพฤติกรรมกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองโดยใช้แบบสอบถาม

ในระยะที่ 1 ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การอบรมเลี้ยงดูของแต่ละมิติจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บนพื้นฐานของการแบ่งการอบรมเลี้ยงดูเป็น 3 มิติ ตามแนวคิดของ Schaefer จากนั้น ผู้วิจัยเก็บข้อมูลลักษณะพฤติกรรมกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองโดยใช้แบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นภายใต้กรอบแนวคิดที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร ผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการดำเนินงานวิจัยในระยะแรกนี้ จะเป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองสำหรับนำไปใช้ในการพัฒนาเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูในระยะถัดไป

1.1 ประชากรและตัวอย่างวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2557 รวมจำนวน 132,319 คน (กลุ่มสารสนเทศ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558)

ตัวอย่างสำหรับการเก็บข้อมูลในระยะที่ 1 ด้วยแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง เป็นนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ซึ่งผู้วิจัยได้มาจากการสุ่มโรงเรียน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายจำนวน 5 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน ให้ครอบคลุมทั้ง 3 ระดับชั้น ได้แก่ มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 3 รวมจำนวนทั้งสิ้น 165 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การอบรมเลี้ยงดู ผู้วิจัยใช้การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และในการเก็บข้อมูลลักษณะพฤติกรรมหรือแนวทางการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประสบการณ์ของตัวอย่างวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือแนวทางการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของตน ตามตัวบ่งชี้ที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

- 1) ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ ระดับชั้น บุคคลที่เป็นผู้ปกครองของนักเรียน
- 2) แบบสอบถามมีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิดตามตัวบ่งชี้แต่ละมิติการอบรมเลี้ยงดู โดยให้ตัวอย่างวิจัยอธิบายถึงพฤติกรรมและแนวทางการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของตนที่ตรงตามแต่ละตัวบ่งชี้ ตัวอย่างแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ผู้วิจัยได้แสดงไว้ในภาคผนวก ก

ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง

- 1) ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู และสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ในแต่ละมิติการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดการอบรมเลี้ยงดูของ Schaefer พร้อมทั้งสังเคราะห์ลักษณะพฤติกรรมของผู้ปกครองที่แสดงออกต่อเด็กที่สอดคล้องกับแต่ละตัวบ่งชี้
- 2) พัฒนาประเด็นคำถามสำหรับแต่ละตัวบ่งชี้ ตามนิยามและพฤติกรรมของตัวบ่งชี้ และมิติการอบรมเลี้ยงดูที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 2 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างประเด็นคำถามกับตัวบ่งชี้ และตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และรูปแบบของแบบสอบถาม
- 3) ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถาม เพื่อใช้เป็นแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองฉบับสมบูรณ์

1.3 การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองที่ได้พัฒนาขึ้น เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และใช้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพในการพัฒนาเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูในระยะถัดไป ผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการเก็บข้อมูลในระยะที่ 1 ดังนี้

- 1) ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนและครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย
- 2) เมื่อได้รับการตอบรับและอนุญาตให้เข้าเก็บข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามพร้อมกับคำอธิบายเกี่ยวกับแบบสอบถามให้แก่ครูที่ทำหน้าที่ประสานงานในการเข้าเก็บข้อมูลกับตัวอย่าง
- 3) เมื่อโรงเรียนได้ทำการเก็บข้อมูลจากตัวอย่างเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยทำการรวบรวมแบบสอบถามที่ทางโรงเรียนส่งคืน และนำข้อมูลไปวิเคราะห์ต่อไป

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดู ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดหมวดหมู่คำตอบของกลุ่มตัวอย่างที่อธิบายลักษณะพฤติกรรมของผู้ปกครองที่คล้ายคลึงกันและนำมาจัดลำดับตามความถี่ของการตอบ

ระยะที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในระยะที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง โดยนำผลการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้และมิติการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดของ Schaefer และข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูมาใช้ประกอบในการพัฒนาข้อคำถามในเครื่องมือวัด จากนั้นผู้วิจัยได้นำเครื่องมือไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (Item objective congruence: IOC) และปรับปรุงความเหมาะสมของภาษา จากนั้น ผู้วิจัยตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือก่อนนำออกไปเก็บข้อมูลโดยนำไปทดลองใช้ (Try out) และหาค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (Internal consistency of reliability) ของแบบวัดด้วยการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) และค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมของทุกข้อคำถามกับข้อคำถาม (Corrected item-total correlation: CITC) จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขเป็นแบบวัดฉบับสมบูรณ์

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดไปเก็บข้อมูลกับตัวอย่าง เพื่อนำผลที่ได้มาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยวิเคราะห์หาความตรงเชิงโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน วิเคราะห์ความเที่ยงด้วยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

2.1 ประชากรและตัวอย่างวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 รวมจำนวน 130,759 คน (กลุ่มสารสนเทศ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558)

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 2 คือนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 610 คน ในการกำหนดขนาดตัวอย่างวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีการของ Hair (2010) ซึ่งให้กำหนดขนาดตัวอย่าง 5-20 คนต่อ 1 พารามิเตอร์ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่าง 20 คนต่อ 1 พารามิเตอร์ มีจำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องประมาณค่าทั้งหมด 23 ตัว ดังนั้นขนาดตัวอย่างวิจัยที่เหมาะสมจึงควรมีขนาดอย่างน้อย 460 คน เพื่อชดเชยข้อมูลที่อาจสูญหาย ผู้วิจัยจึงเพิ่มขนาดตัวอย่างอีกร้อยละ 20 ทำให้ได้ขนาดตัวอย่างที่ต้องทำการสุ่มทั้งหมดอย่างน้อย 552 คน โดยสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage-random sampling) ดังนี้

1) ผู้วิจัยสุ่มเลือกโรงเรียนที่จะทำการสำรวจด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยผู้วิจัยแบ่งพื้นที่ในกรุงเทพมหานครเป็น 3 เขต ตามการตั้งถิ่นฐานชุมชน (กองนโยบายและแผนงาน สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร, 2554) และสุ่มโรงเรียนในแต่ละเขตตามสัดส่วนปริมาณนักเรียนแต่ละเขตด้วยการวิธีการจับสลาก ดังนี้ (1) เขตเมืองชั้นใน จำนวน 3 โรงเรียน (2) เขตต่อเมือง จำนวน 3 โรงเรียน และ (3) เขตชานเมือง จำนวน 1 โรงเรียน

2) ผู้วิจัยสุ่มเลือกห้องเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนที่ได้รับการสุ่มระดับชั้นละ 1 ห้องเรียนด้วยวิธีการจับสลาก จะได้จำนวนห้องเรียนทั้งหมด 21 ห้อง นักเรียนของห้องเรียนที่ได้รับสุ่มเลือกทุกคนจะเป็นตัวอย่างสำหรับการวิจัย รายละเอียดขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง แสดงไว้ดังภาพที่ 3.1

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในระยะที่ 2 ผู้วิจัยใช้เครื่องมือเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 2 ชุด ได้แก่ 1) แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น และ 2) แบบวัด Child's Report of Parental Behavior Inventory-108 (CRPBI-108) ฉบับภาษาไทย ที่พัฒนาโดย Chaowakeeratiphong (1992) ซึ่งนำมาใช้ในการตรวจสอบความตรงเชิงเกณฑ์สัมพันธ์ แต่ละเครื่องมือมีรายละเอียดและขั้นตอนการพัฒนา ดังนี้

2.2.1 แบบวัดการอบรมเลี้ยงดู

แบบวัดการอบรมเลี้ยงดู เป็นแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองตามการรับรู้ของนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามแนวคิดของ Schaefer (1965b) ซึ่งแบ่งมิติการอบรมเลี้ยงดูเป็น 3 มิ ได้แก่ (1) มิติรักอบอุ่น (2) มิติการควบคุม และ (3) มิติการให้อิสระทางจิต ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวบ่งชี้ในแต่ละมิติจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเก็บข้อมูลลักษณะพฤติกรรมกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาเป็นข้อคำถาม ซึ่งครอบคลุมมิติการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 3 มิติ โดยมิติรักอบอุ่นประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การแสดงออกถึงความรัก การสนับสนุนทางอารมณ์และความต้องการ และการมีส่วนร่วม มิติการควบคุมประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การตั้งกฎและข้อบังคับ และการติดตามดูแลและบังคับใช้กฎ และมิติการให้อิสระทางจิต ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การใช้วิธีที่เป็นประชาธิปไตย การให้อิสระในการพัฒนาอัตลักษณ์ และการใช้วิธีที่ไม่เป็นการบังคับขู่เข็ญ

แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบวัด และตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ นักเรียนจะเป็นผู้ตอบและให้คะแนนตามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูที่ตนได้รับจากผู้ปกครอง โดยกำหนดให้ “1” หมายถึง ไม่เคยทำเลย “2” หมายถึง ทำนานๆ ครั้ง “3” หมายถึง ทำบางครั้ง “4” หมายถึง ทำบ่อย และ “5” หมายถึง ทำเป็นประจำ แบบวัดนี้มีข้อคำถามจำนวน 36 ข้อ โดยเป็นข้อคำถามที่บันทึกคะแนนตามคำตอบของผู้ตอบจำนวน 24 ข้อ และมีข้อคำถามที่ต้องกลับคะแนนก่อนการบันทึก (Reverse scoring) จำนวน 12 ข้อ แบบวัดมีจำนวนข้อคำถามที่ใช้วัดแต่ละตัวบ่งชี้ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนข้อคำถามในแต่ละตัวบ่งชี้ของเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดู

มิติ	ตัวบ่งชี้	จำนวนข้อคำถาม
มิติรักอบอุ่น	การแสดงออกถึงความรัก	5
	การสนับสนุนและตอบสนองความต้องการทางอารมณ์	5
	การมีส่วนร่วม	5
มิติการควบคุม	การตั้งกฎและข้อบังคับ	4
	การติดตามดูแลและบังคับใช้กฎ	4
มิติการให้อิสระทางจิต	การใช้วิธีที่เป็นประชาธิปไตย	5
	การให้อิสระในการพัฒนาอัตลักษณ์	5
	การใช้วิธีที่ไม่เป็นการบังคับขู่เข็ญ	3
รวม		36

ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพแบบวัดการอบรมเลี้ยงดู

1) สังเคราะห์ตัวบ่งชี้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู โดยใช้ข้อมูลทั้งจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและข้อมูลจากแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง และให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความตรงของผลการสังเคราะห์

2) พัฒนาข้อคำถามของแบบวัดการอบรมเลี้ยงดู โดยข้อคำถามจะครอบคลุมตัวบ่งชี้ที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและมีความสอดคล้องกับข้อมูลลักษณะพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง จากนั้น นำแบบวัดไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยาการศึกษา จำนวน 2 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยาพัฒนาการ จำนวน 2 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 ท่าน (รายละเอียดผู้ทรงคุณวุฒิแสดงไว้ในภาคผนวก ข) โดยผู้วิจัยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิคือ ผู้ทรงคุณวุฒิจะต้องมีคุณวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาเอกและมีประสบการณ์ทางสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า 2 ปี ผู้ทรงคุณวุฒิจะเป็นผู้ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ได้จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง และตรวจสอบความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ผู้ทรงคุณวุฒิจะเป็นผู้ตัดสินความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ โดยมีเกณฑ์การพิจารณา คือ “1” หมายถึง เนื้อหาของข้อคำถามตรงกับนิยามเชิงปฏิบัติการ และ “0” หมายถึง ไม่แน่ใจว่าเนื้อหาของข้อคำถามตรงกับนิยามเชิงปฏิบัติการ และ “-1”

หมายถึง ไม่เห็นด้วยว่าเนื้อหาของข้อคำถามตรงกับนิยามเชิงปฏิบัติการ จากนั้นผู้วิจัยนำผลการตรวจสอบที่ได้มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (Item objective congruence: IOC) โดยข้อคำถามจะวัดได้สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการเมื่อที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 ขึ้นไป (วรรณิ แกมเกตุ, 2555)

จากการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา พบว่า ค่า IOC ของข้อคำถามแต่ละข้อมีค่าอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ค) จากนั้นผู้วิจัยนำข้อคำถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและนำกลับไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา 2 ท่านตรวจสอบความเหมาะสมอีกครั้งหนึ่ง

3) นำแบบวัดไปทดลองเก็บข้อมูลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 67 คน เพื่อนำผลมาหาค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (Internal consistency of reliability) ของแบบวัดด้วยการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) และค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมของทุกข้อคำถามกับข้อคำถามรายข้อ (Corrected item-total correlation: CITC) จากการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค พบว่า แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .89 ค่าความเที่ยงของข้อคำถามในมิติรักอบอุ่น มิติการควบคุม และมิติการให้อิสระทางจิตมีค่าเท่ากับ .87 .75 และ .85 ตามลำดับ ค่าความเที่ยงของตัวบ่งชี้มีค่าระหว่าง .51 ถึง .83 โดยผู้วิจัยได้ตัดข้อคำถาม 4 ข้อที่มีค่า CITC น้อยกว่า 0.2 จากข้อคำถามตั้งต้นทั้งหมด 40 ข้อ เหลือข้อคำถามทั้งหมด 36 ข้อ รายละเอียดการปรับปรุงข้อคำถามได้แสดงไว้ในภาคผนวก ค

4) นำแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูมาทำการปรับปรุงแก้ไข และจัดทำเป็นแบบวัดฉบับสมบูรณ์ (ตามภาคผนวก ง) เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับตัวอย่างวิจัยต่อไป

2.2.2 แบบวัด Child's Report of Parental Behavior Inventory-108 (CRPBI-108)

ฉบับภาษาไทย

ผู้วิจัยใช้แบบวัด Child's Report of Parental Behavior Inventory-108 (CRPBI-108) ฉบับภาษาไทย เพื่อการประเมินความตรงเชิงเกณฑ์สัมพันธ์ (Criterion-related validity) ของเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ได้พัฒนาขึ้น แบบวัด CRPBI-108 พัฒนาขึ้นมาจากแบบวัด CRPBI ของ Schaefer (1965a) โดย Schludermann และ Schludermann (1970) ซึ่งวัดมิติการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของนักเรียน จำนวน 108 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรวัดประมาณค่า 3 ระดับ ประเมินความเหมือนระหว่างพฤติกรรมของพ่อแม่กับพฤติกรรมที่ระบุในข้อความ โดย 1 หมายถึง “ไม่เหมือน”

2 หมายถึง “ค่อนข้างเหมือน” และ 3 หมายถึง “เหมือน” โดยวัดตัวบ่งชี้การอบรมเลี้ยงดู 18 ตัวบ่งชี้ตามตารางที่ 3.2

ทั้งนี้ Schludermann และ Schludermann (1983) ได้ทำการศึกษาและจัดองค์ประกอบของมิติการอบรมเลี้ยงดู 3 มิติ โดยใช้แบบวัด CRPBI-108 แต่ละมิติประกอบด้วยตัวบ่งชี้ ดังนี้

มิติการยอมรับ/ปฏิเสธ (Acceptance vs Rejection) ประกอบด้วยองค์ประกอบทางบวกของตัวบ่งชี้การยอมรับ การให้เด็กเป็นศูนย์กลาง การแสดงความเป็นเจ้าของ การมีส่วนร่วมเชิงบวก และการยอมรับในความเป็นปัจเจก และองค์ประกอบทางลบของตัวบ่งชี้การปฏิเสธและการออกห่างแบบไม่เป็นมิตร

มิติการควบคุมทางจิต/ให้อิสระทางจิต (Psychological control vs Psychological autonomy) ประกอบด้วยองค์ประกอบทางบวกของตัวบ่งชี้การก้าวถอย การควบคุมผ่านความรู้สึกผิด การควบคุมแบบไม่เป็นมิตร กฎระเบียบไม่คงเส้นคงวา การเพิ่มความวิตกกังวล และการถอนความสัมพันธ์

มิติการควบคุมแบบมั่นคง/ควบคุมแบบหละหลวม (Firm control vs Lax control) ประกอบด้วยองค์ประกอบทางบวกของตัวบ่งชี้การควบคุมและการบังคับใช้กฎ และองค์ประกอบทางลบของตัวบ่งชี้การไม่บังคับใช้กฎ กฎระเบียบหละหลวม และการให้อิสระมากเกินไป ผู้วิจัยได้สรุปจำนวนข้อคำถามในแต่ละตัวบ่งชี้ของแบบวัด CRPBI-108 ไว้ในตารางที่ 3.2

แบบวัด CRPBI-108 ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นฉบับที่ได้รับการแปลเป็นภาษาไทยโดย Chaowakeeratiphong (1992) และได้รับการตรวจสอบความถูกต้องของการแปลโดยการแปลย้อนกลับ (Back-translation) จากการตรวจสอบความสอดคล้องภายในโดยใช้ตัวอย่างเป็นนักเรียนที่เรียนอยู่ในเกรด 7-12 จำนวน 200 คน พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .90 สำหรับการรับรู้พฤติกรรมของพ่อของเด็ก และ .85 สำหรับการรับรู้พฤติกรรมของแม่

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบวัด CRPBI-108 ในนักเรียนประเมินการรับรู้ที่มีต่อพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ผลจากการทดลองใช้แบบวัด CRPBI-108 กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 112 คน พบว่า แบบวัดมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับจากการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .87 และมีค่าความเที่ยงของแต่ละตัวบ่งชี้มีค่าระหว่าง .40 ถึง .81

ตารางที่ 3.2 จำนวนข้อคำถามในแต่ละตัวบ่งชี้ของแบบวัด CRPBI-108 ฉบับภาษาไทย

มิติการอบรม เลี้ยงดู	ตัวบ่งชี้การอบรมเลี้ยงดู	จำนวนข้อ คำถาม
มิติการยอมรับ/ ปฏิเสธ	การยอมรับ (Acceptance)	8
	การให้เด็กเป็นศูนย์กลาง (Child Centeredness)	5
	การแสดงความเป็นเจ้าของ (Possessiveness)	5
	การมีส่วนร่วมในเชิงบวก (Positive involvement)	8
	การยอมรับความเป็นปัจเจก (Acceptance of individuation)	8
	การปฏิเสธ (Rejection)	8
	การออกห่างแบบไม่เป็นมิตร (Hostile detachment)	8
มิติการควบคุม ทางจิต/ให้อิสระ ทางจิต	การก้าวร้าว (Intrusiveness)	5
	การควบคุมผ่านความรู้สึกผิด (Control through guilt)	5
	การควบคุมแบบไม่เป็นมิตร (Hostile control)	8
	กฎระเบียบไม่คงเส้นคงวา (Inconsistent discipline)	5
	การเพิ่มความวิตกกังวล (Instilling persistent anxiety)	5
	การถอนความสัมพันธ์ (Withdrawal of relation)	5
มิติการควบคุม แบบมั่นคง/ ควบคุมแบบ หละหลวม	การควบคุม (Control)	5
	การบังคับใช้กฎ (Enforcement)	5
	การไม่บังคับใช้กฎ (Nonenforcement)	5
	กฎระเบียบหละหลวม (Lax discipline)	5
	การให้อิสระมากเกินไป (Extreme autonomy)	5
รวม		108

2.3 การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในระยะที่ 2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูที่พัฒนาขึ้น และแบบวัด CRPBI-108 ฉบับภาษาไทย การเก็บข้อมูลในระยะนี้มีจุดประสงค์เพื่อนำไปตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ซึ่งผู้วิจัยมีแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูลในดังนี้

1) ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนและครูจำนวน 7 โรงเรียน เพื่อชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

2) เมื่อได้รับการตอบรับและอนุญาตให้เข้าเก็บข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยทำการจัดส่งแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูและแบบวัด CRPBI-108 ฉบับภาษาไทย พร้อมคำอธิบายเกี่ยวกับแบบวัด ให้แก่ครูที่ทำหน้าที่ประสานงานในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยครูที่ทำหน้าที่ประสานงานประจำโรงเรียนจำนวน 18 ห้องเรียน และเก็บข้อมูลด้วยตัวผู้วิจัยจำนวน 3 ห้องเรียน

4) เมื่อทำการเก็บข้อมูลจากตัวอย่างเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบวัด และนำข้อมูลไปวิเคราะห์ต่อไป ซึ่งผลการส่งเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูและแบบวัด CRPBI-108 ฉบับภาษาไทยไปตามโรงเรียนทั้ง 7 โรงเรียน รวม 21 ห้องเรียน พบว่าได้รับการส่งเครื่องมือกลับมาจำนวน 956 ชุด และมีเครื่องมือที่ได้รับการตอบอย่างสมบูรณ์จำนวน 610 ชุด คิดเป็นร้อยละ 63.81

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในระยะที่ 2 ผู้วิจัยมีแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ดังนี้

1) ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่อให้ทราบภาพรวมของข้อมูลทั่วไปและการอบรมเลี้ยงดูที่ตัวอย่างได้รับแบ่งตามตัวบ่งชี้และมิติการอบรมเลี้ยงดู โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนสูงสุด คะแนนต่ำสุด ค่าความเบ้ และค่าความโด่ง ด้วยโปรแกรม SPSS for Windows

2) ผู้วิจัยตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของเครื่องมือโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (Second-ordered confirmatory factor analysis) ด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL) และตรวจสอบความตรงเชิงเกณฑ์สัมพันธ์ (Criterion-related validity) ของแบบวัดโดยการหาความสัมพันธ์ของมิติการอบรมเลี้ยงดูเดียวกันระหว่างเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูที่

ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นและแบบวัด CRPBI-108 ฉบับภาษาไทย โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's correlation coefficient) ด้วยโปรแกรม SPSS for Windows

3) ผู้วิจัยตรวจสอบค่าความเที่ยงของเครื่องมือโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาของครอนบาค ด้วยโปรแกรม SPSS for Windows

ระยะที่ 3 การวิเคราะห์ค่าปกติวิสัยของแบบวัดและวิเคราะห์รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานคร

ในระยะที่ 3 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูในระยะที่ 2 มาทำการวิเคราะห์หาค่าปกติวิสัยสำหรับแบบวัด เพื่อใช้เป็นเกณฑ์สำหรับการใช้แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น เพื่อวิเคราะห์ว่ากลุ่มผู้ตอบแบบวัดได้รับการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบใดจากผู้ปกครอง และใช้ค่าปกติวิสัยมาใช้ในการวิเคราะห์รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานคร

3.1 ประชากรและตัวอย่างวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 รวมจำนวน 130,759 คน (กลุ่มสารสนเทศ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558)

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 610 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างตามวิธีการดำเนินงานวิจัยในระยะที่ 2

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในระยะนี้ คือแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นตามวิธีการดำเนินงานวิจัยในระยะที่ 2

3.3 การดำเนินการเก็บข้อมูล

ในระยะที่ 3 ผู้วิจัยใช้ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลในระยะที่ 2

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยหาค่าปกติวิสัยสำหรับการจัดกลุ่มผู้ตอบแบบวัดออกเป็นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแต่ละรูปแบบด้วยวิธี Tertile split ซึ่งได้รับการนำไปใช้ในงานวิจัยที่มีการแปลผลโดยการประกอบมิติการอบรมเลี้ยงดูขึ้นเป็นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู (Garcia & Garcia, 2009; Lamborn et al., 1991; Rothrauff, Cooney, & An, 2009; Steinberg, Lamborn, Darling, Mounts, & Dornbusch, 1994) ซึ่งวิธี Tertile split นี้เป็นแนวทางการจัดกลุ่มผู้ตอบแบบวัดที่ใช้เปอร์เซ็นต์ไทล์ของคะแนนดิบในการแบ่งกลุ่มสูงกลุ่มต่ำในแต่ละมิติ มีความเหมาะสมกับการศึกษาวิจัยที่ไม่เกี่ยวกับการวินิจฉัยทางการแพทย์ และผลการวิเคราะห์ที่ได้จะเป็นข้อมูลในเชิงเปรียบเทียบเท่านั้น นั่นคือ ตัวอย่างที่ได้รับการจัดอยู่ในกลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่เป็นคนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มากกว่ากลุ่มอื่น หรือมีคะแนนในมิติรักอบอุ่นและมิติการควบคุมมากกว่ากลุ่มอื่น (Garcia & Garcia, 2009) วิธีการจำแนกกลุ่มแบบ Tertile split มีแนวทางการแปลผลเป็นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูจากคะแนนในมิติรักอบอุ่นและมิติการควบคุม ดังนี้

ตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ จะมีคะแนนในมิติรักอบอุ่น และมิติการควบคุม มากกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 66

ตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม จะมีคะแนนมิติรักอบอุ่น น้อยกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 33 แต่มีมิติการควบคุมมากกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 66

ตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ จะมีคะแนนมิติรักอบอุ่น มากกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 66 แต่มีมิติการควบคุมน้อยกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 33

ตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง จะมีคะแนนมิติรักอบอุ่น และมิติการควบคุม น้อยกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 33

ตารางที่ 3.3 แนวทางการจำแนกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูด้วยวิธี Tertile split

คะแนนมิติรักอบอุ่น	คะแนนมิติการควบคุม	
	มากกว่า P_{66}	น้อยกว่า P_{33}
มากกว่า P_{66}	เอาใจใส่	รักตามใจ
น้อยกว่า P_{33}	ควบคุม	ทอดทิ้ง

P_{66} หมายถึง เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 66

P_{33} หมายถึง เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 33

ตารางที่ 3.4 สรุปขั้นตอนวิธีการดำเนินงานวิจัย

ขั้นตอน	วิธีการ/เครื่องมือ	ตัวอย่าง/ แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลลัพธ์
ระยะที่ 1 การสังเคราะห์มิติและตัวบ่งชี้การอบรมเลี้ยงดู และเก็บข้อมูลลักษณะพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองโดยใช้แบบสอบถาม				
1.1 สังเคราะห์องค์ความรู้เรื่อง การอบรมเลี้ยงดู	สังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	งานวิจัย หนังสือ เอกสาร	- สังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง - ตรวจสอบความตรงโดยอาจารย์ที่ปรึกษา 2 ท่าน	กรอบแนวคิดและตัวบ่งชี้ของมิติการอบรมเลี้ยงดูแต่ละมิติ
1.2 เก็บข้อมูลลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองในแต่ละตัวบ่งชี้	แบบสอบถาม ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง	นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 165 คน	การวิเคราะห์เนื้อหา	พฤติกรรม การอบรมเลี้ยงดูที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้
ระยะที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ				
2.1 พัฒนาข้อคำถามจากตัวบ่งชี้ของแต่ละมิติ	พัฒนาข้อคำถาม ครอบคลุมตัวบ่งชี้ทุกตัว	ตัวบ่งชี้และพฤติกรรมบ่งชี้จากการสังเคราะห์	- ประเมินความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน - IOC	แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูฉบับร่าง
2.2 ทดลองนำแบบวัดไปใช้ (Try-out)	- แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูฉบับร่าง - CRPBI-108 ฉบับภาษาไทย	- นักเรียน ม.ต้น จำนวน 67 คน - นักเรียน ม.ต้น จำนวน 112 คน	- ค่าCronbach's alpha - CITC	แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูฉบับสมบูรณ์
2.3 การเก็บข้อมูลและตรวจสอบคุณภาพแบบวัดการอบรมเลี้ยงดู	- แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูฉบับสมบูรณ์ - CRPBI-108 ฉบับภาษาไทย	ตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม จำนวน 610 คน	- สถิติเชิงพรรณนา - CFA - ความตรงเชิงเกณฑ์สัมพัทธ์	- ข้อมูลพื้นฐานของตัวอย่าง - คุณภาพของเครื่องมือ

ตารางที่ 3.4 สรุปขั้นตอนวิธีการดำเนินงานวิจัย (ต่อ)

ขั้นตอน	วิธีการ/เครื่องมือ	ตัวอย่าง/ แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลลัพธ์
ระยะที่ 3 การวิเคราะห์ค่าปกติวิสัยสำหรับแบบวัดและวิเคราะห์รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานคร				
3.1 การวิเคราะห์ค่าปกติวิสัย	แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูฉบับสมบูรณ์	ข้อมูลจากการเก็บข้อมูลด้วยแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูใน ระยะที่ 2	- Tertile Split	ค่าปกติวิสัย
3.2 การวิเคราะห์รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของนักเรียน ม.ต้น ใน กทม.	แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูฉบับสมบูรณ์	ข้อมูลจากการเก็บข้อมูลด้วยแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูใน ระยะที่ 2	- Tertile Split - สถิติเชิงพรรณนา	- รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของนักเรียน ม.ต้น ใน กทม.

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดของ Schaefer ที่มีความเหมาะสมในการใช้วัดการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองตามการรับรู้ของนักเรียน และเพื่อศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองในกลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานคร

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิเคราะห์เป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูที่พัฒนาขึ้น และตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์หาเกณฑ์ปกติของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแต่ละรูปแบบ โดยใช้แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองจากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 3 จากทั้งหมด 5 โรงเรียน รวมจำนวนทั้งสิ้น 165 คน โดยมีจุดประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูให้มีข้อคำถามและวัดได้ตรงและเหมาะสมกับสภาพสังคมไทยในปัจจุบันให้มากที่สุด ผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิเคราะห์เป็น 2 หัวข้อ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของตัวอย่าง และลักษณะพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองในแต่ละตัวบ่งชี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปของตัวอย่างวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลทั่วไปของตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง โดยมีรายละเอียดข้อมูลทั่วไปของตัวอย่างตามตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับชั้น		
มัธยมศึกษาปีที่ 1	70	42.4
มัธยมศึกษาปีที่ 2	32	19.4
มัธยมศึกษาปีที่ 3	63	38.2
รวม	165	100.0
เพศ		
ชาย	79	47.9
หญิง	86	52.1
รวม	165	100.0
ผู้ที่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดู		
พ่อและแม่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูร่วมกัน	69	41.8
แม่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูคนเดียว	35	21.2
พ่อทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูคนเดียว	8	4.8
ญาติ	15	9.1
พ่อแม่และญาติ	38	23.0
รวม	165	100.0

จากตารางที่ 4.1 ตัวอย่างในการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองมีจำนวนทั้งสิ้น 165 คน เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 42.4 เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 19.4 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 38.2 แบ่งเป็นเพศชายจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 47.9 และเพศหญิง 86 คน คิดเป็นร้อยละ 52.1

จากตัวอย่างวิจัยทั้งหมด 165 คน มีตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูร่วมกันจากทั้งพ่อและแม่มากที่สุดจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 41.8 ตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากแม่คนเดียว และพ่อคนเดียวมีจำนวน 35 คน และ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2 และ 4.8 ตามลำดับ ตัวอย่างที่มีญาติ เช่น

ปู่ย่า ตายาย หรือลุงป้าหน้าอาเป็นผู้ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1 และมีตัวอย่างที่มีพ่อแม่และญาติเป็นผู้ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูร่วมกัน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0

1.2 ลักษณะพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองในแต่ละตัวบ่งชี้

ผลจากการตอบแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และจัดกลุ่มคำตอบจากตัวอย่าง โดยมีจุดประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูให้มีข้อคำถามและวัดได้ตรงและเหมาะสมกับสภาพสังคมไทยในปัจจุบันให้มากที่สุด ผู้วิจัยได้ใช้ตัวบ่งชี้จากรอบแนวคิดการวิจัยมาใช้ในการตั้งประเด็นคำถาม โดยในบางตัวบ่งชี้ ผู้วิจัยใช้ข้อคำถามมากกว่า 1 ข้อ เพื่อให้ได้สารสนเทศที่ครอบคลุมกับนิยามของตัวบ่งชี้ต่างๆ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ประเด็นคำถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลพฤติกรรมของผู้ปกครองในแต่ละตัวบ่งชี้

มิติ	ตัวบ่งชี้	ข้อคำถาม
มิติรักอบอุ่น	การแสดงออกถึงความรัก	แสดงออกถึงความรัก
	การสนับสนุนและตอบสนองความต้องการทางอารมณ์	เปิดใจรับฟังปัญหาและให้กำลังใจ
	การมีส่วนร่วม	ให้เวลา และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ
มิติการควบคุม	การตั้งกฎและข้อบังคับ	มีการตั้งกฎและข้อบังคับในบ้าน
	การติดตามดูแลและบังคับใช้กฎ	ตั้งความคาดหวังกับนักเรียนในเรื่องต่างๆ
		ติดตามดูแลให้นักเรียนทำตามกฎ
มิติการให้อิสระทางจิต	การใช้วิธีที่เป็นประชาธิปไตย	รับฟังความคิดเห็น
	การให้อิสระในการพัฒนาอัตลักษณ์	ให้อิสระในการเลือก คิด ทำ สิ่งต่างๆ ด้วยตัวเอง
	การใช้วิธีที่ไม่เป็นการบังคับขู่เข็ญ	ไม่ใช้วิธีการบังคับขู่เข็ญ

จากการวิเคราะห์ ได้ผลการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาแยกตามตัวบ่งชี้ โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

1.2.1 การแสดงออกถึงความรัก

จากการตอบแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองเกี่ยวกับการแสดงออกถึงความรัก พบว่า พฤติกรรมของผู้ปกครองที่แสดงให้เห็นถึงการแสดงออกถึงความรัก ตามการรับรู้ของตัวอย่าง แบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) การแสดงออกทางกาย เช่น การกอด การหอมแก้ม (2) การแสดงความรักห่วงใย ใส่ใจ เช่น การแสดงความเป็นห่วง สั่งสอน เลี้ยงดู และ (3) การแสดงออกทางวาจา เช่น การบอกรัก หรือชมเชย ผลการจัดกลุ่มและความถี่ของพฤติกรรมแต่ละกลุ่มแสดงไว้ในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ลักษณะพฤติกรรมการแสดงออกถึงความรักของผู้ปกครอง

พฤติกรรม		ระดับชั้น			รวม	
		ม.1	ม.2	ม.3		
การแสดงออกทางกาย	กอด	23	6	12	41	64
	หอมแก้ม	13	2	8	23	
การแสดงความรักห่วงใย ใส่ใจ	แสดงความเป็นห่วง เอาใจใส่	6	5	17	28	48
	สั่งสอน ให้คำปรึกษา	7	2	2	11	
	เลี้ยงดู	3	2	4	9	
การแสดงออกทางวาจา	บอกรัก	11	2	2	15	21
	ชมเชย	0	6	0	6	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างระบุถึงลักษณะพฤติกรรมการแสดงออกถึงความรักของผู้ปกครอง โดยลักษณะพฤติกรรมที่มีความถี่มากที่สุดคือกลุ่มการแสดงออกทางกาย ได้แก่ การกอด การหอมแก้ม ส่วนการแสดงออกทางวาจา เช่น การบอกรัก หรือชมเชย มีความถี่น้อยที่สุด

โดยสรุป พฤติกรรมของผู้ปกครองที่แสดงถึงการแสดงออกถึงความรัก แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ (1) การแสดงออกทางกาย เช่น กอด หอมแก้ม (2) การแสดงความรักห่วงใยใส่ใจ เช่น การแสดงความเป็นห่วง เอาใจใส่ สั่งสอน ให้คำปรึกษา และ (3) การแสดงออกทางวาจา เช่น บอกรัก ชมเชย

1.2.2 การสนับสนุนและตอบสนองความต้องการทางอารมณ์

จากการตอบแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองเกี่ยวกับการเปิดใจรับฟังและให้กำลังใจ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและแบ่งประเด็นของคำตอบเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การเปิดใจรับฟังปัญหา และการให้กำลังใจ โดยมีรายละเอียดในแต่ละส่วนตามตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ลักษณะพฤติกรรมการเปิดใจรับฟังและให้กำลังใจของผู้ปกครอง

พฤติกรรม		ระดับชั้น			รวม	
		ม.1	ม.2	ม.3		
การเปิดใจรับฟัง ปัญหา	เปิดใจรับฟังและปรึกษาได้ทุกเรื่อง	10	3	15	28	62
	รับฟังเรื่องที่ทำให้ไม่สบายใจ	5	7	8	20	
	รับฟังปัญหาเรื่องการเรียนรู้	5	0	3	8	
	รับฟังปัญหาในเรื่องเพื่อนหรือความรัก	2	0	4	6	
การให้กำลังใจ	ให้กำลังใจในการเรียนรู้	8	0	6	14	41
	ให้กำลังใจเมื่อมีเรื่องที่ทำให้ไม่สบายใจ	4	1	6	11	
	ให้กำลังใจเมื่อทำสิ่งผิดพลาด	3	0	5	8	
	ให้กำลังใจในทุกๆ เรื่อง	1	5	2	8	

จากผลการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมการเปิดใจรับฟังและให้กำลังใจของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เปิดใจรับฟังและสามารถเป็นที่ปรึกษาได้ทุกเรื่อง และผู้ปกครองส่วนใหญ่มักให้กำลังใจนักเรียนในด้านการเรียนรู้

โดยสรุป ลักษณะพฤติกรรมของผู้ปกครองที่แสดงถึงการสนับสนุนและตอบสนองความต้องการทางอารมณ์ แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ (1) การเปิดใจรับฟังปัญหา เช่น เปิดใจรับฟังและปรึกษาได้ทุกเรื่อง รับฟังเรื่องที่ทำให้ไม่สบายใจ หรือปัญหาเรื่องการเรียนรู้ และ (2) การให้กำลังใจ เช่น ให้กำลังใจในการเรียนรู้ หรือเมื่อมีเรื่องที่ทำให้ไม่สบายใจ

1.2.3 การมีส่วนร่วม

จากการตอบแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองเกี่ยวกับการให้เวลาและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ พบว่า พฤติกรรมของผู้ปกครองที่แสดงถึงการให้เวลาและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ตามการรับรู้ของตัวอย่าง แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ตามรูปแบบกิจกรรมที่ทำด้วยกัน ได้แก่ (1) กิจกรรมที่ทำร่วมกันในครอบครัว เช่น รับประทานอาหาร ดูภาพยนตร์ ออกกำลังกาย ทำงานบ้าน (2) กิจกรรมนอกบ้านที่ทำร่วมกัน เช่น พาไปเที่ยว พาไปทำกิจกรรมทางศาสนา และ (3) กิจกรรมด้านการเรียน ผลการจัดกลุ่มและความถี่ของพฤติกรรมแต่ละกลุ่มแสดงไว้ในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ลักษณะพฤติกรรมการให้เวลาและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของผู้ปกครอง

พฤติกรรม		ระดับชั้น			รวม	
		ม.1	ม.2	ม.3		
กิจกรรมที่ทำร่วมกัน ในครอบครัว	รับประทานอาหารด้วยกัน	7	2	13	22	44
	ดูภาพยนตร์ เล่นกีฬา ด้วยกัน	7	1	10	18	
	ช่วยกันทำงานบ้าน	0	3	1	4	
กิจกรรมนอกบ้านที่ ทำร่วมกัน	พาไปเที่ยว ไปซื้อของ	11	6	7	24	33
	พาไปทำกิจกรรมทางศาสนา	9	0	0	9	
กิจกรรมด้านการ เรียน	ช่วยสอนการบ้าน	4	1	1	6	7
	พาไปเรียนพิเศษ	1	0	0	1	

จากตารางที่ 4.5 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่ระบุว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง คือมีการทำกิจกรรมในครอบครัวร่วมกัน เช่น รับประทานอาหาร ดูภาพยนตร์ หรือเล่นกีฬาด้วยกัน และมีทำกิจกรรมนอกบ้านด้วยชั้น เช่น พาไปเที่ยว หรือพาไปทำกิจกรรมทางศาสนา

โดยสรุป ลักษณะพฤติกรรมของผู้ปกครองที่แสดงถึงการมีส่วนร่วม แบ่งเป็น 3 ประเภทตามรูปแบบกิจกรรม ได้แก่ (1) การมีกิจกรรมที่ทำร่วมกัน เช่น รับประทานอาหาร ดูภาพยนตร์ เล่นกีฬาด้วยกัน (2) การมีกิจกรรมที่ไปทำนอกบ้านร่วมกัน เช่น พาไปเที่ยว พาไปทำกิจกรรมทางศาสนา และ (3) การให้เวลากับกิจกรรมด้านการเรียนของลูก เช่น สอนการบ้าน หรือพาไปเรียนพิเศษ

1.2.4 การตั้งกฎและข้อบังคับ

สำหรับตัวบ่งชี้การตั้งกฎและข้อบังคับ ผู้วิจัยได้ใช้ประเด็นคำถาม 2 ข้อในการเก็บข้อมูลลักษณะพฤติกรรมของผู้ปกครองให้ครอบคลุมตามนิยามของตัวบ่งชี้นี้ได้แก่ การตั้งกฎและข้อบังคับในบ้าน และการตั้งความคาดหวังกับนักเรียน

จากการตอบแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองเกี่ยวกับการตั้งกฎและข้อบังคับในบ้าน พบว่า ผู้ปกครองของตัวอย่างมีการตั้งกฎและข้อบังคับในบ้าน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ตามลักษณะของกฎหรือข้อบังคับนั้นๆ ได้แก่ (1) การกำหนดเวลาต่างๆ เช่น เวลากลับบ้าน ตื่นนอน (2) การกำหนดข้อห้ามและข้อปฏิบัติ (3) การทำงานบ้าน ผลการจัดกลุ่มและความถี่ของพฤติกรรมแต่ละกลุ่มแสดงไว้ในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ลักษณะของกฎและข้อบังคับในบ้านของผู้ปกครอง

พฤติกรรม		ระดับชั้น			รวม	
		ม.1	ม.2	ม.3		
การกำหนดเวลาต่างๆ	กำหนดเวลากลับบ้าน	10	4	8	22	43
	กำหนดเวลาทำสิ่งต่างๆ เช่น นอน ตื่น	9	4	8	21	
การกำหนดข้อห้ามและข้อปฏิบัติ	การปฏิบัติตัวในบ้าน มารยาท วินัย	7	3	5	15	31
	จะไปที่ไหน ให้บอกก่อน	2	0	5	7	
	กำหนดข้อห้ามต่างๆ เช่น ข้อห้ามเกี่ยวกับผู้หญิง การทะเลาะ การพนัน และยาเสพติด	3	2	1	6	
	ให้เชื่อฟังคำสั่งของพ่อแม่	1	0	2	3	
การทำงานบ้าน	มอบหมายงานบ้านให้ทำ	13	3	8	24	24

จากตารางที่ 4.6 กลุ่มตัวอย่างระบุถึงกฎและข้อบังคับที่ผู้ปกครองได้ตั้งขึ้น ส่วนใหญ่ระบุถึงกฎที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเวลาต่างๆ เช่น เวลากลับบ้าน เวลาคืนนอนและเข้านอน นอกจากนี้ยังมีการกำหนดข้อห้ามและข้อปฏิบัติต่างๆ โดยเฉพาะเรื่องวินัยและมารยาท และมีการมอบหมายงานบ้านให้ทำ

จากการตอบแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองเกี่ยวกับการตั้งความคาดหวังกับนักเรียน พบว่า ผู้ปกครองของตัวอย่างมีการตั้งความคาดหวังกับตัวอย่าง โดยสามารถแบ่งความคาดหวังของผู้ปกครองได้เป็น 3 กลุ่มตามลักษณะของความคาดหวัง ได้แก่ (1) ความคาดหวังเรื่องการเรียน (2) ความคาดหวังเรื่องการประกอบอาชีพและการทำงาน และ (3) ความคาดหวังให้นักเรียนเป็นคนดี ผลการจัดกลุ่มและความถี่ของพฤติกรรมแต่ละกลุ่มแสดงไว้ในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ลักษณะของการตั้งความคาดหวังกับนักเรียนของผู้ปกครอง

พฤติกรรม		ระดับชั้น			รวม	
		ม.1	ม.2	ม.3		
การตั้งความคาดหวังเรื่องการเรียน	ตั้งความคาดหวังเรื่องผลการเรียน	27	5	25	57	69
	ให้ตั้งใจเรียน	6	2	4	12	
การตั้งความคาดหวังเรื่องการประกอบอาชีพและการทำงาน	ให้ได้ทำงานที่ดี	5	2	5	12	20
	เลือกอาชีพตามที่พ่อแม่คาดหวัง	7	1	0	8	
การตั้งความคาดหวังให้เป็นคนดี	คาดหวังให้เป็นคนดี มีศีลธรรม มีความกตัญญู	9	5	5	19	19

จากตารางที่ 4.7 กลุ่มตัวอย่างระบุถึงความคาดหวังที่ผู้ปกครองของตนได้ตั้งขึ้น โดยส่วนใหญ่ผู้ปกครองตั้งความคาดหวังในด้านการเรียนมากที่สุด นอกจากนี้ ผู้ปกครองยังมีการตั้งความคาดหวังในการประกอบอาชีพและการทำงานของนักเรียน เช่นเดียวกับตั้งความคาดหวังให้เป็นคนดี

โดยสรุป ลักษณะพฤติกรรมของผู้ปกครองที่แสดงถึงตัวบ่งชี้การตั้งกฎและข้อบังคับแบ่ง 6 ประเภท ได้แก่ (1) การกำหนดเวลาต่างๆ เช่น เวลากลับบ้าน เวลาตื่นและเข้านอน (2) การกำหนดข้อห้ามและข้อปฏิบัติ เช่น การปฏิบัติตัวในบ้าน ข้อห้ามเรื่องผู้หญิง การพนัน และยาเสพติด (3) การกำหนดงานบ้านให้ทำ (4) การตั้งความคาดหวังเรื่องการเรียน (5) การตั้งความคาดหวังเรื่องการประกอบอาชีพและการทำงาน และ (6) การตั้งความคาดหวังให้เป็นคนดี

1.2.5 การติดตามดูแลและบังคับใช้กฎ

สำหรับตัวบ่งชี้การติดตามดูแลและบังคับใช้กฎ ผู้วิจัยได้ใช้ประเด็นคำถาม 2 ข้อในการเก็บข้อมูลลักษณะพฤติกรรมของผู้ปกครองให้ครอบคลุมตามนิยามของตัวบ่งชี้นี้ได้แก่ การติดตามดูแลให้นักเรียนทำตามกฎ และการให้คำแนะนำ สั่งสอน เพื่อให้ปฏิบัติได้ตามที่คาดหวัง

จากการตอบแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองเกี่ยวกับการติดตามดูแลให้นักเรียนทำตามกฎของผู้ปกครอง พบว่า สามารถแบ่งแนวทางการติดตามดูแลได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) การใช้การติดตามและเตือน (2) การใช้วิธีการที่รุนแรงเข้มงวด ผลการจัดกลุ่มและความถี่ของพฤติกรรมแต่ละกลุ่มแสดงไว้ในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 แนวทางการติดตามดูแลให้นักเรียนทำตามกฎของผู้ปกครอง

พฤติกรรม		ระดับชั้น			รวม	
		ม.1	ม.2	ม.3		
การใช้การติดตามและเตือน	เฝ้าสังเกต ติดตาม	6	4	7	17	27
	เตือนหรือย้ำให้ทำ	5	0	5	10	
การใช้วิธีการที่รุนแรงเข้มงวด	ดุคำหรือทำโทษ	3	1	1	5	9
	บังคับ	3	0	1	4	

จากตารางที่ 4.8 ตัวอย่างระบุถึงแนวทางของผู้ปกครองในการติดตามดูแลให้นักเรียนทำตามกฎ โดยผู้ปกครองส่วนใหญ่ใช้วิธีการติดตามและเตือน เฝ้าสังเกต และย้ำให้ทำมากที่สุด และมีผู้ปกครองส่วนน้อยที่ใช้วิธีการที่รุนแรงเข้มงวด ดุคำทำโทษ หรือบังคับ

จากการตอบแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองเกี่ยวกับการให้คำแนะนำ สั่งสอน เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามที่ผู้ปกครองคาดหวังไว้ พบว่า สามารถแบ่งประเภทของคำแนะนำสั่งสอนได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ เรื่องการปฏิบัติตัวและใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น และเรื่องการเรียนรู้ ผลการจัดกลุ่มและความถี่ของพฤติกรรมแต่ละกลุ่มแสดงไว้ในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ลักษณะและแนวทางการให้คำแนะนำและคำสั่งสอนของผู้ปกครองเพื่อให้ปฏิบัติได้
ตามที่คาดหวัง

พฤติกรรม		ระดับชั้น			รวม	
		ม.1	ม.2	ม.3		
การแนะนำสั่งสอน เรื่องการปฏิบัติตัว และใช้ชีวิตร่วมกับ ผู้อื่น	ตักเตือน สั่งสอน	7	3	5	15	43
	แนะนำแนวทางการใช้ชีวิต	3	2	7	12	
	สอนให้เป็นคนดี	6	1	3	10	
	ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการอยู่ ร่วมกับผู้อื่น	1	1	4	6	
การแนะนำสั่งสอน เรื่องการเรียน	ให้ตั้งใจเรียน ตั้งใจทำงาน	11	3	1	15	25
	ให้คำแนะนำเรื่องเรียน	6	1	3	10	

จากตารางที่ 4.9 ตัวอย่างระบุถึงคำแนะนำสั่งสอนของผู้ปกครองเพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎ พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้คำแนะนำในการปฏิบัติตัวและการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น โดยการตักเตือนสั่งสอน และการให้คำแนะนำเรื่องการเรียน ให้ตั้งใจเรียน ตั้งใจทำงาน

โดยสรุป ลักษณะพฤติกรรมของผู้ปกครองที่แสดงถึงการติดตามดูแลและบังคับใช้กฎแบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่ (1) การติดตามตักเตือน เช่น การเฝ้าสังเกต เตือนหรือย้ำให้ทำ (2) การใช้วิธีการที่เข้มงวด เช่น การดุด่าทำโทษ หรือบังคับ (3) การแนะนำสั่งสอนการปฏิบัติตัวและการใช้ชีวิตการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เช่น ตักเตือนสั่งสอน แนะนำแนวทางการใช้ชีวิต สอนให้เป็นคนดี แนะนำการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และ (4) แนะนำสั่งสอนเรื่องการเรียน เช่น ให้ตั้งใจเรียน ตั้งใจทำงาน ให้คำแนะนำเรื่องเรียน

1.2.6 การใช้วิธีที่เป็นประชาธิปไตย

จากการตอบแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน พบว่า สามารถแบ่งลักษณะของการรับฟังความคิดเห็นได้เป็น 2 กลุ่มตามเรื่องที่ได้รับฟังและการตอบสนองของผู้ปกครอง ได้แก่ (1) การรับฟังความคิดเห็นทุกเรื่อง และ (2) การรับฟังความคิดเห็นและนำไปพิจารณาหรือประกอบการตัดสินใจ ผลการจัดกลุ่มและความถี่ของพฤติกรรมแต่ละกลุ่มแสดงไว้ในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ลักษณะพฤติกรรมการรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง

พฤติกรรม		ระดับชั้น			รวม	
		ม.1	ม.2	ม.3		
รับฟังความคิดเห็นทุกเรื่อง	รับฟังทุกเรื่อง	10	3	8	21	21
รับฟังความคิดเห็นและนำไปพิจารณาหรือประกอบการตัดสินใจ	รับฟังความคิดเห็น นำไปประกอบการตัดสินใจ	2	0	5	7	10
	คอยรับฟังและพิจารณาว่าเรื่องไหนควรหรือไม่ควร	2	0	1	3	

จากตารางที่ 4.10 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นระดับถึงลักษณะพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้วิธีที่เป็นประชาธิปไตย พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่รับฟังความคิดเห็นของนักเรียนในทุกเรื่อง ผู้ปกครองบางส่วนรับฟังความคิดเห็นและนำไปพิจารณาหรือประกอบการตัดสินใจ

โดยสรุป ลักษณะพฤติกรรมของผู้ปกครองที่แสดงถึงการใช้วิธีที่เป็นประชาธิปไตยสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ (1) การรับฟังความคิดเห็นในทุกเรื่อง และ (2) การรับฟังความคิดเห็นและนำไปประกอบการพิจารณาตัดสินใจ ว่าเรื่องไหนควรหรือไม่ควร

1.2.7 การให้อิสระในการพัฒนาอัตลักษณ์

จากการตอบแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองเกี่ยวกับการให้อิสระในการเลือก คิด หรือทำสิ่งต่างๆ ด้วยตัวเอง พบว่า สามารถแบ่งกลุ่มของลักษณะการให้อิสระได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) ให้อิสระในการเลือกเรียนและเลือกอาชีพ (2) ให้อิสระแต่ต้องอยู่ในขอบเขต และ (3) ให้อิสระและสนับสนุนการคิด การตัดสินใจ ผลการจัดกลุ่มและความถี่ของพฤติกรรมแต่ละกลุ่มแสดงไว้ในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ลักษณะการให้อิสระในการเลือก คิด หรือทำสิ่งต่างๆ ด้วยตัวเองของผู้ปกครอง

พฤติกรรม		ระดับชั้น			รวม	
		ม.1	ม.2	ม.3		
การให้อิสระในการเลือก	การให้อิสระในการตัดสินใจเลือกเรียน และเลือกอาชีพ	6	0	18	24	43
	การให้อิสระในทุกเรื่อง	9	4	6	19	
การให้อิสระ แต่ต้องอยู่ในขอบเขต	การให้อิสระ แต่ต้องอยู่ในขอบเขตของความถูกต้องหรือกฎ	9	2	7	18	18
การให้อิสระและสนับสนุนในการคิดตัดสินใจ	การให้อิสระและสนับสนุนในการคิด ตัดสินใจ	11	1	6	18	18

จากตารางที่ 4.11 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นระดับถึงพฤติกรรมของผู้ปกครองในการให้อิสระในการเลือก คิด และทำสิ่งต่างๆ ด้วยตัวของตัวนักเรียนเอง โดยผู้ปกครองส่วนใหญ่มักให้อิสระนักเรียนในการเลือกสิ่งที่นักเรียนอยากเรียนและอาชีพที่ต้องการเป็นด้วยตัวเอง ในขณะเดียวกัน ผู้ปกครองบางส่วนให้อิสระแต่ต้องอยู่ในขอบเขต และสนับสนุนในการคิดการตัดสินใจ

โดยสรุป ลักษณะพฤติกรรมของผู้ปกครองที่แสดงถึงการให้อิสระในการพัฒนาอัตลักษณ์แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) การให้อิสระในการเลือก เช่น ให้อิสระในการเลือกเรียน เลือกอาชีพ (2) การให้อิสระแต่ต้องอยู่ในขอบเขตของความถูกต้องหรือกฎ และ (3) การให้อิสระและสนับสนุนการคิดการตัดสินใจ

1.2.8 การไม่ใช้วิธีการบังคับขู่เข็ญ

จากการตอบแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองเกี่ยวกับการใช้วิธีที่ไม่เป็นการบังคับขู่เข็ญ พบว่า สามารถแบ่งแนวทางการอบรมเลี้ยงดูเพื่อหลีกเลี่ยงการบังคับขู่เข็ญได้เป็น 2 แนวทาง ได้แก่ (1) การใช้การพูดคุยด้วยเหตุผล และ (2) การให้ทำสิ่งที่ชอบหรือสิ่งที่ถนัด ผลการจัดกลุ่มและความถี่ของพฤติกรรมแต่ละกลุ่มแสดงไว้ในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 แนวทางการหลีกเลี่ยงวิธีการบังคับขู่เข็ญของผู้ปกครอง

พฤติกรรม		ระดับชั้น			รวม	
		ม.1	ม.2	ม.3		
การใช้การพูดคุยด้วยเหตุผล	ใช้การพูดคุย ใช้เหตุผล	7	2	8	17	30
	ไม่ใช้วิธีการบังคับ	8	0	4	13	
การให้ทำสิ่งที่ชอบหรือที่ถนัด	ไม่บังคับเรื่องเรียน หรือให้ทำในสิ่งที่ไม่ถนัด	2	2	4	8	14
	ให้ทำสิ่งที่ชอบ หรือสิ่งที่อยากทำ	3	1	2	6	

จากตารางที่ 4.12 ผู้ปกครองของตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้วิธีการพูดคุยด้วยเหตุผลในการหลีกเลี่ยงการใช้วิธีการบังคับขู่เข็ญ และผู้ปกครองบางส่วนให้ตัวอย่างได้ทำในสิ่งที่ตัวเองชอบหรือสิ่งที่ถนัด

โดยสรุป ลักษณะพฤติกรรมของผู้ปกครองที่แสดงถึงการไม่ใช้วิธีที่เป็นการบังคับขู่เข็ญแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ (1) การพูดคุยด้วยเหตุผล ไม่ใช้วิธีการบังคับ และ (2) การให้ทำสิ่งที่ชอบหรือสิ่งที่ถนัด

ผลการวิเคราะห์ลักษณะพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูที่ได้จากการดำเนินการวิจัยในระยะที่ 1 จะใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับพัฒนาเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูในระยะถัดไป เพื่อให้เครื่องมือมีความเหมาะสมในการใช้วัดการอบรมเลี้ยงดูของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานคร ในบริบทสังคมไทยในปัจจุบันมากที่สุด

ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูที่พัฒนาขึ้น

การนำเสนอผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นในตอนนี้เป็น การนำเสนอคุณภาพเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นด้วยการ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับตัวอย่างที่เป็นนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครจำนวน 610 คน

การนำเสนอผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแบ่งเป็น 5 ตอน ได้แก่ (1) ข้อมูลเบื้องต้นของ ตัวอย่างการวิจัย (2) ผลการวิเคราะห์สถิติเบื้องต้นของตัวแปรในการวิจัย (3) ผลการตรวจสอบความ ตรงเชิงโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (4) ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเกณฑ์ สัมพันธ์ และ (5) ผลการตรวจสอบความเที่ยง ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ข้อมูลเบื้องต้นของตัวอย่างวิจัย

ตัวอย่างในการวิจัยที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนี้ คือนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และ เขต 2 ซึ่งเป็นเขตพื้นที่การศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างโรงเรียนทั้งหมด 7 โรงเรียน แบ่งเป็นโรงเรียนในเขตเมืองจำนวน 3 โรงเรียน เขตต่อเมืองจำนวน 3 โรงเรียน และเขตชาน เมืองจำนวน 1 โรงเรียน และทำการสุ่มห้องเรียนในแต่ละโรงเรียนสำหรับการเก็บข้อมูลระดับชั้นละ 1 ห้องเรียน ได้จำนวนตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 610 คน ดังมีรายละเอียดตามตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ข้อมูลทั่วไปของตัวอย่างการวิจัย (n=610)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับชั้น		
มัธยมศึกษาปีที่ 1	201	33.0
มัธยมศึกษาปีที่ 2	201	33.0
มัธยมศึกษาปีที่ 3	208	34.0
รวม	610	100.0

ตารางที่ 4.13 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	228	37.4
หญิง	382	62.6
รวม	610	100.0
เขตพื้นที่		
เขตเมืองชั้นใน	211	34.6
เขตต่อเมือง	328	53.8
เขตชานเมือง	71	11.6
รวม	610	100.0
ผู้ที่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดู		
พ่อแม่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูเท่านั้น	314	51.4
พ่อทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูคนเดียว	19	3.1
แม่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูคนเดียว	54	8.9
ปู่ย่าตายายทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูแทนพ่อแม่	16	2.6
ลุงป้าน้าอาทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูแทนพ่อแม่	8	1.3
มีผู้ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูมากกว่า 1 กลุ่ม	195	32.0
อื่นๆ	4	0.7
รวม	610	100.0
ผู้ที่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดู พิจารณาเฉพาะพ่อและแม่**		
ตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากทั้งพ่อและแม่	447	73.3
ตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อเท่านั้น	40	6.6
ตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากแม่เท่านั้น	93	15.2
ตัวอย่างที่ไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากทั้งพ่อและแม่	30	4.9
รวม	610	100.0

**ไม่พิจารณาถึงญาติหรือบุคคลอื่นๆ

ตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 201 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 201 คน และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 33.0 และ 34.0 ตามลำดับ แบ่งเป็นนักเรียนชายจำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 37.4 และนักเรียนหญิง 382 คน คิดเป็นร้อยละ 62.6 เมื่อแบ่งตามเขตพื้นที่ตามการตั้งถิ่นฐานของชุมชน มีตัวอย่างในเขตเมืองชั้นในจำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6 ในเขตต่อเมืองจำนวน 328 คน คิดเป็นร้อยละ 53.8 และในเขตชานเมืองจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 11.6

เมื่อแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามผู้ที่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดู พบว่า มีตัวอย่างที่มีพ่อและแม่เป็นผู้ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูมากที่สุด จำนวน 447 คน คิดเป็นร้อยละ 73.3 และมีตัวอย่างที่มีพ่อทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูคนเดียวจำนวน 40 คน และมีแม่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูคนเดียวจำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 15.2 และ 6.6 ตามลำดับ และมีปู่ย่าตายายอบรมเลี้ยงดูจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 7

จากการเก็บข้อมูลพบว่า มีตัวอย่างที่มีพ่อและแม่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูจำนวน 314 คน คิดเป็นร้อยละ 51.4 มีตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อคนเดียวหรือแม่คนเดียวจำนวน 19 คน และ 54 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1 และ 8.9 ตามลำดับ มีตัวอย่างที่ปู่ย่าตายายทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูแทนพ่อแม่ 16 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6 และมีตัวอย่างที่มีผู้ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูมากกว่า 1 กลุ่ม 195 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0

เมื่อพิจารณาเฉพาะพ่อและแม่ พบว่ามีตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากทั้งพ่อและแม่จำนวน 447 คน คิดเป็นร้อยละ 73.3 มีตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อ หรือจากแม่ จำนวน 40 และ 93 คน คิดเป็นร้อยละ 6.6 และ 15.2 ตามลำดับ และมีตัวอย่างที่ไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากทั้งพ่อและแม่จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9

2.2 ผลการวิเคราะห์สถิติเบื้องต้นของตัวแปรในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองจากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจากตัวอย่างการวิจัยจำนวน 610 คน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ผลสถิติพื้นฐานของข้อมูลในแต่ละมิติและตัวบ่งชี้การอบรมเลี้ยงดู ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ค่าต่ำสุด (Min) ค่าสูงสุด (Max) ค่าความเบ้ (Sk) และค่าความโด่ง (Ku) โดยมีรายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.14

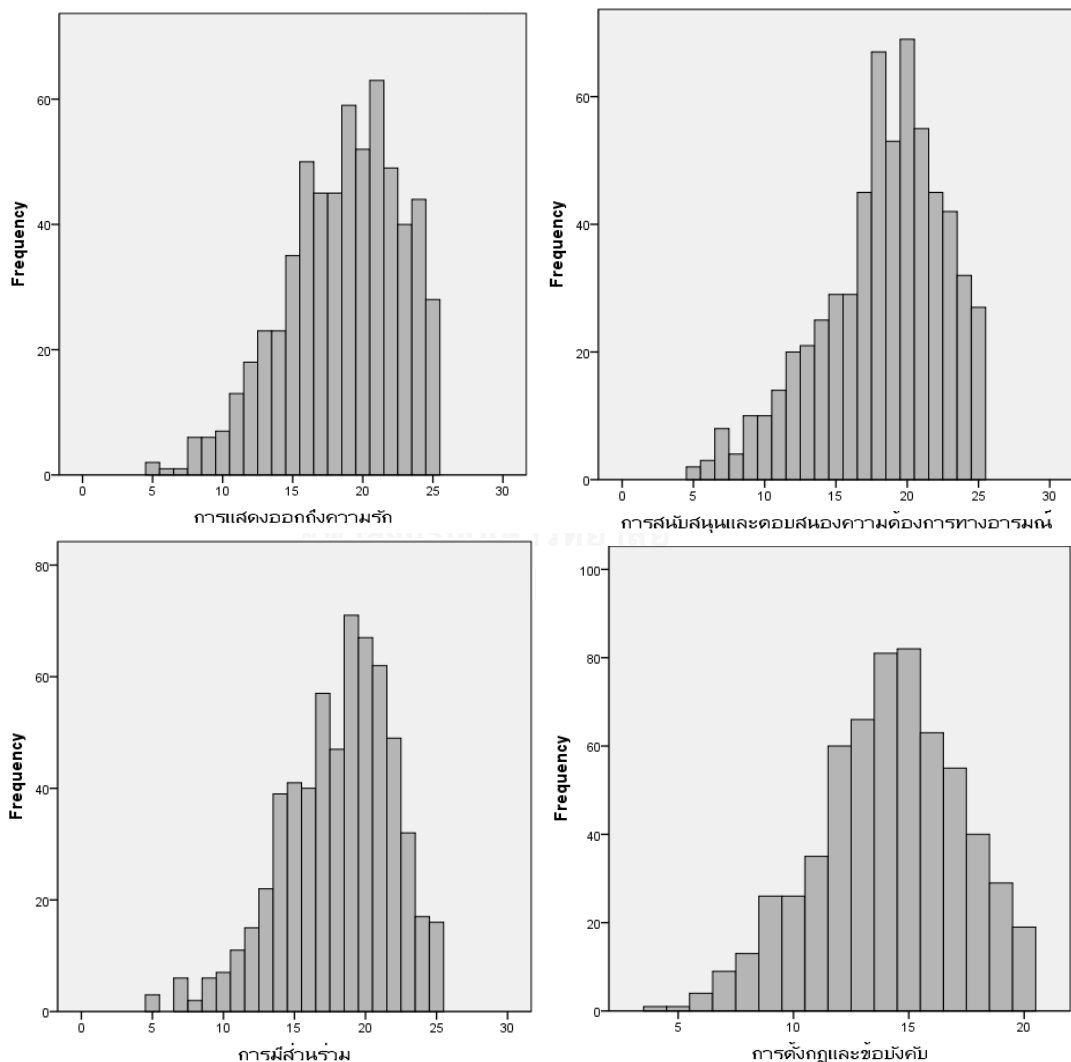
ตารางที่ 4.14 ค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลจากแบบวัดการอบรมเลี้ยงดู (n=610)

มิติและตัวบ่งชี้การอบรมเลี้ยงดู	\bar{X}	SD	Min	Max	Sk	Ku
1. มิติรักอบอุ่น	54.85	10.68	16	74	-0.71	0.23
1.1 การแสดงออกถึงความรัก	18.55	4.12	5	25	-0.55	-0.13
1.2 การสนับสนุนและตอบสนองความต้องการทางอารมณ์	18.25	4.32	5	25	-0.68	0.05
1.3 การมีส่วนร่วม	18.05	3.86	5	25	-0.61	0.26
2. มิติการควบคุม	28.30	5.50	8	40	-0.31	-0.03
2.1 การตั้งกฎและข้อบังคับ	14.12	3.11	4	20	-0.32	-0.21
2.2 การติดตามดูแลและบังคับใช้กฎ	14.18	3.09	4	20	-0.32	-0.10
3. มิติการให้อิสระทางจิต	47.56	8.56	18	64	-0.59	0.16
3.1 การใช้วิธีที่เป็นประชาธิปไตย	17.98	3.99	5	25	-0.64	0.25
3.2 การให้อิสระในการพัฒนาอัตลักษณ์	18.28	3.57	6	25	-0.52	0.08
3.3 การไม่ใช้วิธีที่เป็นการบังคับขู่เข็ญ	11.30	2.48	3	15	-0.73	0.25

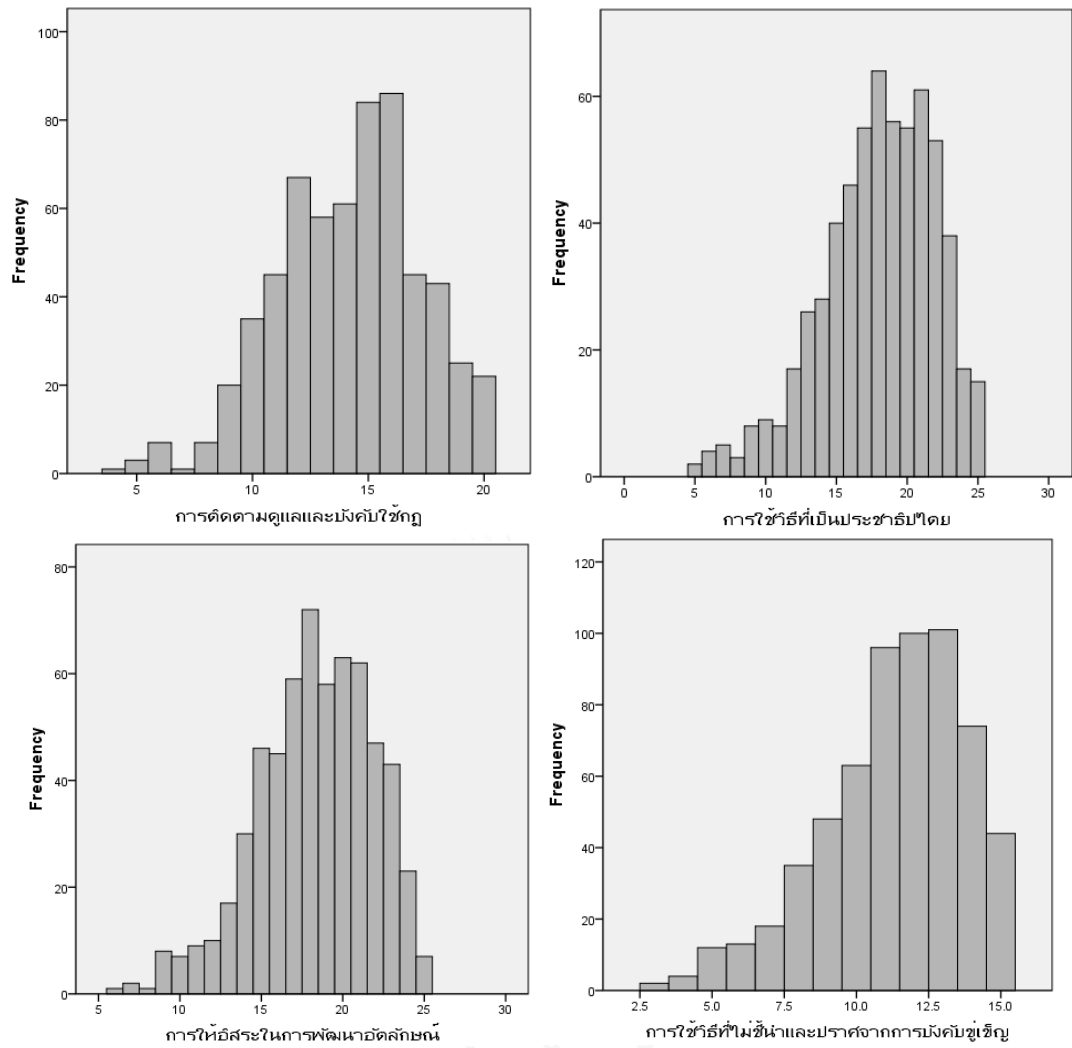
จากตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์สถิติเบื้องต้นจากข้อมูลที่ได้จากแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูที่พัฒนาขึ้นแบ่งตามมิติและตัวบ่งชี้การอบรมเลี้ยงดูพบว่า ในมิติรักอบอุ่น มีค่าเฉลี่ย 54.85 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10.68 คะแนน การแจกแจงคะแนนเป็นแบบเบ้ซ้าย ($Sk = -0.71$) แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนมิตินี้อยู่ในระดับสูง ค่าความโด่ง (Ku) มีค่าเท่ากับ 0.23 แสดงว่าข้อมูลมีการกระจายสูงกว่าโค้งปกติ เมื่อพิจารณาถึงตัวบ่งชี้ในมิติรักอบอุ่น ในตัวบ่งชี้การแสดงออกถึงความรัก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.55 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.12 คะแนน ในตัวบ่งชี้การสนับสนุนและตอบสนองความต้องการทางอารมณ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.25 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.32 คะแนน และตัวบ่งชี้การมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.05 คะแนน และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.86 คะแนน

ในมิติการควบคุม มีค่าเฉลี่ย 28.30 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.50 คะแนน การแจกแจงคะแนนเป็นแบบเบ้ซ้าย ($Sk = -0.32$) และค่าความโด่ง (Ku) มีค่าเท่ากับ -0.03 เมื่อพิจารณาถึงตัวบ่งชี้ในมิติการควบคุม ตัวบ่งชี้การตั้งกฎและข้อบังคับมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.12 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.11 คะแนน และตัวบ่งชี้การติดตามดูแลและบังคับใช้กฎ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.18 คะแนน และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.09 คะแนน

ในมิติการให้อิสระทางจิต มีค่าเฉลี่ย 47.56 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.56 คะแนน การแจกแจงคะแนนเป็นแบบเบ้ซ้าย ($Sk = -0.59$) ค่าความโด่ง (Ku) มีค่าเท่ากับ 0.16 เมื่อพิจารณาถึงตัวบ่งชี้ในมิตินี้ ตัวบ่งชี้ความเป็นประชาธิปไตย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.98 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.99 คะแนน ตัวบ่งชี้การให้อิสระในการพัฒนาอัตลักษณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.28 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.57 คะแนน และตัวบ่งชี้การไม่ใช้วิธีที่เป็นการบังคับ ชูเชิญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.30 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.48 คะแนน ลักษณะการกระจายของข้อมูลในแต่ละตัวบ่งชี้ แสดงไว้ในภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 ลักษณะการกระจายของข้อมูลในแต่ละตัวบ่งชี้

ภาพที่ 4.2 ลักษณะการกระจายของข้อมูลในแต่ละตัวบ่งชี้ (ต่อ)

2.3 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน อันดับที่สอง

ในการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของเครื่องมือ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (Second-order confirmatory factor analysis) โดยใช้โปรแกรมลิสเรล (LISREL) ตารางที่ 4.15 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ซึ่งผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ในการวิเคราะห์ดังนี้

ตัวแปรสังเกตได้จำนวน 8 ตัวแปร ได้แก่

- ELOV หมายถึง ตัวบ่งชี้การแสดงออกถึงความรัก
- ESUP หมายถึง ตัวบ่งชี้การสนับสนุนและตอบสนองความต้องการทางอารมณ์
- INVL หมายถึง ตัวบ่งชี้การมีส่วนร่วม
- RULE หมายถึง ตัวบ่งชี้การตั้งกฎและข้อบังคับ
- MONIT หมายถึง ตัวบ่งชี้การติดตามดูแลและบังคับใช้กฎ
- DEMOC หมายถึง ตัวบ่งชี้การใช้วิธีที่เป็นประชาธิปไตย
- IDEN หมายถึง ตัวบ่งชี้การให้อิสระในการพัฒนาอัตลักษณ์
- NCOERC หมายถึง ตัวบ่งชี้การไม่ใช้วิธีที่เป็นการบังคับขู่เข็ญ

ตัวแปรแฝงจำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่

- WARM หมายถึง มิตรกอบอุ่น
- CONTR หมายถึง มิติการควบคุม
- PSYAUTO หมายถึง มิติการให้อิสระทางจิต
- PARENT หมายถึง การอบรมเลี้ยงดู

ตารางที่ 4.15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรแต่ละคู่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของตัวแปร

	ELOV	ESUP	INVL	RULE	MONIT	DEMOC	IDEN	NCOERC
ELOV	1							
ESUP	0.665**	1						
INVL	0.602**	0.622**	1					
RULE	0.367**	0.201**	0.259**	1				
MONIT	0.449**	0.304**	0.357**	0.536**	1			
DEMOC	0.449**	0.636**	0.525**	0.034	0.131**	1		
IDEN	0.381**	0.526**	0.434**	0.016	0.176**	0.561**	1	
NCOERC	0.421**	0.564**	0.460**	-0.027	0.069	0.613**	0.555**	1
\bar{X}	18.546	18.252	18.054	17.659	18.241	17.980	18.284	17.252
SD	4.1160	4.3211	3.8616	3.5800	3.4196	3.9938	3.5691	3.4238

Bartlett's test of sphericity = 2231.994, df=28, p=0.00

Kaiser-Meyer-Olkin measure of sampling adequacy = 0.858

** p < .01

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ตัวแปรส่วนใหญ่ในเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตามตัวบ่งชี้การตั้งกฎและข้อบังคับ (RULE) ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวบ่งชี้ การใช้วิธีที่เป็นประชาธิปไตย (DEMOC) การให้อิสระในการพัฒนาอัตลักษณ์ (IDEN) และการไม่ใช้วิธี ที่เป็นการบังคับขู่เข็ญ (NCOERC) ส่วนตัวบ่งชี้การติดตามดูแลและบังคับใช้กฎ (MONIT) ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวบ่งชี้การไม่ใช้วิธีที่เป็นการบังคับขู่เข็ญ (NCOERC) ผลการทดสอบนัยสำคัญของ ค่าสถิติ Bartlett's test of sphericity พบว่ามีค่าน้อยกว่า .05 แสดงว่าเมทริกซ์สัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ไม่เป็นเมทริกซ์เอกลักษณ์ (identity matrix) และตัวแปรมีความสัมพันธ์กันสามารถนำไป วิเคราะห์องค์ประกอบได้ และผลการวิเคราะห์ยังพบว่าค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (KMO) มีค่าเท่ากับ 0.858 แสดงว่าข้อมูลที่ได้มีความเหมาะสมที่จะวิเคราะห์ องค์ประกอบต่อไป

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน อันดับที่สอง (Second-order confirmatory factor analysis) เพื่อยืนยันความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง

ระหว่างมิติการอบรมเลี้ยงดูและตัวบ่งชี้ที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของโมเดลการวัดการอบรมเลี้ยงดู พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าไค-สแควร์ ($X^2 = 9.001$, $df = 7$, $p = 0.253$) ซึ่งมีค่าความน่าจะเป็นมากกว่า .05 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องกลมกลืน (goodness of fit index: GFI) มีค่า 0.996 และดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ (adjusted goodness of fit index: AGFI) มีค่า 0.981 ซึ่งทั้งค่า GFI และ AGFI ค่ามากกว่า 0.95 ดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษในรูปคะแนนมาตรฐาน (standardized root mean squared residual: RMR) มีค่า 0.0157 และดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (root mean square error of approximation: RMSEA) มีค่า 0.0216 ซึ่งทั้งค่า RMR และ RMSEA ค่าน้อยกว่า 0.05 ค่าสถิติดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าโมเดลการวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และเมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรในโมเดล พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของตัวบ่งชี้การอบรมเลี้ยงดู

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ			t	R ²	สัมประสิทธิ์ คะแนน องค์ประกอบ
	b	SE	β			
การวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับที่หนึ่ง						
<u>องค์ประกอบมิติรักอบอุ่น</u>						
ELOV	2.855	0.150	0.728	19.089*	0.529	0.050
ESUP	3.826	0.153	0.928	25.036*	0.862	0.162
INVL	2.941	0.150	0.799	19.592*	0.638	0.109
<u>องค์ประกอบมิติการควบคุม</u>						
RULE	2.088	<-->	0.672	<-->	0.452	0.123
MONIT	2.648	0.870	0.857	3.043*	0.735	0.283
<u>องค์ประกอบมิติการให้อิสระทางจิต</u>						
DEMOC	3.121	<-->	0.782	<-->	0.611	0.068
IDEN	2.548	0.155	0.714	16.421*	0.510	0.063
NCOERC	1.980	0.111	0.797	17.765*	0.635	0.133
การวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับที่สอง						
<u>องค์ประกอบการอบรมเลี้ยงดู</u>						
WARM	1.000	<-->	0.953	<-->	0.909	
CONTR	0.224	0.078	0.224	2.871*	0.050	
PSYAUTO	0.827	0.053	0.827	15.675*	0.684	
Chi-square = 9.001, df = 7, p = .253 GFI = .996 AGFI = .981 RMR = .0157 RMSEA = .0216						
เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	WARM	CONTR	PSYAUTO	PARENT		
WARM	1.000					
CONTR	0.214	1.000				
PSYAUTO	0.789	0.186	1.000			
PARENT	0.953	0.224	0.827	1.000		

* p < .05

จากตารางที่ 4.16 เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของ โมเดลการวัดการอบรมเลี้ยงดู ในตารางจะแสดงค่าน้ำหนักองค์ประกอบของคะแนนดิบ (b) ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของคะแนนมาตรฐาน (β) ค่าความคาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard error: SE) ค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (R^2) และค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบ อันดับทีหนึ่ง ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้ที่เป็นองค์ประกอบของมิติการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 3 มิติ พบว่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรทั้ง 8 ตัวเป็นตัวบ่งชี้ของมิติการอบรมเลี้ยงดู โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.672 ถึง 0.928 โดยมีรายละเอียดของการวิเคราะห์ดังนี้

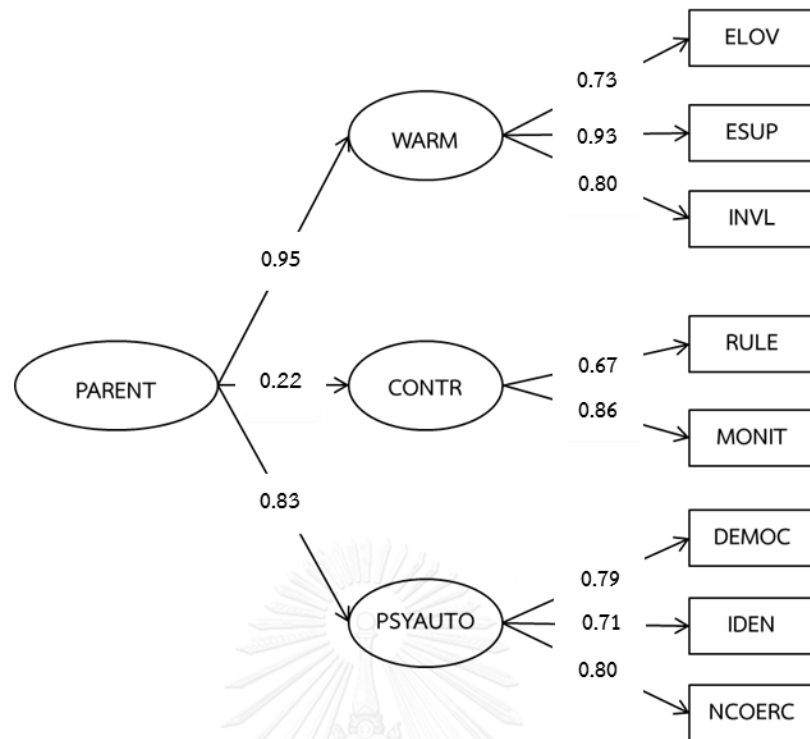
สำหรับองค์ประกอบมิติรักอบอุ่น จากผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวบ่งชี้ทั้ง 3 ตัวมีน้ำหนักองค์ประกอบที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยตัวบ่งชี้การสนับสนุนและการตอบสนองความต้องการทางอารมณ์ (ESUP) มีน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานสูงที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ 0.862 รองลงมาคือตัวบ่งชี้การมีส่วนร่วม (INVL) และตัวบ่งชี้การแสดงออกถึงความรัก (ELOV) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ 0.638 และ 0.529 ตามลำดับ

สำหรับองค์ประกอบมิติการควบคุม จากผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวบ่งชี้ทั้ง 2 ตัวมีน้ำหนักองค์ประกอบที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยตัวบ่งชี้การติดตามดูแลและบังคับใช้กฎ (MONIT) มีน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานสูงที่สุดและมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ 0.735 ส่วนตัวบ่งชี้การตั้งกฎและข้อบังคับ (RULE) มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ 0.452

สำหรับองค์ประกอบมิติการให้อิสระทางจิต จากผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวบ่งชี้ทั้ง 3 ตัวมีน้ำหนักองค์ประกอบที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยตัวบ่งชี้การใช้วิธีที่ไม่เป็นการบังคับขู่เข็ญ (NCOERC) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานสูงที่สุดและมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ 0.635 รองลงมาคือตัวบ่งชี้การใช้วิธีที่เป็นประชาธิปไตย (DEMOC) และตัวบ่งชี้การให้อิสระในการพัฒนาอัตลักษณ์ (IDEN) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ 0.611 และ 0.510 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับที่สอง พบว่า มิติการอบรมเลี้ยงดูทุกมิติมีน้ำหนักองค์ประกอบที่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีมิติรักอบอุ่นมีน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานสูงที่สุดและมีสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ 0.909 รองลงมาคือมิติการให้อิสระทางจิต และมิติการควบคุมที่มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ 0.684 และ 0.050 ตามลำดับ

จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง ทำให้ได้โมเดลการวัดการอบรมเลี้ยงดูตามภาพที่ 4.2

Chi-square = 9.001, df = 7, p = .253, GFI = .996, RMSEA = .0216

ภาพที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของโมเดลการวัดการอบรมเลี้ยงดู

2.4 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเกณฑ์สัมพันธ์

จากการตรวจสอบความตรงเชิงเกณฑ์สัมพันธ์ (Criterion-related validity) ของเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของมิติการอบรมเลี้ยงดูเดียวกันระหว่างเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับแบบวัด CRPBI-108 ฉบับภาษาไทย (Chaowakeeratiphong, 1992) ซึ่งผู้วิจัยใช้เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ ได้ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างมิติการอบรมเลี้ยงดูแต่ละมิติ ซึ่งแสดงไว้ในตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ค่าความสัมพันธ์ในแต่ละมิติระหว่างเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ได้พัฒนาขึ้นกับแบบวัด CRPBI-108 ฉบับภาษาไทย

		1.	2.	3.	4.	5.	6.
เครื่องมือที่พัฒนาขึ้น	1. รักรอบอุ้ม	1.000					
	2. การควบคุม	.454**	1.000				
	3. ให้อิสระทางจิต	.679**	.137**	1.000			
CRPBI-108 ฉบับภาษาไทย	4. รักรอบอุ้ม	.800**	.338**	.646**	1.000		
	5. การควบคุม	-.014	.385**	-.207**	-.095**	1.000	
	6. ให้อิสระทางจิต	.177	-.341**	.390**	.271**	.363**	1.000

** $p < .01$

จากตารางที่ 4.17 พบว่า มิติรักรอบอุ้มของเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .01$) กับมิติรักรอบอุ้มของแบบวัด CRPBI-108 ฉบับภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .800 และมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับมิติการให้อิสระทางจิตอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .01$) แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับมิติการควบคุมของแบบวัด CRPBI-108 ฉบับภาษาไทย

มิติการควบคุมของเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .01$) กับมิติการควบคุมของแบบวัด CRPBI-108 ฉบับภาษาไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .385 และยังมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .01$) กับมิติรักรอบอุ้ม และมีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .01$) กับมิติการให้อิสระทางจิตของแบบวัด CRPBI-108 ฉบับภาษาไทย

มิติการให้อิสระทางจิตของเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยที่พัฒนาขึ้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .01$) กับมิติการให้อิสระทางจิตของแบบวัด CRPBI-108 ฉบับภาษาไทย โดยมีความสัมพันธ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .390 มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) กับมิติรักอบอุ่น และมีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) กับมิติการควบคุมของแบบวัด CRPBI-108 ฉบับภาษาไทย

ทั้งนี้ US department of labor (2000) ได้กำหนดแนวทางในการแปลผลค่าสัมประสิทธิ์ความตรงเชิงเกณฑ์สัมพันธ์ไว้ว่า หากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่ามากกว่า .35 หมายถึง เป็นการวัดที่ใช้งานได้และเป็นประโยชน์อย่างมาก จากการวิเคราะห์ความตรงเชิงเกณฑ์สัมพันธ์ของแบบวัดการอบรมเลี้ยงดู พบว่า ทุกมิติการอบรมเลี้ยงดูเดียวกันของเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูที่พัฒนาขึ้นกับแบบวัด CRPBI-108 ฉบับภาษาไทยที่ผู้วิจัยใช้เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) โดยมีความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ของมิติรักอบอุ่น มิติการควบคุม และมิติการให้อิสระทางจิต เท่ากับ .800 .385 และ .390 ตามลำดับ ซึ่งมีค่ามากกว่า .35 แสดงว่า เครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความตรงเชิงเกณฑ์สัมพันธ์

2.5 ผลการตรวจสอบความเที่ยง

จากการตรวจสอบความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในของเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 610 คน พบว่า ค่าความเที่ยงของแต่ละตัวบ่งชี้และมิติการอบรมเลี้ยงดู ตามตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 ค่าความเที่ยงของเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูที่พัฒนาขึ้น

มิติ/ตัวบ่งชี้การอบรมเลี้ยงดู	แอลฟา
มิติรักอบอุ่น	.874
การแสดงออกถึงความรัก	.742
การสนับสนุนและตอบสนองความต้องการทางอารมณ์	.761
การมีส่วนร่วม	.679
มิติการควบคุม	.748
การตั้งกฎและข้อบังคับ	.546
การติดตามดูแลและบังคับใช้กฎ	.673
มิติการให้อิสระทางจิต	.807
การใช้วิธีที่เป็นประชาธิปไตย	.667
การให้อิสระในการพัฒนาอัตลักษณ์	.552
การไม่ใช้วิธีที่เป็นการบังคับขู่เข็ญ	.496
รวมทั้งฉบับ	.902

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .902 เมื่อพิจารณาถึงค่าความเที่ยงของแต่ละมิติการอบรมเลี้ยงดู พบว่า ค่าแอลฟาของมิติรักอบอุ่น มิติการควบคุม และมิติการให้อิสระทางจิต มีค่าเท่ากับ .874 .748 และ .807 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าแอลฟาของครอนบาคของตัวบ่งชี้การอบรมเลี้ยงดูในเครื่องมือวัดที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น พบว่า ค่าความเที่ยงของตัวบ่งชี้การสนับสนุนและตอบสนองความต้องการทางอารมณ์มีค่าสูงสุดเท่ากับ .761 และตัวบ่งชี้การไม่ใช้วิธีที่เป็นการบังคับขู่เข็ญมีค่าต่ำที่สุดเท่ากับ .496

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าปกติวิสัยและรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง

3.1 ผลการวิเคราะห์ค่าปกติวิสัยของแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูที่พัฒนาขึ้น

ในการวิเคราะห์ค่าปกติวิสัยของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองจากการใช้เครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จาก 2 มิติ คือ มิตรรักอบอุ่นและมิติการควบคุม แปลผลเป็นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู 4 รูปแบบตามแนวคิดของ Baumrind (1971) และ Maccoby and Martin (1983) ได้แก่ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ แบบควบคุม แบบรักตามใจ และแบบทอดทิ้ง ส่วนมิติการให้อิสระทางจิต ผู้วิจัยนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์คุณภาพและลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ ตามแนวคิดของ Steinberg (2001) ที่ได้สรุปแนวทางการนำมิติการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 3 มิติ มาประกอบขึ้นเป็นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูว่า ให้ใช้มิติการอบรมเลี้ยงดูเพียง 2 มิติ ในการประกอบเป็นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ได้แก่ มิตรรักอบอุ่นและมิติการควบคุม โดยผู้ปกครองที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่จะประกอบด้วยคะแนนทั้ง 2 มิติ ในระดับสูง ส่วนผู้ปกครองที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งมีคะแนนทั้ง 2 มิติ ในระดับต่ำ ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมคือผู้ปกครองที่มีคะแนนมิตรรักอบอุ่นต่ำ แต่มีคะแนนมิติการควบคุมสูง ในขณะนี้การอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจคือผู้ปกครองที่คะแนนมีมิตรรักอบอุ่นสูง แต่มีคะแนนในมิติการควบคุมต่ำ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแบ่งกลุ่มสูงกลุ่มต่ำในแต่ละมิติด้วยวิธี Tertile split ซึ่งได้รับการนำไปใช้ในงานวิจัยที่มีการแปลผลโดยการประกอบมิติการอบรมเลี้ยงดูขึ้นเป็นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู (Garcia & Garcia, 2009; Lamborn et al., 1991; Rothrauff et al., 2009; Steinberg et al., 1994) ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อวิเคราะห์หาค่าคะแนนดิบในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 33 และ 66 ของมิตรรักอบอุ่นและมิติการควบคุม ได้ผลตามตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 คะแนนดิบในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 33 และ 66 ของมิตรรักอบอุ่นและมิติการควบคุม

มิติการอบรมเลี้ยงดู	เปอร์เซ็นต์ไทล์	
	33	66
มิตรรักอบอุ่น	50.97	59.98
มิติการควบคุม	25.44	30.25

- จากตารางที่ 4.19 สามารถสรุปค่าปกติวิสัยของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแต่ละรูปแบบได้ดังนี้
- ตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ จะมีคะแนนในมิติรักอบอุ่นมากกว่า 50.94 และมีคะแนนในมิติการควบคุมมากกว่า 30.25
- ตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม จะมีคะแนนมิติรักอบอุ่นน้อยกว่า 50.97 และมีคะแนนในมิติการควบคุมมากกว่า 30.25
- ตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ จะมีคะแนนมิติรักอบอุ่นมากกว่า 59.98 และมีคะแนนในมิติการควบคุมน้อยกว่า 25.44
- ตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง จะมีคะแนนมิติรักอบอุ่นน้อยกว่า 50.97 และมีคะแนนในมิติการควบคุมน้อยกว่า 25.44

ตารางที่ 4.20 ค่าปกติวิสัยของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแต่ละรูปแบบ

คะแนนมิติรักอบอุ่น	คะแนนมิติการควบคุม	
	มากกว่า 30.25	น้อยกว่า 25.44
มากกว่า 59.98	เอาใจใส่	รักตามใจ
น้อยกว่า 50.97	ควบคุม	ทอดทิ้ง

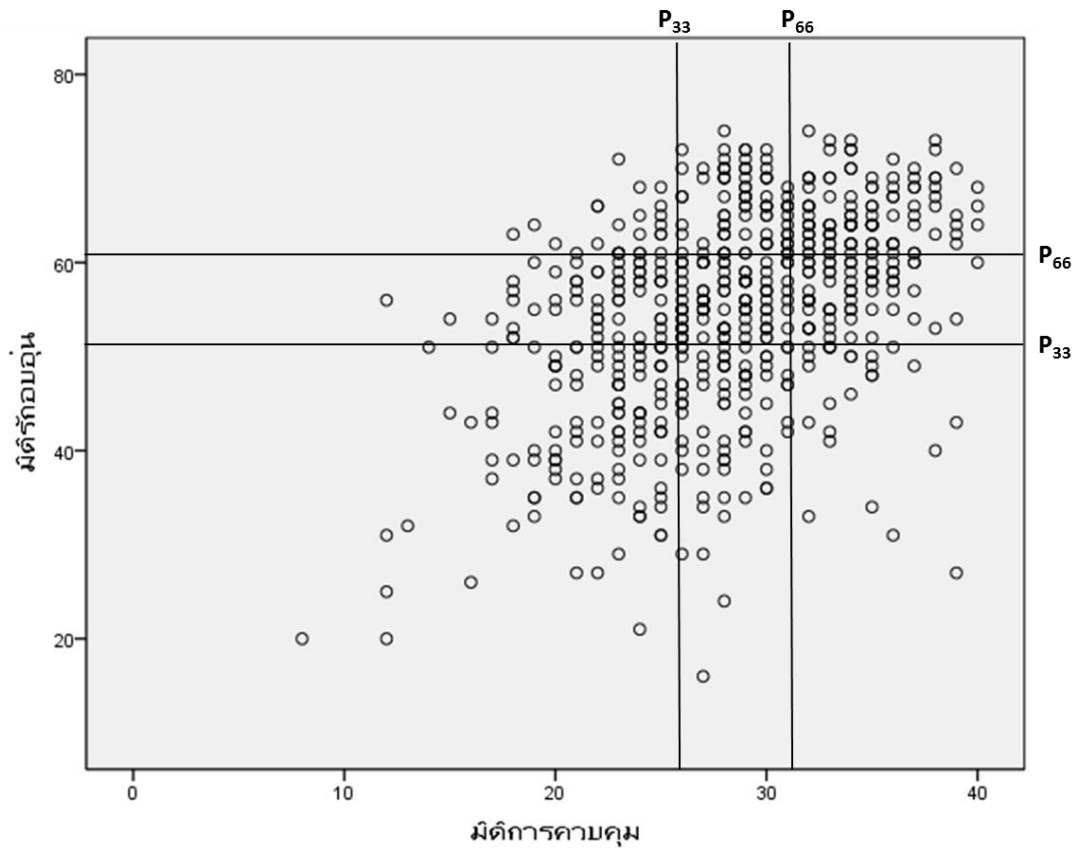
3.2 รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยวิเคราะห์การอบรมเลี้ยงดูของตัวอย่างวิจัยโดยใช้เกณฑ์ปกติที่ได้จากการวิเคราะห์ได้ผลดังตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของตัวอย่างวิจัย

เพศ	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู								ไม่สามารถจำแนกได้	
	เอาใจใส่		ควบคุม		รักตามใจ		ทอดทิ้ง			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวน	131	21.5	25	4.1	31	5.1	94	15.4	329	53.9

จากตารางที่ 4.20 พบว่า มีตัวอย่างวิจัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มากที่สุดจำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5 มีตัวอย่างวิจัยจำนวน 94 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 15.4 ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ในขณะที่มีตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมและรักตามใจเพียง 25 คน และ 31 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 4.1 และ 5.1 ตามลำดับ มีตัวอย่างจำนวน 329 คน คิดเป็นร้อยละ 53.9 ที่ไม่สามารถจำแนกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูได้ เนื่องจากมีคะแนนในมิติรักอบอุ่นหรือการควบคุมอยู่ระหว่างเปอร์เซ็นต์ที่ 33 และ 66 ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้แสดงการกระจายของตำแหน่งข้อมูลในการจำแนกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูไว้ในภาพที่ 4.3

ภาพที่ 4.3 การกระจายของคะแนนในมิติการก่อมลพิษและมิติการควบคุม

เมื่อจำแนกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแยกตามผู้ที่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูของตัวอย่างวิจัย ได้แก่ ตัวอย่างที่มีพ่อแม่อบรมเลี้ยงดูเท่านั้น พ่อแม่อบรมเลี้ยงดูร่วมกับญาติ พ่อหรือแม่เลี้ยงเดี่ยว และพ่อหรือแม่เลี้ยงเดี่ยวยุบรวมเลี้ยงดูร่วมกับญาติ ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของตัวอย่างวิจัย แบ่งตามผู้ที่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดู

ผู้ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดู (จำนวน)	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู							
	เอาใจใส่		ควบคุม		รักตามใจ		ทอดทิ้ง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พ่อแม่อบรมเลี้ยงดู เท่านั้น (314)	69	22.0	8	2.5	21	6.7	40	12.7
พ่อแม่อบรมเลี้ยงดู ร่วมกับญาติ (133)	33	23.3	70	7.5	5	3.8	19	14.3
รวมกรณีที่มีพ่อแม่อบรม เลี้ยงดูด้วยกัน (447)	102	22.8	78	4.0	26	5.8	59	13.2
พ่อหรือแม่เลี้ยงเดี่ยว (73)	12	16.4	4	5.5	2	2.7	17	23.3
พ่อหรือแม่เลี้ยงเดี่ยว อบรมเลี้ยงดูร่วมกับญาติ (60)	14	23.3	2	3.3	1	1.7	10	16.7
รวมกรณีพ่อและแม่ ไม่ได้เลี้ยงดูลูกด้วยกัน (133)	26	19.5	6	4.5	3	2.3	27	20.3

จากตารางที่ 4.22 ตัวอย่างที่มีพ่อแม่ร่วมกันอบรมเลี้ยงดูได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 22.8 ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมและรักตามใจจำนวน 18 คน และ 26 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0 และ 5.8 ตามลำดับ และแบบทอดทิ้งจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 ในขณะที่ตัวอย่างที่พ่อและแม่ไม่ได้อบรมเลี้ยงดูด้วยกัน ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่จำนวน 26 คน คิดเป็นเพียงร้อยละ 19.5 แบบควบคุมและแบบรักตามใจจำนวน 6 คน และ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 และ 2.3 ตามลำดับ และแบบทอดทิ้ง 27 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3 นอกจากนี้ จากตารางจะเห็นได้ว่า ในตัวอย่างที่มีพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว มีสัดส่วนของตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งมากที่สุดถึงร้อยละ 23.3 และแบบเอาใจใส่เพียงร้อยละ 16.4 ในขณะที่ในตัวอย่างที่มีพ่อแม่ร่วมกันอบรมเลี้ยงดู ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งเพียงร้อยละ 12.7 เท่านั้นและแบบเอาใจใส่สูงถึงร้อยละ 22.0 ในทางกลับกัน ตัวอย่างที่มีพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวแต่มีญาติร่วมอบรมเลี้ยงดูด้วย ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งเพียงร้อยละ 16.7 เท่านั้น และได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่สูงถึงร้อยละ 22.0

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดของ Schaefer มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดของ Schaefer ที่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันในการใช้วัดการอบรมเลี้ยงดูของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และเพื่อศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองในกลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานคร

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษากลุ่มประชากรซึ่งเป็นนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และ เขต 2 โดยผู้วิจัยแบ่งการดำเนินงานเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การอบรมเลี้ยงดูและการเก็บข้อมูลลักษณะพฤติกรรมกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองโดยใช้แบบสอบถาม ระยะที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และระยะที่ 3 การวิเคราะห์ค่าปกติวิสัยสำหรับเครื่องมือและวิเคราะห์รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานคร

ในระยะที่ 1 ผู้วิจัยเริ่มจากการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การอบรมเลี้ยงดูของแต่ละมิติจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บนพื้นฐานของการแบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 มิติตามแนวคิดของ Schaefer (1965b) จากนั้น ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลลักษณะพฤติกรรมกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพกับตัวอย่างระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้จากการสุ่มอย่างง่ายจำนวน 165 คน โดยใช้แบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง และวิเคราะห์ผลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการดำเนินงานวิจัยในระยะแรกเป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของนักเรียนในกรุงเทพมหานครสำหรับนำไปใช้พัฒนาแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูในระยะถัดไป

ในระยะที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง โดยนำผลการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้และมิติการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดของ Schaefer และข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูมาใช้ประกอบการพัฒนาข้อคำถามในเครื่องมือวัด จากนั้น ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา จิตวิทยาพัฒนาการ และการวัดและประเมินผล จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (Item objective congruence: IOC) ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 นำมาปรับปรุงความเหมาะสมของภาษาของข้อคำถามและนำไป

ทดลองใช้ ผู้วิจัยตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือ โดยการหาค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (Internal consistency of reliability) ด้วยการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) และตรวจสอบค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมทุกข้อกับข้อคำถาม (Corrected item-total correlation: CITC) จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามเป็นแบบวัดฉบับสมบูรณ์และนำแบบวัดไปเก็บข้อมูลกับตัวอย่างจำนวน 610 คน เพื่อนำผลที่ได้มาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยวิเคราะห์หาความตรงเชิงโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และวิเคราะห์ความเที่ยงด้วยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

ในระยะที่ 3 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากตัวอย่างวิจัยมาวิเคราะห์หาค่าปกติวิสัยสำหรับจำแนกกลุ่มสูงกลุ่มต่ำในแต่ละมิติการอบรมเลี้ยงดูด้วยวิธี Tertile split และวิเคราะห์รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานครโดยใช้ค่าปกติวิสัยที่ได้จากการวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งการสรุปผลการวิจัยเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูที่พัฒนาขึ้น และตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าปกติวิสัยและรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง

ตัวอย่างวิจัยที่ใช้ในการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองมีจำนวนทั้งสิ้น 165 คน เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 42.4 เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 19.4 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 38.2 เป็นเพศชายจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 47.9 และหญิง 86 คน คิดเป็นร้อยละ 52.1 เมื่อแบ่งตัวอย่างตามผู้ที่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดู พบว่ามีตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูร่วมกันจากทั้งพ่อและแม่มากที่สุดจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 41.8 ตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากแม่คนเดียว และพ่อคนเดียวมีจำนวน 35 คน และ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2 และ 4.8 ตามลำดับ ตัวอย่างที่มีญาติ เช่น ปู่ย่า ตายาย หรือลุงป้าหน้าอาเป็นผู้ทำ

หน้าที่อบรมเลี้ยงดูจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1 และมีตัวอย่างที่มีพ่อแม่และญาติเป็นผู้ทำหน้าที่ อบรมเลี้ยงดูร่วมกัน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง สามารถสรุปลักษณะพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองในแต่ละตัวบ่งชี้ แยกตามมิติการอบรมเลี้ยงดู ได้ดังนี้

1) มิตรกรอบอุ้ม ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การแสดงออกถึงความรัก การสนับสนุนและการตอบสนองความต้องการทางอารมณ์ และการมีส่วนร่วม จากการวิเคราะห์ข้อมูล มีลักษณะพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองในแต่ละตัวบ่งชี้ ดังนี้

1.1) การแสดงออกถึงความรัก

พฤติกรรมที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้นี้ สามารถแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) การแสดงออกทางกาย เช่น การกอด หอมแก้ม (2) การแสดงความรัก ห่วงใย ใส่ใจ เช่น แสดงความเป็นห่วง เอาใจใส่ สั่งสอนให้คำปรึกษา และ (3) การแสดงออกทางวาจา เช่น การบอกรัก ชมเชย

1.2) การสนับสนุนและตอบสนองความต้องการทางอารมณ์

พฤติกรรมที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้นี้ สามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) การเปิดใจรับฟังปัญหา เช่น เปิดใจรับฟังเรื่องที่ทำให้ลูกไม่สบายใจ เรื่องการเรียน หรือเรื่องเพื่อน และ (2) การให้กำลังใจ เช่น ให้กำลังใจในการเรียน หรือเมื่อทำผิดพลาด

1.3) การมีส่วนร่วม

พฤติกรรมที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้นี้ สามารถแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ตามลักษณะกิจกรรมที่ทำร่วมกัน ได้แก่ (1) การมีกิจกรรมที่ทำร่วมกันในครอบครัว เช่น รับประทานอาหารด้วยกัน เล่นกีฬา ดูละคร ทำงานบ้านด้วยกัน (2) การมีกิจกรรมที่ทำด้วยกันนอกบ้าน เช่น ไปเที่ยว ไปซื้อของ ไปวัด ทำบุญด้วยกัน และ (3) การให้เวลากับกิจกรรมด้านการเรียน เช่น ช่วยสอนการบ้าน พาไปเรียนพิเศษ

2) มิติการควบคุม ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การตั้งกฎและข้อบังคับ และการติดตามดูแลและบังคับใช้กฎ จากการวิเคราะห์ข้อมูล มีลักษณะพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองในแต่ละตัวบ่งชี้ ดังนี้

2.1) การตั้งกฎและข้อบังคับ

พฤติกรรมที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้นี้ สามารถแบ่งเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ (1) การกำหนดเวลาต่างๆ เช่น เวลากลับบ้าน เวลาตื่นและเข้านอน (2) การกำหนดข้อห้ามและข้อปฏิบัติ เช่น การปฏิบัติตัวในบ้าน ข้อห้ามเรื่องผู้หญิง การพนัน และยาเสพติด (3) การกำหนดงานบ้านให้ทำ (4)

การตั้งความคาดหวังเรื่องการเรียน (5) การตั้งความคาดหวังเรื่องการประกอบอาชีพและการทำงาน และ (6) การตั้งความคาดหวังให้เป็นคนดี

2.2) การติดตามดูแลและบังคับใช้กฎ

พฤติกรรมที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้นี้ สามารถแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ตามแนวทางที่ผู้ปกครองใช้ได้แก่ (1) การให้คำแนะนำสั่งสอนเรื่องการประพฤติตัว เช่น สั่งสอน แนะนำการใช้ชีวิต สอนการอยู่ร่วมกับผู้อื่น (2) การให้คำแนะนำสั่งสอนเรื่องการเรียน (3) การใช้วิธีที่เข้มงวด เช่น ใช้การดูดำ ทำโทษ หรือการบังคับ และ (4) การใช้การติดตาม ตักเตือน เช่น ฝึกลับสังเกต เตือนหรือย้ำให้ทำ

3) มิติการให้อิสระทางจิต ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การใช้วิธีที่เป็นประชาธิปไตย การให้อิสระในการพัฒนาอัตลักษณ์ และการใช้วิธีที่ไม่ขึ้นนำและปราศจากการบังคับขู่เข็ญ จากการเก็บข้อมูล มีลักษณะพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองในแต่ละตัวบ่งชี้ ดังนี้

3.1) การใช้วิธีที่เป็นประชาธิปไตย

พฤติกรรมที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้นี้ สามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) การรับฟังความคิดเห็น เช่น เปิดใจรับฟังความคิดเห็นของลูกในทุกเรื่อง ฟังและร่วมแสดงความคิดเห็น และ (2) การนำความคิดเห็นไปประกอบการพิจารณาและตัดสินใจ

3.2) การให้อิสระในการพัฒนาอัตลักษณ์

พฤติกรรมที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้นี้ สามารถแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) การให้อิสระในการเลือก เช่น การเลือกเรียน เลือกอาชีพ (2) การให้อิสระในการทำสิ่งที่ต้องการ แต่ต้องอยู่ในขอบเขต และ (3) การสนับสนุนการคิดและการตัดสินใจ

3.3) การใช้วิธีที่ไม่ขึ้นนำและปราศจากการบังคับขู่เข็ญ

พฤติกรรมที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้นี้ สามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) การพูดคุยด้วยเหตุผล ไม่ใช่วิธีการบังคับ และ (2) การให้ทำสิ่งที่ชอบหรือสิ่งที่ถนัด เช่น ไม่บังคับเรื่องเรียน ให้ทำสิ่งที่อยากทำ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดู

ตัวอย่างในการวิจัยระยะที่ 2 จำนวน 610 คน ประกอบด้วยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 201 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 201 คน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 33.0 และ 34.0 ตามลำดับ แบ่งเป็นนักเรียนชายจำนวน 228 คน และนักเรียนหญิง 382 คน คิดเป็นร้อยละ 37.4 และ 62.6 ตามลำดับ เมื่อแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามผู้ที่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดู พบว่า มีตัวอย่างจำนวน 447 คน คิดเป็นร้อยละ 73.3 ที่มีพ่อและแม่เป็นผู้ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดู พ่อหรือแม่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูคนเดียวจำนวน 40 และ 93 คน ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 15.2 และ 6.6 เมื่อแบ่งตัวอย่างตามกลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูพบว่า มีตัวอย่างที่มีพ่อหรือแม่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูเท่านั้นจำนวน 387 คน คิดเป็นร้อยละ 63.4 มีปู่ย่าตายายอบรมเลี้ยงดูเท่านั้นจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6 และมีลุงป้าน้าอาอบรมเลี้ยงดูเท่านั้นเพียง 8 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 ในขณะที่มีตัวอย่างที่มีผู้ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูมากกว่า 1 กลุ่มถึง 195 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0

ในการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เบื้องต้นเพื่อทดสอบความเหมาะสมของข้อมูลในการดำเนินการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลการทดสอบนัยสำคัญของค่าสถิติ Bartlett's test of sphericity พบว่ามีค่าน้อยกว่า .05 แสดงว่าเมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ไม่เป็นเมทริกซ์เอกลักษณ์ (identity matrix) และตัวแปรมีความสัมพันธ์กันสามารถนำไปวิเคราะห์หองค์ประกอบได้ และผลการวิเคราะห์ยังพบว่าค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (KMO) มีค่าเท่ากับ 0.858 แสดงว่าข้อมูลที่ได้มีความเหมาะสมที่จะวิเคราะห์หองค์ประกอบต่อไป

ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของโมเดลการวัดการอบรมเลี้ยงดู พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าไค-สแควร์ ($X^2 = 9.001$, $df = 7$, $p = 0.253$) ซึ่งมีค่าความน่าจะเป็นมากกว่า .05 แสดงว่า โมเดลการวัดการอบรมเลี้ยงดูสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องกลมกลืน (goodness of fit index: GFI) มีค่า 0.996 และดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ (adjusted goodness of fit index: AGFI) มีค่า 0.981 ซึ่งทั้งค่า GFI และ AGFI มีค่ามากกว่า 0.95 ดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษในรูปคะแนนมาตรฐาน (standardized root mean squared residual: RMR) มีค่า 0.0157 และดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (root mean square error of approximation: RMSEA) มีค่า 0.0216 ซึ่งทั้งค่า RMR และ RMSEA มีค่าน้อยกว่า 0.05 ค่าสถิติดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าโมเดลการวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาแยกรายมิติการอบรมเลี้ยงดู พบว่า ในมิติร็อบอุ้น ตัวบ่งชี้ทั้ง 3 ตัวมีน้ำหนักองค์ประกอบที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยตัวบ่งชี้การสนับสนุนและการตอบสนองความต้องการทางอารมณ์มีน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานสูงที่สุด รองลงมาคือตัวบ่งชี้การมีส่วนร่วม และตัวบ่งชี้การแสดงออกถึงความรักมีน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุด ในมิติการควบคุมตัวบ่งชี้ทั้ง 2 ตัว มีน้ำหนักองค์ประกอบที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยตัวบ่งชี้การติดตามดูแลและบังคับใช้กฎมีน้ำหนักองค์ประกอบสูงที่สุด และในมิติการให้อิสระทางจิต ตัวบ่งชี้ทั้ง 3 ตัว มีน้ำหนักองค์ประกอบที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยตัวบ่งชี้การใช้วิธีที่ไม่เป็นการบังคับขู่เข็ญมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงที่สุด รองลงมาคือตัวบ่งชี้การใช้วิธีที่เป็นประชาธิปไตย และตัวบ่งชี้การให้อิสระในการพัฒนาอัตลักษณ์ ซึ่งมีน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับที่สอง พบว่า มิติการอบรมเลี้ยงดูทุกมิติมีน้ำหนักองค์ประกอบที่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมิติร็อบอุ้นมีน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานสูงที่สุดและมีสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ 0.909 รองลงมาคือมิติการให้อิสระทางจิตและมิติการควบคุมที่มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ 0.684 และ 0.050 ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์ความตรงเชิงเกณฑ์สัมพันธ์ของเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น พบว่า มิติการอบรมเลี้ยงดูเดียวกันทุกมิติของแบบวัดที่พัฒนาขึ้นกับแบบวัด CRPBI-108 ฉบับภาษาไทยที่ผู้วิจัยใช้เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของมิติร็อบอุ้น มิติการควบคุม และมิติการให้อิสระทางจิต เท่ากับ .800 .385 และ .390 ตามลำดับ

ในการวิเคราะห์ความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .902 เมื่อพิจารณาถึงค่าความเที่ยงของแต่ละมิติการอบรมเลี้ยงดู พบว่า ค่าแอลฟาของมิติร็อบอุ้น มิติการควบคุม และมิติการให้อิสระทางจิต มีค่าเท่ากับ .874 .748 และ .807 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาค่าแอลฟาของครอนบาคของตัวบ่งชี้การอบรมเลี้ยงดูในเครื่องมือวัดที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น พบว่า ค่าความเที่ยงของตัวบ่งชี้การสนับสนุนและตอบสนองความต้องการทางอารมณ์มีค่าสูงที่สุดเท่ากับ .761 และตัวบ่งชี้การไม่ใช้วิธีที่เป็นการบังคับขู่เข็ญมีค่าต่ำที่สุดเท่ากับ .496

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ค่าปกติวิสัยสำหรับแบบวัดและวิเคราะห์รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานคร

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแบ่งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำในแต่ละมิติด้วยวิธี Tertile split ผลการวิเคราะห์คะแนนดิบที่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 33 และ 66 ของมิติรักอบอุ่นและมิติการควบคุม สามารถสรุปค่าปกติวิสัยของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแต่ละรูปแบบได้ดังนี้

- 1) ตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่จะมีคะแนนในมิติรักอบอุ่นมากกว่า 59.98 คะแนน และมีคะแนนในมิติการควบคุมมากกว่า 30.25 คะแนน
- 2) ตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม จะมีคะแนนในมิติรักอบอุ่นน้อยกว่า 50.97 คะแนนและมีคะแนนในมิติการควบคุมมากกว่า 30.25
- 3) ตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ จะมีคะแนนในมิติรักอบอุ่นมากกว่า 59.98 คะแนน และมีคะแนนในมิติการควบคุมน้อยกว่า 25.44 คะแนน
- 4) ตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง จะมีคะแนนในมิติรักอบอุ่นน้อยกว่า 50.97 คะแนน และมีคะแนนในมิติการควบคุมน้อยกว่า 25.44 คะแนน

จากการวิเคราะห์รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของตัวอย่างวิจัย โดยใช้ค่าปกติวิสัยข้างต้น พบว่า มีตัวอย่างวิจัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มากที่สุด จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5 ของตัวอย่างวิจัยทั้งหมด มีตัวอย่างวิจัยจำนวน 94 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 15.4 ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ในขณะที่มีตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมและรักตามใจเพียง 25 คนและ 31 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 4.1 และ 5.1 ตามลำดับ และมีตัวอย่างจำนวน 329 คน คิดเป็นร้อยละ 53.9 ที่ไม่สามารถจำแนกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูได้

เมื่อจำแนกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแยกตามผู้ที่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูของตัวอย่างวิจัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีพ่อแม่ร่วมกันอบรมเลี้ยงดู ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 22.8 ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมและรักตามใจจำนวน 18 คน และ 26 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0 และ 5.8 ตามลำดับและแบบทอดทิ้งจำนวน 59 คิดเป็นร้อยละ 13.2 ในขณะที่ตัวอย่างที่พ่อแม่ไม่ได้อบรมเลี้ยงดูด้วยกัน ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 19.5 แบบควบคุมและแบบรักตามใจจำนวน 6 คน และ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 และ 2.3 ตามลำดับ และแบบทอดทิ้ง 27 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3 นอกจากนี้ จากตารางจะเห็นได้ว่า ในตัวอย่างที่มีพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว มีสัดส่วนของตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งมากที่สุดถึงร้อยละ 23.3 และแบบเอาใจใส่เพียงร้อยละ 16.4 ในขณะที่ในกลุ่มตัวอย่างที่มีพ่อแม่ร่วมกันอบรมเลี้ยงดู ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งเพียงร้อยละ 12.7 เท่านั้นและแบบเอาใจใส่สูงถึงร้อยละ 22.0 ในทางกลับกัน ตัวอย่างที่มีพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวแต่มีญาติร่วมช่วยอบรมเลี้ยงดูด้วย ได้รับการอบรม

เลี้ยงดูแบบทอดทิ้งเพียงร้อยละ 16.7 เท่านั้น และได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่สูงถึงร้อยละ 22.0

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย โดยแบ่งการดำเนินงานวิจัยเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การอบรมเลี้ยงดู และเก็บข้อมูลลักษณะพฤติกรรมกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพที่ผู้วิจัยนำไปใช้ประกอบในการพัฒนาข้อคำถามของเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดู ระยะที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และระยะที่ 3 การวิเคราะห์ค่าปกติวิสัยสำหรับแบบวัดและวิเคราะห์รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานคร

แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีจำนวนข้อคำถามจำนวน 36 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ใช้วัดตัวบ่งชี้ในแต่ละมิติการอบรมเลี้ยงดู 3 มิติตามแนวคิดของ Schaefer ได้แก่ มิติรักอบอุ่น มิติการควบคุม และมิติการให้อิสระทางจิต ผู้วิจัยได้วิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือโดยวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา ความตรงเชิงโครงสร้าง ความตรงเชิงเกณฑ์สัมพันธ์ และความเที่ยง และได้สร้างปกติวิสัยในการระบุรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ตอบแบบวัด

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

1. จากผลการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสอบถามลักษณะพฤติกรรมกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ในมิติรักอบอุ่น ตัวบ่งชี้การแสดงออกถึงความรัก พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่แสดงออกโดยการกอดหรือหอมแก้ม มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่แสดงออกทางวาจาโดยการบอกรัก ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ Chung (2014) ที่ว่าพ่อแม่ชาวเอเชียมักไม่แสดงออกความรักกับลูกโดยการบอกรัก เนื่องจากค่านิยมที่มองว่าการแสดงออกทางอารมณ์ที่มากเกินไปควรสงวนไว้ พ่อแม่ชาวเอเชียจึงเลือกที่จะแสดงออกถึงความรักด้วยวิธีอื่นแทน เช่น การให้ความเอาใจใส่ ในตัวบ่งชี้การสนับสนุนและตอบสนองความต้องการทางอารมณ์ ผู้ปกครองส่วนใหญ่เปิดใจรับฟังปัญหาและให้กำลังใจ และในตัวบ่งชี้การมีส่วนร่วม นักเรียนส่วนใหญ่ระบุถึงการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ทั้งในบ้าน นอกบ้าน หรือไปเที่ยวด้วยกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุนันท์ อัครชัยอุดม และ ปัทมศิริ ธีรานุรักษ์ จารุชัยนิวัฒน์ (2012) ที่พบว่าการดูแลเด็กและเป็นเพื่อนเล่น เป็นส่วนหนึ่งของการใช้เวลาร่วมกันของผู้ปกครองกับเด็ก

ในมิติการควบคุม ตัวบ่งชี้การตั้งกฎและบังคับ พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ตั้งความคาดหวังกับเรื่องผลการเรียนของลูก และต้องการให้ลูกตั้งใจเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Spera, Wentzel, และ Matto (2009) และ Chao (1996) ที่พบว่า พ่อแม่ที่มีเชื้อสายเอเชียมักตั้งความคาดหวังและให้ความสำคัญกับการเรียนของลูกไว้สูง ซึ่งมีสาเหตุมาจากค่านิยมของผู้ปกครองชาวเอเชียที่มองว่าการศึกษาของลูกเป็นความรับผิดชอบอันดับต้นๆ และยังเป็นสิ่งที่ตัดสินใจว่าตัวเองอบรมเลี้ยงดูลูกได้ประสบความสำเร็จมากแค่ไหน (Chao, 1995) สำหรับตัวบ่งชี้การติดตามดูแลและบังคับใช้กฎ พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีแนวทางในการทำให้ลูกสามารถปฏิบัติตามแบบที่ตนเองคาดหวังไว้โดยการให้คำแนะนำและสั่งสอนเรื่องการปฏิบัติตัวและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นมากที่สุด ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากสังคมไทยมีค่านิยมที่ให้ความสำคัญกับการรักษามารยาทและการปฏิบัติตัวอย่างเหมาะสมทั้งในบ้านและต่อหน้าผู้อื่น (Pinyuchon & Gray, 1997)

ในมิติการให้อิสระทางจิต ตัวบ่งชี้การใช้วิธีที่เป็นประชาธิปไตย นักเรียนระบุถึงพฤติกรรมของผู้ปกครองสำหรับตัวบ่งชี้คือการเปิดใจรับฟังความคิดเห็นและนำความคิดเห็นไปประกอบการตัดสินใจ สอดคล้องกับการศึกษาของ วรณิศา เลิศลอย และ ศศิลักษณ์ ขยันกิจ (2013) ซึ่งผู้ปกครองให้ความเห็นว่า ในการส่งเสริมพฤติกรรมประชาธิปไตย ผู้ปกครองควรดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด มีเวลาพูดคุยรับฟังความคิดเห็นของเด็ก และให้อิสระเด็กในการตัดสินใจแต่อยู่ในสายตาของผู้ใหญ่ สำหรับตัวบ่งชี้การให้อิสระในการพัฒนาอัตลักษณ์ พบว่า การให้อิสระในการเลือกเรียนและเลือกอาชีพมีความถี่มากที่สุด อาจมีสาเหตุมาจากวัยมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นวัยที่กำลังค้นหาและสร้างอัตลักษณ์ของตนเอง และเป็นช่วงที่ต้องพิจารณาว่าต่อไปตนจะต้องเรียนสายไหนและประกอบอาชีพอะไร (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2554) นักเรียนวัยนี้จึงให้ความสำคัญกับด้านนี้มากเป็นพิเศษ

2. จากข้อมูลทั่วไปของตัวอย่างวิจัยในการดำเนินการวิจัยในระยะที่ 1 ซึ่งพบว่ามีจำนวนตัวอย่างวิจัยที่มีพ่อหรือแม่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูคนเดียวหรือที่เรียกว่า ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว 43 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 26.0 และข้อมูลทั่วไปของตัวอย่างวิจัยในการดำเนินการวิจัยในระยะที่ 2 ซึ่งพบว่ามีจำนวนตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อ หรือจากแม่ รวมกันเป็นจำนวน 133 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 21.8 ของตัวอย่างวิจัยทั้งหมด ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับรายงานสถานการณ์ครอบครัวที่จัดทำขึ้นโดย วรุณี โรมรัตน์พันธ์, มาลี จิรพัฒนานนท์, ปานรัตน์ นิมิตรลุง และ วสันต์ ลิ้มรัตน์ภทรกุล (2554) ซึ่งรายงานว่าปัจจุบันประเทศไทยมีครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวมากกว่า 2.5 ล้านครอบครัว หรือคิดเป็นร้อยละ 21.9 ของประชากรเด็กและเยาวชนอายุ 11-22 ปี ซึ่งสาเหตุหลักของการเป็นพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวอันดับต้นๆ คือ การหย่าร้างและถึงแก่กรรมของคู่สมรส ไปจนถึงการตั้งครรภ์โดยไม่พร้อมหรือไม่ตั้งใจ

พ่อหรือแม่เลี้ยงเดี่ยว มักมีความเสี่ยงหลายประการกับการอบรมเลี้ยงดูลูก ครอบครัวยุติธรรมส่วนใหญ่มีปัญหาทางการเงิน ซึ่งเกี่ยวเนื่องมาจากปัญหาด้านการทำงานหาเลี้ยง ครอบครั้ว ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อหรือแม่กับลูกอยู่ในระดับที่ต่ำ โดยมีเพียงร้อยละ 52.2 เท่านั้นที่ได้ คุยกับลูกเสมอ นอกจากนี้ พ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวส่วนใหญ่ยังมีปัญหาด้านจิตใจ (มูลนิธิเครือข่ายครอบครัว, 2551) ความเสี่ยงข้างต้นย่อมมีผลกระทบต่อคุณภาพในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

3. จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง พบว่า โมเดลการวิจัยที่ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และพัฒนาขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีความ สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งหมายความว่า แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความ ตรงเชิงโครงสร้างตามโมเดลการวิจัยที่ได้จากการสังเคราะห์ เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของ มิติการอบรมเลี้ยงดูแต่ละมิติ พบว่า มิติการอบรมเลี้ยงดูทุกมิติมีน้ำหนักองค์ประกอบที่มีนัยสำคัญทาง สถิติ โดยมีตรรกอบอุ้มมีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดเท่ากับ 0.95 และมีสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ เท่ากับ 0.909 รองลงมาคือมิติการให้อิสระทางจิตและมิติการควบคุมที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.827 และ 0.224 ตามลำดับ และมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ 0.684 และ 0.050 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chaowakeeratiphong (1992) และ Schaefer (1965b) ที่ พบว่า มิติตรรกอบอุ้มมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงที่สุด ส่วนมิติการให้อิสระทางจิตและมิติการควบคุมมี ค่าน้ำหนักองค์ประกอบรองลงมาเป็นอันดับสองและอันดับสุดท้ายตามลำดับ จากผลการวิเคราะห์ แสดงให้เห็นว่า มิติตรรกอบอุ้มมีอิทธิพลต่อการอบรมเลี้ยงดูมากที่สุด สอดคล้องกับคำอธิบายของ Rohner (1994) ว่ามิติตรรกอบอุ้มเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการยอมรับหรือไม่ยอมรับเด็ก ซึ่งส่งผลต่อความรู้สึกของเด็กว่าพ่อแม่รักตนเองหรือไม่ และอาจนำไปสู่การตีความพฤติกรรมต่างๆ ของพ่อแม่ที่แตกต่างกันไป

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองให้ผลสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมา แสดงให้เห็นว่าการวัดการอบรมเลี้ยงดูโดยแบ่งเป็นมิติสามารถนำมาใช้ในการวิจัยในปัจจุบันได้ นอกจากนี้การวัดมิติการอบรมเลี้ยงดูจะช่วยให้นักวิจัยได้สารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู มากกว่า และช่วยให้นักวิจัยได้ทราบว่าพฤติกรรมที่เป็นผลของการอบรมเลี้ยงดูนั้น ได้รับอิทธิพลมา จากมิติการอบรมเลี้ยงดูใด (Darling & Steinberg, 1993) และการวัดการอบรมเลี้ยงดูที่แบ่งการวัด เป็น 3 มิติ จะช่วยให้การศึกษาวิจัยเกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูมีหลากหลายไม่จำกัดอยู่เพียงรูปแบบ การอบรมเลี้ยงดู 4 รูปแบบตามแนวคิดของ Baumrind เท่านั้น เช่น รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบ เอาใจใส่ (Authoritative) ซึ่งประกอบด้วยมิติการอบรมเลี้ยงดูตรรกอบอุ้มและการควบคุมสูง ยังสามารถ แบ่งเป็นกลุ่มที่มีมิติการให้อิสระทางจิตสูงและต่ำได้ (Skinner et al., 2005)

4. จากการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือการวิจัยในด้านต่างๆ ค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในของเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูทั้งฉบับมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบวัดทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .902 เมื่อพิจารณาถึงค่าความเที่ยงในระดับมิติการอบรมเลี้ยงดู พบว่า แบบวัดที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของมิติรักอบอุ่น มิติการควบคุม และมิติการให้อิสระทางจิต มีค่าเท่ากับ .874 .748 และ .807 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับสูง (วรณี แกมเกตุ, 2555) ค่าความเที่ยงของตัวบ่งชี้การอบรมเลี้ยงดูในแต่ละมิติมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคระหว่าง .761 ถึง .496 ซึ่งอยู่ในช่วงที่ยอมรับได้ ค่าแอลฟาที่ต่ำในบางตัวบ่งชี้ เช่น การไม่ใช้วิธีที่เป็นการบังคับ ชูเชิญ อาจมีสาเหตุมาจากจำนวนข้อคำถามที่น้อย (3 ข้อ) อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของแบบวัด CRPBI-108 ฉบับภาษาไทยจากงานวิจัยของ Chaowakeeratiphong (1992) พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของตัวบ่งชี้อยู่ระหว่าง .85 ถึง .36 และจากการทดลองใช้ CRPBI-108 ฉบับภาษาไทยในงานวิจัยนี้ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของตัวบ่งชี้อยู่ระหว่าง .81 ถึง .40 ค่าความเที่ยงของตัวบ่งชี้ในแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจึงอยู่ในช่วงที่เหมาะสม

ในการวิเคราะห์ความตรงเชิงเกณฑ์สัมพันธ์ของเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น พบว่า ทุกมิติการอบรมเลี้ยงดูเดียวกันของแบบวัดที่พัฒนาขึ้นกับแบบวัด CRPBI-108 ฉบับภาษาไทยที่ผู้วิจัยใช้เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของมิติรักอบอุ่น มิติการควบคุม และมิติการให้อิสระทางจิต เท่ากับ .800 .385 และ .390 ตามลำดับ ทั้งนี้ US department of labor (2000) ได้กำหนดแนวทางในการแปลผลค่าสัมประสิทธิ์ความตรงเชิงเกณฑ์สัมพันธ์ไว้ว่า หากค่าสัมประสิทธิ์มีค่ามากกว่า .35 หมายถึง การวัดที่ใช้งานได้และเป็นประโยชน์ แสดงว่า เครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความตรงเชิงเกณฑ์สัมพันธ์

นอกจากนี้ เครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นยังมีความตรงและเหมาะสมในการนำไปใช้วัดการอบรมเลี้ยงดูในสังคมไทย เนื่องจากผู้วิจัยได้พัฒนาข้อคำถามโดยอาศัยข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร ข้อคำถามในแบบวัดนี้จึงมีความสอดคล้องกับพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองตามการรับรู้ของนักเรียน แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูนี้จึงมีความสอดคล้องกับการอบรมเลี้ยงดูในสภาพบริบทและวัฒนธรรมไทยอย่างแท้จริง โดยเฉพาะกับนักเรียนที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

5. จากตารางที่ 4.17 ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างมิติการอบรมเลี้ยงดูต่างๆ ของเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นและแบบวัด CRPBI-108 ฉบับภาษาไทยที่ผู้วิจัยใช้เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ความตรงเชิงเกณฑ์สัมพันธ์ จะพบว่า ในส่วนของเครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มิติรักรอบอุ้มมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับมิติการควบคุม ($r = .454$, $p < .01$) ซึ่งสอดคล้องกับ Chao และ Tseng (2002) Rohner และ Pettengil (1985) และ Trommsdorff และ Iwawaki (1989) ที่พบว่ามิติรักรอบอุ้มและมิติการควบคุมมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในเอเชีย แต่มีความสัมพันธ์กันเชิงลบในประเทศเยอรมนีและประเทศในทวีปอเมริกาเหนือ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Deater-Deckard และคณะ (2011) ที่ทำการศึกษาค่าความสัมพันธ์ระหว่างมิติรักรอบอุ้มและมิติการควบคุมเปรียบเทียบกันระหว่างวัฒนธรรม 13 แห่ง พบว่า สำหรับครอบครัวในประเทศไทย มิติรักรอบอุ้มและมิติการควบคุมมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ ($r = .21$ ถึง $.71$) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่าประเทศตะวันตกอย่างอิตาลี ($r = .16$ ถึง $.45$) สวีเดน ($r = -.13$ ถึง $.48$) และอเมริกาเหนือยุโรป ($r = -.35$ ถึง $-.18$) Chao และ Aque (2009) ได้อธิบายถึงความสัมพันธ์ลักษณะนี้ว่าอาจเกิดจากการที่วัยรุ่นที่มีเชื้อสายเอเชียมีความเชื่อว่าการควบคุมเป็นความรับผิดชอบที่สำคัญของพ่อแม่ และจะรู้สึกโมโหหรือโกรธน้อยกว่าเมื่อถูกพ่อแม่ควบคุม

จากผลข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูในแต่ละวัฒนธรรมมีความแตกต่างกันออกไป การกำหนดมาตรการหรือนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพการอบรมเลี้ยงดูลูกของพ่อแม่ ควรคำนึงถึงวัฒนธรรมของสังคมนั้นๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่กำหนดการตีความหมายพฤติกรรมของพ่อแม่ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก นั่นคือ พฤติกรรมของพ่อแม่อย่างหนึ่งอาจมีความหมายต่อเด็กในทางที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละวัฒนธรรม (Chao & Otsuki-Clutter, 2011)

6. ผลการวิเคราะห์รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร ที่พบว่า มีตัวอย่างวิจัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มากที่สุดที่ร้อยละ 21.5 ในขณะที่มีตัวอย่างวิจัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งมากเป็นอันดับที่สอง คิดเป็นร้อยละ 15.4 และมีตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมและรักตามใจอยู่เพียงร้อยละ 4.1 และ 5.1 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับผลการศึกษาวิจัยในปี พ.ศ.2547 ของวีรินุช วงศ์คงเดช (2547) ที่ศึกษากับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครจำนวน 1,456 คน และพบว่า มีตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่คิดเป็นร้อยละ 24.3 ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมคิดเป็นร้อยละ 7.9 ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจร้อยละ 10.8 และได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งร้อยละ 7.8 แสดงให้เห็นว่า มีสัดส่วนของวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งเพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการที่สภาพสังคมไทยที่เปลี่ยนแปลงไปในยุคโลกาภิวัตน์

มีครอบครัวที่พ่อแม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้านทั้งสองคนจึงไม่มีเวลาเลี้ยงดูลูกอย่างใกล้ชิด มีครอบครัวที่มีพ่อแม่ที่ไม่รักใคร่กลมเกลียวกัน มักทะเลาะมีปากเสียง ไม่มีการสื่อสารด้วยคำพูดที่ดี และในบางครั้งก็นำอารมณ์เหล่านั้นมาดุด่าลูก ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากปัญหาทางเศรษฐกิจของครอบครัว หรือการมีบุคคลที่สามเข้ามาเกี่ยวข้อง (กัญญนันท์ ภัทร์สรณศิริ, 2554) ซึ่งนำไปสู่ปัญหาของการหย่าร้างที่พบเห็นได้มากขึ้นกว่าแต่ก่อน (ชาย โปธิสิตา, 2554)

7. จากผลการวิเคราะห์รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของตัวอย่างวิจัย โดยแบ่งตามผู้ที่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดู พบว่า ตัวอย่างวิจัยที่มีพ่อและแม่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูด้วยกัน ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่คิดเป็นร้อยละ 22.8 ซึ่งมากกว่าตัวอย่างที่มีพ่อแม่ไม่ได้อบรมเลี้ยงดูลูกด้วยกัน ซึ่งได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่คิดเป็นเพียงร้อยละ 19.5 นอกจากนี้ ตัวอย่างที่พ่อแม่ไม่ได้เลี้ยงดูลูกด้วยกันยังได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งสูงกว่าตัวอย่างที่พ่อแม่อบรมเลี้ยงดูลูกด้วยกัน โดยเฉพาะพ่อหรือแม่เลี้ยงเดี่ยวที่ไม่มีญาติร่วมเลี้ยงดูด้วย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 23.3 เมื่อเทียบกับตัวอย่างที่พ่อแม่อบรมเลี้ยงดูร่วมกัน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 13.2 ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า วัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวส่วนใหญ่มักได้รับการอบรมเลี้ยงดูในแบบที่ไม่เหมาะสม แตกต่างจากวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากทั้งพ่อและแม่

อย่างไรก็ตาม รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของวัยรุ่นที่มีพ่อหรือแม่เลี้ยงเดี่ยว แต่มีญาติร่วมอบรมเลี้ยงดูด้วยนั้น ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ดีกว่าวัยรุ่นที่มีพ่อหรือแม่เลี้ยงเดี่ยว โดยมีตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งลดลงเหลือเพียงร้อยละ 16.7 จากร้อยละ 23.3 และได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 23.3 จากร้อยละ 16.4 การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวมีญาติช่วยอบรมเลี้ยงดูด้วยจึงมีประสิทธิภาพมากกว่าการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การมีญาติช่วยอบรมเลี้ยงดูสามารถลดผลกระทบของความเป็นพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวได้ เนื่องจากพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวมักต้องใช้เวลาไปกับการจัดการเรื่องเศรษฐกิจของครอบครัว การมีเครือญาติพี่น้องเข้ามาช่วยเหลือในการอบรมเลี้ยงดูจะช่วยให้พ่อแม่สามารถจัดสรรเวลาในการทำสิ่งต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น (กมลชนก ขำสุวรรณ และ บุรเทพ โชคธนานุกูล, 2555)

ด้วยเหตุนี้ ในกรุงเทพมหานครที่ครอบครัวขยายมีแนวโน้มลดลง และมีครอบครัวเชิงเดี่ยวมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น (Pinyuchon & Gray, 1997) มีแนวโน้มประสบปัญหากับการเพิ่มขึ้นของครอบครัวพ่อหรือแม่เลี้ยงลูกคนเดียวโดยไม่มีญาติคอยช่วยเหลือ ในขณะที่ในชนบทที่ประกอบไปด้วยกลุ่มเครือญาติที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกันมากและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน (Pinyuchon & Gray, 1997) ผลของการมีพ่อหรือแม่เลี้ยงเดี่ยวอาจไม่ได้รุนแรงมาก เนื่องจากมักมีญาติคอยช่วยเหลือในการอบรมเลี้ยงดู

ข้อจำกัดของงานวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดอยู่บางประการ ผู้วิจัยจึงนำเสนอและอภิปรายถึงสาเหตุของข้อจำกัดของงานวิจัย และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข เป็นประเด็นต่อไปนี้

1) ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยไม่ได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis) เนื่องจากผู้วิจัยสังเคราะห์ตัวบ่งชี้การอบรมเลี้ยงดูในแต่ละมิติโดยใช้ฐานแนวคิดการแบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 มิติ ตามแนวคิดของ Schaefer (1965b) ผู้วิจัยจึงไม่ได้วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจว่าตัวบ่งชี้ที่ได้จากการสังเคราะห์สามารถประกอบกันได้เป็นกี่ปัจจัย

อย่างไรก็ตาม ผลจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ 2 พบว่า โมเดลการวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงให้เห็นว่าโมเดลการวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยใช้ในการพัฒนาแบบวัดครั้งนี้มีความตรงเชิงโครงสร้างและสามารถนำไปใช้วัดการอบรมเลี้ยงดูได้

2) แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาวิจัยจากตัวอย่างวิจัยที่เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพมหานครเท่านั้น การนำแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูไปใช้กับนักเรียนที่มาจากโรงเรียนเอกชน หรือจากพื้นที่นอกจังหวัด กรุงเทพมหานคร อาจให้ผลที่คลาดเคลื่อนไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ผู้นำแบบวัดไปใช้สามารถลดความคลาดเคลื่อนดังกล่าวได้ โดยการใช้ข้อมูลที่เก็บได้จากแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูมาและวิเคราะห์ค่าปกติวิสัยใหม่ด้วยวิธี Tertile split หรือ Median split เพื่อที่จะได้ค่าปกติวิสัยสำหรับกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษา

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยไม่สามารถเข้าไปเก็บข้อมูลตามโรงเรียนได้ทุกโรงเรียน และขอความร่วมมือให้ครูผู้ประสานงานประจำโรงเรียนดำเนินการเก็บข้อมูลแทนผู้วิจัย เป็นเหตุให้มีแบบวัดที่ได้รับการตอบอย่างไม่สมบูรณ์ค่อนข้างมาก (ร้อยละ 37.19) นอกจากนี้ ข้อมูลที่ได้อาจมีความคลาดเคลื่อนเนื่องจากสภาพแวดล้อมในการตอบแบบสอบถามแตกต่างกัน โดยตัวอย่างวิจัยมีแนวโน้มให้ความร่วมมือในการตอบแบบวัดมากกว่าหากผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

นอกจากนี้ ตัวอย่างวิจัยที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือยังเป็นนักเรียนหญิงมากกว่านักเรียนชาย (ร้อยละ 62.6 และร้อยละ 37.4) ตามลำดับ ซึ่งอาจทำให้การใช้แบบวัดในการวัดมิติการอบรมเลี้ยงดูของนักเรียนชายมีความคลาดเคลื่อนได้

3) ในการวิเคราะห์ค่าปกติวิสัยสำหรับจำแนกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูโดยใช้แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ผู้วิจัยใช้วิธี Tertile split ในการแบ่งกลุ่มสูงกลุ่มต่ำของคะแนนในมิติรักอบอุ่นและมิติการควบคุม และเมื่อนำมาใช้จำแนกข้อมูล พบว่ามีตัวอย่างวิจัยที่อยู่ในกลุ่มที่ไม่สามารถจำแนกได้สูงถึงร้อยละ 53.9 เนื่องจากมีคะแนนในมิติรักอบอุ่นหรือการควบคุมอยู่ระหว่าง

เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 33 และ 66 ถึงแม้ว่าการใช้วิธี Tertile split จะช่วยลดความคลาดเคลื่อนเนื่องจากความแปรปรวนของข้อมูล แต่การใช้วิธีนี้จะต้องใช้ตัวอย่างวิจัยจำนวนมาก เพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่างที่ถูกจัดจำแนกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูในแต่ละรูปแบบมากพอที่จะนำไปใช้ศึกษาและตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Kerlinger, 1973)

สำหรับงานวิจัยที่ใช้ตัวอย่างวิจัยจำนวนไม่มากนัก ผู้วิจัยควรปรับไปใช้วิธี Median split ซึ่งใช้ค่ามัธยฐานของคะแนนดิบในแต่ละมิติการอบรมเลี้ยงดูในการแบ่งกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ การใช้วิธีนี้จะทำให้ตัวอย่างวิจัยทุกคนได้รับการจัดจำแนกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและไม่มีตัวอย่างวิจัยที่ไม่สามารถจัดจำแนกรูปแบบได้ จากการหาค่าปกติวิสัยด้วยวิธี Median split พบว่า ค่ามัธยฐานของมิติรักอบอุ่นมีค่าเท่ากับ 55.92 และค่ามัธยฐานของมิติการควบคุมมีค่าเท่ากับ 27.59 จึงสามารถสรุปค่าปกติวิสัยของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูด้วยวิธี Median split ได้ดังนี้

ตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ จะมีคะแนนในมิติรักอบอุ่นมากกว่า 55.92 และมีคะแนนในมิติการควบคุมมากกว่า 27.59

ตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม จะมีคะแนนในมิติรักอบอุ่นน้อยกว่า 55.92 และมีคะแนนในมิติการควบคุมมากกว่า 27.59

ตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ จะมีคะแนนในมิติรักอบอุ่นมากกว่า 55.92 และมีคะแนนในมิติการควบคุมน้อยกว่า 27.59

ตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง จะมีคะแนนในมิติรักอบอุ่นน้อยกว่า 55.92 และมีคะแนนในมิติการควบคุมน้อยกว่า 27.59

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ นักวิจัยหรือครูสามารถนำไปใช้เพื่อวัดมิติการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร หรืออาจประยุกต์ในระดับชั้นหรือพื้นที่อื่นๆ ได้ นักวิจัยหรือครูยังสามารถนำแบบวัดนี้ ไปใช้ในการศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของนักเรียนหรือวัยรุ่น โดยการเปรียบเทียบคะแนนที่ได้กับค่าปกติวิสัย และวิเคราะห์รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูด้วยวิธี Tertile split เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยหรือวางแผนการให้คำปรึกษากับผู้ปกครองและวัยรุ่น อย่างไรก็ตาม ในงานวิจัยที่ใช้ตัวอย่างวิจัยจำนวนไม่มากนัก ผู้วิจัยควรปรับไปใช้วิธี Median split ซึ่งใช้ค่ามัธยฐานของคะแนนดิบในแต่ละมิติการอบรมเลี้ยงดูในการแบ่งกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ

2) ค่าปกติวิสัยที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากตัวอย่างวิจัยที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดกรุงเทพมหานครเท่านั้น จึงอาจมีข้อจำกัดในการนำไปใช้งานในกลุ่มประชากรที่แตกต่างออกไป ผู้นำแบบวัดไปใช้อาจทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ด้วยวิธีการ Tertile split หรือ Median split เพื่อใช้เป็นค่าปกติวิสัยสำหรับกลุ่มประชากรที่ใช้ในงานวิจัยอื่นๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษากับกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ซึ่งเป็นโรงเรียนของรัฐบาลในกรุงเทพมหานครเท่านั้น ผลการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองจึงยังไม่สามารถอธิบายครอบคลุมถึงลักษณะการอบรมเลี้ยงดูในภาพรวมได้ จึงควรมีการศึกษาลักษณะพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองในโรงเรียนเอกชนหรือโรงเรียนในจังหวัดอื่นๆ ซึ่งอาจที่มีสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจที่ต่างกันไป รวมทั้งควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในกลุ่มอายุที่ต่างกันไป เนื่องจากลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองอาจแตกต่างกันออกไปตามวัยของนักเรียน

2) ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เก็บข้อมูลโดยใช้แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นตามแนวคิดของ Schaefer นี้กับตัวแปรทางจิตวิทยาอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับวัยรุ่น เช่น แรงจูงใจ พฤติกรรมก้าวร้าว พฤติกรรมช่วยเหลือสังคม เป็นต้น

3) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบลักษณะและรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูระหว่างประเทศไทยกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อทำความเข้าใจความเหมือนและความแตกต่างของวัฒนธรรมการอบรมเลี้ยงดูในแต่ละประเทศเปรียบเทียบกับประเทศไทย และเพื่อเป็นการเตรียมพร้อมกับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่อาจมีการหลั่งไหลของแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านเข้าสู่ประเทศไทย

4) ควรมีการวิจัยแนวทางในการเผยแพร่ ให้ความรู้ และเสนอแนะแนวทางการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมตามบริบทวัฒนธรรมไทย เพื่อให้บุคคลสถาบันครอบครัวซึ่งเป็นสถาบันที่สำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจในความสำคัญ วิธีการ และผลกระทบของการอบรมเลี้ยงดูในแต่ละรูปแบบ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมลชนก ข้าสุวรรณ และ บุรเทพ โชคชนานุกูล. (2555). ครอบครัวแม่เดี่ยว: การเป็นชายขอบ และความไม่เป็นธรรมในสังคม. ใน กุลภา วจนสาระ และ กฤตยา อาชวนิจกุล (บรรณาธิการ), *ประชากรชายขอบและความเป็นธรรมในสังคมไทย* (น.319-340). นครปฐม: สำนักพิมพ์ ประชากรและสังคม สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
- กรมสุขภาพจิต (2557). *สถานการณ์ปัญหาสุขภาพของวัยรุ่น*. ค้นเมื่อ 19 กันยายน, 2557, จาก <http://www.dmh.go.th/downloadportal/Strategy/วัยรุ่น.pdf>
- กลุ่มสารสนเทศ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). *ระบบสารสนเทศเพื่อบริหาร การศึกษา*. ค้นเมื่อ 14 มกราคม, 2558, จาก <http://data.bopp-obec.info/emis/index.php>
- กองนโยบายและแผนงาน สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร (2554). *จัดทำสถิติสถานศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร 2554*. กรุงเทพมหานคร: สำนักผังเมือง.
- กัญญนันท์ ภัทร์สรณ์สิริ. (2554). บทบาทของพ่อแม่ในการอบรมดูแลบุตรธิดาให้เป็นเยาวชนที่ดีของ สังคมไทย. *วารสารวิชาการปทุมวัน*, 1(2), 23-26.
- กาญจนา แก้วเทพ (2539). วัฒนธรรมในสังคมไทย: พิเคราะห์ด้วยวิธีการมานุษยวิธีในจินตนาการสู่ปี 2000. ใน ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ (บรรณาธิการ), *นวัตกรรมเชิงกระบวนทัศน์ด้านไทยศึกษา* (น. 235-296). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- กาญจนา ตั้งชลทิพย์. (2550). *กรุงเทพมหานคร: เมืองโตเต็มตลอดกาลของประเทศไทย*. ใน วรชัย ทองไทย และ สุรีย์พร พันพืง (บรรณาธิการ), *ประชากรและสังคม 2550*. นครปฐม: สำนักพิมพ์ประชากรและสังคม.
- กุศล สุนทรธาดา, อุไรวรรณ คะนิงสุขเกษม, กาญจนา ตั้งชลทิพย์ และ สุรีย์พร พันพืง. (2541). *สถานการณ์และองค์ความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กในประเทศไทย*. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- งามตา วนินทานนท์. (2536). *ลักษณะทางพุทธศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของพ่อแม่ที่เกี่ยวข้องกับ การอบรมเลี้ยงดูลูก*. รายงานการวิจัยฉบับที่ 50 กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรม ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- จิตตินันท์ เดชะคุปต์, กุศล สุนทรธาดา, วรรณภา โพธิ์น้อย, ทิพาภรณ์ โพธิ์สวัสดิ์ และ มาลี จิรวรรณานนท์. (2557). การศึกษาและพบ นารูปแบบการเสริมสร้างหลักประกันความมั่นคงของครอบครัวไทย. *วารสารมนุษยนิเวศศาสตร์ ฉบับพิเศษ*, 71-79.
- ชาย โพธิ์สิตา. (2554). การเปลี่ยนแปลงครอบครัวและครัวเรือนไทย: เรา (ไม่) รู้อะไร? ใน สุรีย์พร พันพิ่ง และ มาลี สันภูวรรณ (บรรณาธิการ), *ประชากรและสังคม 2554: จุดเปลี่ยนประชากร จุดเปลี่ยนสังคมไทย* (น. 23-41). นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. (2524). *ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน, อรพินทร์ ชูชม และ งามตา วนินทานนท์. (2528). *ปัจจัยทางจิตวิทยานิเวศ ที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย* รายงานการวิจัยฉบับที่ 32. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดุขฎิ โยเหลา. (2536). การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงดูเด็กในประเทศไทย. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์*, 1(1), 86-98.
- ธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์. (2533). *การเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลกระทบต่อ การพัฒนาเด็ก : ปัจจุบันและอนาคต*. รายงานในการประชุมสมัชชาแห่งชาติครั้งที่ 1 ด้าน การพัฒนาเด็ก. 30-31 สิงหาคม 2533.
- นฤมล สิริพันธ์. (2533). *ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ตนเอง ลำดับการเกิด เพศ และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน กับพฤติกรรมกล้าแสดงออกของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- บัณฑิตา ศักดิ์อุดม. (2523). *ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กกับความมีวินัยในตนเองตาม การรู้ของนักเรียน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุ ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- พรเพ็ญ ชัยมงคล. (2537). *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู ลักษณะความเป็นผู้นำ และอัตมโน ทัศน์กับความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

- พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์, ชีระพร อุวรรณโณ, เพ็ญพิไล ฤทธาคนานนท์, สุภาพรรณ โคตรจรัส, คัคณางค์ มณีศรี และ พรรณระพี สุทธิวรรณ. (2545). *การศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของคนไทยกับกระบวนการทางสังคมประกิตของครอบครัวในปัจจุบันที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญศรี พิชัยสนธิ. (2522). *อนามัยครอบครัว*. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้ง.
- มาริสา รัฐปต์ย์. (2532). *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร).
- มูลนิธิเครือข่ายครอบครัว. (2551). *สถานการณ์เกี่ยวกับครอบครัวพ่อ / แม่เลี้ยงเดี่ยวในประเทศไทย*. ค้นเมื่อ 21 พฤศจิกายน, 2558, จาก <http://www.familynetwork.or.th/family/?q=node/120>.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542*. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์.
- วรรณิศา เลิศลอย และ ศศิลักษณ์ ขยันกิจ. (2013). *บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมพฤติกรรมประชาธิปไตยของเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนบ้านใหญ่*. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 8(1), 963-971.
- วรรณิณี แกมเกตุ. (2555). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กทม.
- วรวิฑู โรมรัตน์พันธ์, มาลี จิรวฒนานนท์, ปานรัตน์ นิยมตลุง และ วสันต์ ลิ้มรัตน์ภทรกุล. (2554). *รายงานสถานการณ์ครอบครัว*. รายงานผลกิจกรรมพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศด้านครอบครัว.
- วรภรณ์ รักรวิชัย. (2529). *การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วีรนุช วงศ์คงเดช. (2547). *เจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน*. (ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- สมพร สุทัศน์ีย์, ม. ร. ว. (2530). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- สมาน กำเนิด. (2520). *การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่มีผลต่อการปรับตัวของเด็ก*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร).

- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2557ก). *มองภาพครัวเรือนไทยในรอบ 10 ปี*. จาก http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/citizen/news/news_59.jsp.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2557ข). *สารสถิติ ปีที่ 25 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-มีนาคม 2557*. กรุงเทพมหานคร: สำนักสถิติพยากรณ์.
- สุนันท์ อัครชัยอุดม และ ปัทมศิริ ธีรานุรักษ์ จารุชัยนิวัฒน์. (2012). การศึกษาการใช้เวลาร่วมกันของผู้ปกครองและบุตร โรงเรียนอนุบาลดอกหญ้า. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 7(1), 1749-1759.
- สุภาพรรณ โคตรจรัส และ ชุมพร ยงกิตติกุล. (2545). ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและพฤติกรรมส่วนบุคคลของวัยรุ่นไทย. *Proceeding of the East-West Psychological Science Research Center*, 2, 47-60.
- สุนน อมรวินวัฒน์ และคณะ. (2532). *การศึกษาเชิงมานุษยวิทยาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กตามวิถีชีวิตไทย*. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2554). *จิตวิทยาการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 10*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาต่างประเทศ

- Baldwin, A. L. (1955). *Behavior and development in childhood*. Texas: Dryden Press.
- Barber, B. K., Stolz, H. E., Olsen, J. E., Collins, W. A., & Burchinal, M. (2005). Parental support, psychological control, and behavioral control: Assessing relevance across time, culture, and method. *Monographs of the Society for Research in Child Development*, 70(4), 1-147.
- Barnes, G. M., Farrell, M. P., & Cairns, A. (1986). Parental socialization factors and adolescent drinking behaviors. *Journal of Marriage and the Family*, 48, 27-36.
- Baumrind, D. (1967). Child care practices anteceding three patterns of preschool behavior. *Generic Psychology Monographs*, 75, 43-88.
- Baumrind, D. (1971). Current patterns of parental authority. *Developmental Psychology Monograph*, 4(1), 1-103.

- Bean, R. A., Bush, K. R., McKenry, P. C., & Wilson, S. M. (2003). The impact of parental support, behavioral control, and psychological control on the academic achievement and self-esteem of african american and european american adolescents. *Journal of Adolescence Research, 18*(5), 523-541.
- Becker, W. C. (1964). Consequences of different kinds of parental discipline. In M. L. Hoffman & L. W. Hoffman (Eds.), *Review of Child Development Research* (Vol. 1). New York: Russell Sage Foundation.
- Blair, S. L., & Qian, Z. (1998). Family and Asian students' educational performance. *Journal of Family Issues, 19*, 255-274.
- Bloom, B. L. (1985). A factor analysis of self-report measures of family functioning. *Family Process, 24*, 225-239.
- Bronfenbrenner, U. (1979). Ecology of the family as a context for human development: Research perspectives. *Developmental Psychology, 22*(6), 723-742.
- Brook, J. (1991). *The process of parenting* (3 ed.). CA: Mayfield.
- Buri, J. R. (1991). Parental Authority Questionnaire. *Journal of Personality Assessment, 57*, 110-119.
- Carlson, C., Uppal, S., & Prosser, E. C. (2000). Ethnic differences in processes contributing to the self-esteem of early adolescent girls. *Journal of Early Adolescence, 20*(1), 44-67.
- Chang, L., Schwartz, D., Dodge, K. A., & McBride-Chang, C. (2009). Harsh parenting in relation to child emotion regulation and aggression. *Journal of Family Psychology, 14*, 598-606.
- Chao, R. K. (1995). Chinese and European American cultural models of the self-reflected in mothers' childrearing beliefs. *Ethos, 23*, 328-354.
- Chao, R. K. (1996). Chinese and European Americans mothers' beliefs about the role of parenting in children's school success. *Journal of Cross-cultural Psychology, 27*, 403-423.
- Chao, R. K. (2001). Extending research on the consequences of parenting style for Chinese Americans and European Americans. *Child Development, 72*, 1832-1843.

- Chao, R. K., & Aque, C. (2009). Interpretations of parental control by Asian immigrant and European American youth. *Journal of Family Psychology, 23*, 342-354.
- Chao, R. K., & Otsuki-Clutter, M. (2011). Racial and ethnic differences: Sociocultural and contextual explanations. *Journal of Research on Adolescence, 21*(1), 47-60.
- Chao, R. K., & Tseng, V. (2002). Parenting of Asians. In B. M. H. (Ed.), *Handbook of parenting* (Vol. 4: Social conditions and applied parenting, pp. 59-93). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Chaowakeeratiphong, T. (1992). *Percieved parental behavior among Thai adolescents*. (Doctor of Philosophy), University of Alberta.
- Charoenthaweesub, M., & Hale, C. L. (2011). *Thai family communication patterns: Parent-adolescent communication and the well-being of thai families*. Paper presented at the The First International Conference on Interdisciplinary Research and Development, Thailand.
- Chen, C. S., & Stevenson, H. W. (1995). Motivation and mathematics achievement: A comparative study of Asian-American, Caucasian-American, and East Asian high school students. *Child Development, 66*, 1215-1234.
- Chen, S. J. (1996). Positive childishness: Images of childhood in Japan. In C. P. Hwang, M. E. Lamb & I. E. Sigel (Eds.), *Images of childhood* (pp. 113-128). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Cheung, C. (1989). Student perceptions of parental practices and effort: A comparison of Chinese, Anglo, and Hispanic students. *Dissertation Abstracts International, 43*, 1811-1812.
- Chung, C. (2014). Why Chinese parents don't say I love you. Retrieved 15 May 2015 from <http://www.dailylife.com.au/life-and-love/real-life/why-chinese-parents-dont-say-i-love-you-20140304-341ws.html>.
- Cote, L., & Bornstein, M. H. (2000). Mother-infant interaction and acculturation II: Behavioral coherence and correspondence in Japanese American and South American families. *International Journal of Behavioral Development*.
- Darling, N., & Steinberg, L. (1993). Parenting style as context: An integrative model. *Psychological Bulletin, 113*(3), 487-496.
- Davies, M. (2000). *The Blackwell encyclopedia of social work*. Oxford: Wiley-Blackwell.

- Deater-Deckard, K., Lansford, J. E., Malone, P. S., Alampay, L. P., Sorbring, E., Bacchini, D., Al-Hassan, S. M. (2011). The Association between Parental Warmth and Control in Thirteen Cultural Groups. *Journal of Family Psychology, 25*(5), 790-794.
- Dornbusch, S. M., Ritter, P. L., Leiderman, P. H., Roberts, D. F., & Fraleigh, M. J. (1987). The relation of parenting style to adolescent school performance. *Child Development, 58*(5), 1244-1257.
- Faw, T., & Belkin, G. S. (1990). *Child Psychology*. Singapore: McGraw-Hill.
- Garber, J., Robinson, N. S., & Valentiner, D. (1997). The relation between parenting and adolescent depression: Self-worth as a mediator. *Journal of Adolescence Research, 14*(1), 12-33.
- Garcia, F., & Garcia, E. (2009). Is always authoritative the optimum parenting style? Evidence จาก spanish families. *Adolescence, 44*, 101-131.
- Gil-Rivas, V., Greenberger, E., Chen, C., & Lopez-Lana, M. M. y. (2003). Understanding depressed mood in the context of a family-oriented culture. *Adolescence, 38*, 93-109.
- Gonzalez, A., Greenwood, G., & Hsu, J. W. (2001). Undergraduate students' goal orientations and their relationship to perceived parenting styles. *College Student Journal, 35*, 182-193.
- Gorman, J. C. (1998). Parenting attitudes and practice of immigrant Chinese mothers of adolescent. *Family Relations, 47*, 63-80.
- Gray, M. G., & Steinberg, L. (1999). Unpacking authoritative parenting: Reassessing a multidimensional construct. *Journal of Marriage and the Family, 61*, 574-587.
- Greenfield, P. M., & Suzuki, L. K. (1998). Culture and human development: Implications for parenting, education, pediatrics, and mental health. In I. E. Sigel & K. A. Renninger (Eds.), *Handbook of child psychology: Vol.4. Child Psychology in Practice* (5 ed., pp. 1059-1109). New York: Wiley.
- Grolnick, W. S., & Ryan, R. M. (1989). Parent styles associated with children's self-regulation and competence in school. *Journal of Educational Psychology, 81*(2), 143-154.

- Hair, J. F. (2010). *Multivariate data analysis: A global perspective* (7 ed.). New Jersey: Prentice Hall.
- Hardy, D. F., Power, T. G., & Jaedicke, S. (1993). Examining the relation of parenting to children's coping with everyday stress. *Child Development, 64*, 1829-1841.
- Harter, S. (1983). Development perspectives on the self-system. In E. M. Hetherington (Ed.), *Handbook of Child Psychology: Vol. 4. Socialization, Personality, and Social Development* (pp. 275-385). New York: Wiley.
- Herman, M. R., Dornbusch, S. M., & Herting, J. R. (1997). The influence of family regulation, connection, and psychological autonomy on six measures of adolescent functioning. *Journal of Adolescence Research, 12*(1), 34-67.
- Ho, D. Y. F. (1996). Filial piety and its psychological consequences. In M. H. Bond (Ed.), *The handbook of Chinese psychology* (pp. 155-165). Hong Kong: Oxford University Press.
- Hoghugh, M. S. (2004). *Handbook of parenting: theory and research for practice*. Washington DC: Sage.
- Hurlock, E. B. (1979). *Personality development*. New York: McGraw-Hill.
- Javillonar, G. V. (1979). The Filipino family. In M. S. Das & P. D. Bardis (Eds.), *The family in Asia* (pp. 344-380). London: Allen and Unwin.
- Kerlinger, F. N. (1973). *Foundations of behavioral research* (2nd ed.). New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Lamborn, S. D., Mounts, N. S., Steinberg, L., & Dornbusch, S. M. (1991). Patterns of competence and adjustment among adolescents in authoritative, authoritarian, indulgent, and neglectful families. *Child Development, 62*(5), 1049-1065.
- Leung, K., Lau, S., & Lam, W. L. (1998). Parenting styles and achievement: A crosscultural study. *Merrill-Palmer Quarterly, 44*, 157-172.
- Li, J. (2001). Chinese Conceptualization of Learning. *Ethos, 29*(2), 111-137.
- Maccoby, E. E., & Martin, J. A. (1983). Socialization in the context of the family: Parent-child interaction. In E. M. Hetherington (Ed.), *Handbook of child psychology : Vol. 4 : Socialization, personality, and social development* (4th ed., pp. 1-101). New York: Wiley.

- Margolies, P. J., & Weintraub, S. (1977). The revised 56-item CRPBI as a research instrument: Reliability and factor structure. *Journal of Clinical Psychology, 33*(2), 472-476.
- Markus, H. R., & Kitayama, S. (1991). Culture and the self: Implications for cognition, emotion, and motivation. *Psychological Review, 98*(2), 224-253.
- McBride-Chang, C., & Chang, L. (1998). Adolescent-parent relations in Hong Kong: Parenting styles, emotional autonomy, and school achievement. *The Journal of Genetic Psychology, 159*, 421-436.
- McLoyd, V. C. (1990). The impact of economic hardship on black families and children: Psychological distress, parenting, and socioemotional development. *Child Development, 61*(2), 311-346.
- Phinney, J. S., Ong, A., & Madden, T. (2000). Cultural values and intergenerational value discrepancies in immigrant and non-immigrant families. *Child Development, 71*, 528-539.
- Pinyuchon, M., & Gray, L. A. (1997). Understanding Thai families: A cultural context for therapists using a structural approach. *Contemporary Family Therapy, 19*(2), 209-228.
- Pumroy, D. K. (1966). A research instrument with social desirability controlled. *Journal of Psychology, 3*(73-78).
- Radziszewska, B., Richardson, J. L., Dent, C. W., & Flay, B. R. (1996). Parenting style and adolescent depressive symptoms, smoking, and academic achievement: Ethnic, gender, and SES differences. *Journal of Behavioral Medicine, 19*(3), 289-305.
- Raskin, A., Boothe, H. H., Reatig, N. A., & Schulterbrandt, J. G. (1971). Factor analyses of normal and depressed patients' memories of parental behavior. *Psychological Reports, 29*, 871-879.
- Robinson, C. C., Mandlco, B., Olsen, S. F., & Hart, C. H. (1995). Authoritative, authoritarian, and permissive parenting practices: Development of a new measure. *Psychological Reports, 77*, 819-830.
- Rogers, C. R. (1960). *A Therapist's View of Personal Goals*. Willingford, PA: Pendle Hill.
- Rohner, R. P. (1986). *The warmth dimension: Foundation of parental acceptance-rejection theory*. CA: Sage.

- Rohner, R. P. (1994). Patterns of parenting: the warmth dimension in worldwide perspective. In W. J. Lonner & R. S. Malpass (Eds.), *Psychology and Culture* (pp. 113-120). Needham Heights, Massachusetts: Allyn & Bacon.
- Rohner, R. P., & Pettengil, S. M. (1985). Perceived parental acceptance-rejection and parental control among Korean adolescents. *Child Development, 56*, 524-528.
- Rothrauff, T. C., Cooney, T. M., & An, J. S. (2009). Remembered parenting styles and adjustment in middle and late adulthood. *Journals of Gerontology Series B: Psychological Sciences and Social Sciences, 64B*(1), 136-146.
- Rudy, D., & Halgunseth, L. (2005). Psychological control, maternal emotion and cognition, and child outcomes in individualist and collectivist groups. *Journal of Emotional Abuse, 5*, 237-264.
- Scafford, S. M., Alloy, L. B., & Pieracci, A. (2007). A comparison of two measures of parental behavior. *Journal of Child and Family Studies, 16*, 375-384.
- Schaefer, E. S. (1959). A circumplex model for maternal behavior. *The Journal of Abnormal and Social Psychology, 76*, 239-249.
- Schaefer, E. S. (1965a). Children's reports of parental behavior: An inventory. *Child Development, 36*(2), 413-424.
- Schaefer, E. S. (1965b). A configurational analysis of children's reports of parent behavior. *Journal of Consulting Psychology, 29*(6), 552-557.
- Schludermann, E., & Schludermann, S. (1970). Replicability of factors in children's report of parent behavior (CRPBI). *Journal of Psychology, 76*, 239-249.
- Schludermann, S., & Schludermann, E. (1983). Sociocultural change and adolescents' perceptions of parental behavior. *Developmental Psychology, 19*, 674-685.
- Sears, R. R., Maccoby, E. E., & Levin, H. (1957). *Patterns of child rearing*. Evanston, IL: Row Peterson.
- Sessa, F. M., Avenevoli, S., Steinberg, L., & Morris, A. S. (2001). Correspondence among informants on parenting: Preschool children, mothers, and observers. *Journal of Family Psychology, 15*(1), 53-68.
- Simmons, R. G., Burgeson, R., Carlton-Ford, S., & Blyth, D. A. (1987). The impact of cumulative changes in early adolescence. *Child Development, 58*, 1220-1234.

- Skinner, E., Johnson, S., & Snyder, T. (2005). Six dimensions of parenting: A motivational model. *Parenting: Science and Practice, 5*(2), 175-225.
- Slater, P. E. (1962). Parental behavior and the personality of the child. *Journal of Genetic Psychology, 101*, 53-68.
- Spera, C., Wentzel, K. R., & Matto, H. C. (2009). Parental aspirations for their children's educational attainment: relations to ethnicity, parental education, children's academic performance, and parental perceptions of school climate. *Journal of Youth and Adolescence, 38*(8), 1140-1152.
- Steinberg, L. (2001). We know some things: Parent-adolescent relationships in retrospect and prospect. *Journal of Research on Adolescence, 11*(1), 1-19.
- Steinberg, L., Dornbusch, S. M., & Brown, B. B. (1992). Ethnic differences in adolescent achievement: An ecological perspective. *American Psychologist, 47*(6), 723-729.
- Steinberg, L., Elmen, J. D., & Mounts, N. S. (1989). Authoritative parenting, psychosocial maturity, and academic success among adolescents. *Child Development, 60*(6), 1424-1436.
- Steinberg, L., Lamborn, S. D., Darling, N., Mounts, N. S., & Dornbusch, S. M. (1994). Over-time changes in adjustment and competence among adolescents in authoritative, authoritarian, indulgent, and neglectful families. *Child Development, 65*(3), 754-770.
- Steinberg, L., Lamborn, S. D., Dornbusch, S. M., & Darling, N. (1992). Impact of parenting practices on adolescent achievement: Authoritative parenting, school involvement, and encouragement to succeed. *Child Development, 63*(5), 1266-1281.
- Taylor, R. D. (2000). An examination of the association of African American mothers' perceptions of their neighborhoods with their parenting and adolescent adjustment. *Journal of Black Psychology, 26*(267-287).
- Trommsdorff, G., & Iwawaki, S. (1989). Students' perceptions of socialization and gender role in Japan and Germany. *International Journal of Behavioral Development, 12*, 485-493.

- Turner, R. A., Irwin, C. E., Jr., Tschann, J. M., & Millstein, S. G. (1993). Autonomy, relatedness, and the initiation of health risk behaviors in early adolescence. *Health Psychology, 12*, 200-208.
- Walker-Barnes, C. J., & Mason, C. A. (2001). Ethnic differences in the effect of parenting on gang involvement and gang delinquency: A longitudinal, hierarchical linear modeling perspective. *Child Development, 72*(6), 1814-1831.
- Wentzel, K. R., & Battle, A. A. (2001). School relationships and school adjustment. In T. Urdu & F. Pajares (Eds.), *Adolescence and education: General issues in the education of adolescence* (pp. 93-118). Greenwich, CT: Information Age Publishing.
- Yu, E., & Liu, W. T. (1980). *Fertility and kinship in the Philippines*. Indiana: University of Notre Dame Press.

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง

ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ชาย หญิง
2. ระดับชั้น ม.1 ม.2 ม.3
3. ผู้ปกครองที่อบรมเลี้ยงดูนักเรียน ได้แก่ (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - พ่อ แม่ ปู่ย่า ตายาย ลุงป้า/น้าอา
 - บุคคลอื่น (โปรดระบุ)

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับวิธีการที่ผู้ปกครองของนักเรียนอบรมเลี้ยงดูตัวนักเรียน พร้อมยกตัวอย่างแนวทางที่ผู้ปกครองปฏิบัติกับนักเรียน

- แสดงออกถึงความรัก

.....

.....

.....

- เปิดใจรับฟังปัญหาและให้กำลังใจ

.....

.....

.....

- ให้คำแนะนำที่ดี

.....

.....

.....

- ให้เวลา และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ

.....

.....

.....

- มีการตั้งกฎและข้อบังคับในบ้าน

.....

.....

.....

- ตั้งความคาดหวังกับนักเรียนในเรื่องต่างๆ

.....

.....

.....

- ติดตามดูแลให้นักเรียนทำตามกฎ

.....

.....

.....

มีต่อด้านหลังครานบบ

ให้คำแนะนำ สั่งสอน เพื่อให้ปฏิบัติได้ตามที่คาดหวัง

.....

.....

.....

รับฟังความคิดเห็น

.....

.....

.....

ให้อิสระในการเลือก/คิด/ทำ สิ่งต่างๆด้วยตัวเอง

.....

.....

.....

ไม่ใช่วิธีการบังคับขู่เข็ญ

.....

.....

.....

ขอบคุณสำหรับคำตอบ
ทุกคำตอบครับ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบวัดการอบรมเลี้ยงดู

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยาการศึกษา

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ทวนทอง เขาวงกิตพิงค์
รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและการจัดบัณฑิตศึกษา
อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรพล แสงปัญญา
อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยาพัฒนาการ

3. อาจารย์ ดร.อารยา ผลธัญญา
อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
4. อาจารย์ ดร.ชญญา ลีศัตร์พ่าย
อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดประเมิน

5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐภรณ์ หลาวทอง
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา
ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค
ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาด้วยการหาค่าดัชนี IOC
ผลการประเมินความเที่ยงรายข้อคำถามด้วยค่า CITC และผลการปรับปรุงข้อคำถาม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาด้วยการหาค่าดัชนี IOC ผลการประเมินความเที่ยง
รายข้อคำถามด้วยค่า CITC และผลการปรับปรุงข้อคำถาม

ข้อ ที่	ข้อคำถามก่อนการตรวจสอบ และปรับแก้ไข	คะแนน IOC เฉลี่ย	ค่า CITC	ข้อคำถามหลังการตรวจสอบและ ปรับแก้ไข
1	กอดหรือหอมฉันอยู่เสมอ (+)	1.0	.533	กอดหรือหอมฉัน (+)
2	ไม่แสดงความเป็นห่วงหรือใส่ใจฉันเท่าไร นัก (-)	0.6	.489	มีท่าทีห่างเหิน ไม่แสดงความเป็น ห่วงหรือใส่ใจฉัน (-)
3	ทำให้ฉันรู้สึกว่าคุณเป็นคนที่สำคัญที่สุดใน ชีวิตท่าน (+)	0.6	.609	คงเดิม
4	พูดให้ฉันฟังอยู่เสมอว่าท่านรักฉันมากแค่ไหน (+)	1.0	.576	พูดให้ฉันฟังว่าท่านรักฉันมากแค่ไหน (+)
5	ไม่สนใจว่าฉันอยู่ที่ไหน ทำอะไร (-)	0.6	.338	ไม่สนใจว่าฉันจะเป็นอะไร อยู่ที่ไหน ทำอะไร (-)
6	ทำให้ฉันรู้สึกดีขึ้น หลังจากได้ปรึกษาปัญหา กับท่าน (+)	0.6	.565	คงเดิม
7	พร้อมรับฟังปัญหาของฉันในทุกเรื่อง (+)	1.0	.640	คงเดิม
8	ไม่พยายามเข้าใจอารมณ์หรือปัญหาของฉัน (-)	1.0	.396	คงเดิม
9	มักพูดสิ่งต่างๆที่ทำให้ฉันสูญเสียกำลังใจ (-)	1.0	.428	คงเดิม
10	ให้กำลังใจฉันเสมอ เมื่อฉันมีปัญหาเรื่อง การเรียนหรือเรื่องอื่นๆ (+)	1.0	.632	ให้กำลังใจฉัน เมื่อฉันมีปัญหาเรื่อง การเรียนหรือเรื่องอื่นๆ (+)
11	ทำกิจกรรมต่างๆร่วมกับฉันอยู่เสมอ เช่น รับประทานอาหาร ดูละคร เล่นกีฬา (+)	1.0	.467	ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับฉัน เช่น ทานข้าว ดูละคร เล่นกีฬา ฯลฯ (+)
12	มีเวลาให้ฉันน้อยมาก (-)	0.8	.321	ยุ่งกับสิ่งต่างๆ จนไม่ค่อยมีเวลาให้ฉัน (-)
13	มีความสุขที่ได้ทำสิ่งต่างๆร่วมกับฉัน (+)	0.6	.523	มีความสุขที่ได้ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับฉัน (+)
14	มักจะพาฉันไปเที่ยวสถานที่ต่างๆด้วยกัน (+)	1.0	.420	มักพาฉันไปเที่ยวที่ต่างๆ (+)

ข้อ ที่	ข้อคำถามก่อนการตรวจสอบ และปรับแก้ไข	คะแนน IOC เฉลี่ย	ค่า CITC	ข้อคำถามหลังการตรวจสอบและ ปรับแก้ไข
15	ช่วยเหลือฉันเรื่องการบ้าน และสอนสิ่งที่ฉัน อยากรู้ (+)	1.0	.448	คงเดิม
16	กำหนดเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ อย่าง ชัดเจน เช่น เวลากลับบ้าน ตื่น-เข้านอน (+)	1.0	.327	กำหนดเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ อย่างชัดเจน เช่น เวลากลับบ้าน ตื่น- เข้านอน ทำการบ้าน ฯลฯ (+)
17	บอกฉันอย่างชัดเจนถึงกฎและข้อบังคับที่ ตั้งขึ้น (+)	0.8	.379	บอกฉันถึงกฎและข้อห้ามในการ วางตัวทั้งในบ้านและนอกบ้านอย่าง ชัดเจน (+)
18	กำหนดว่าฉันต้องมีหน้าที่รับผิดชอบงาน อะไรในบ้าน (+)	1.0	.329	กำหนดว่าฉันมีหน้าที่รับผิดชอบงาน อะไรในบ้าน (+)
19	ไม่เคยพูดถึงความคาดหวังในอนาคตที่มีต่อ ฉัน (-)	0.8	.292	บอกฉันอย่างชัดเจนว่าท่านคาดหวัง อะไรในตัวฉัน (+)
20	คาดหวังเรื่องการเรียนของฉันไว้สูง (+)	0.6	.171	ตัดทิ้ง
21	ไม่ตักเตือนหรือลงโทษ แม้ว่าฉันจะทำผิด (-)	1.0	.130	ตัดทิ้ง
22	เผ่าสังเกตอยู่เสมอว่าฉันปฏิบัติตัวถูกต้อง เหมาะสมหรือไม่ (+)	1.0	.575	คอยสังเกตว่าฉันปฏิบัติตัวถูกต้อง เหมาะสมหรือไม่ (+)
23	ยึดมั่นในกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัด โดยไม่มี ข้อยกเว้น (+)	1.0	.334	ดูแลให้ฉันทำตามกฎเกณฑ์ข้อบังคับ ที่ตั้งไว้อย่างเคร่งครัด (+)
24	แนะนำสั่งสอนวิธีการปฏิบัติตัวที่เหมาะสม ให้ฉันอยู่เสมอ (+)	0.8	.486	คอยสอดส่องดูแลให้ฉันปฏิบัติ ตัวอย่างเหมาะสม (+)
25	คอยติดตามไถ่ถามเรื่องการเรียนและ การบ้านกับฉันอยู่เสมอ (+)	1.0	.443	คอยกำกับติดตามเรื่องการเรียนของ ฉัน (+)
26	รับฟังความคิดเห็นของฉันในทุกๆเรื่อง (+)	1.0	.494	คงเดิม
27	เชื่อว่าความคิดของท่านเป็นสิ่งที่ถูกเสมอ (-)	1.0	.288	คงเดิม
28	จะไม่พอใจอย่างมาก หากฉันมีความคิดเห็น แตกต่างจากท่าน (-)	0.8	.519	คงเดิม

ข้อ ที่	ข้อคำถามก่อนการตรวจสอบ และปรับแก้ไข	คะแนน IOC เฉลี่ย	ค่า CITC	ข้อคำถามหลังการตรวจสอบ และปรับแก้ไข
29	เมื่อมีการตัดสินใจอะไรที่เกี่ยวข้องกับตัวฉัน ท่านจะถามความเห็นฉันก่อน (+)	1.0	.388	ถามความเห็นฉันก่อน เมื่อมีการ ตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับฉัน (+)
30	ปฏิเสธความคิดเห็นของฉันทันที หากเป็น ความคิดที่ท่านไม่ชอบ โดยไม่รับฟังเหตุผล (-)	1.0	.425	ปฏิเสธความคิดเห็นของฉันทันที หากเป็นความคิดที่ท่านไม่เห็นด้วย โดยไม่รับฟังเหตุผล (-)
31	ให้ฉันตัดสินใจเลือกเรียนในสายที่ฉัน ต้องการด้วยตัวเอง (+)	1.0	.443	คงเดิม
32	แนะนำให้ฉันเลือกอาชีพตามความต้องการ ของท่าน (-)	1.0	.262	ให้ฉันเลือกอาชีพตามความต้องการ ของท่าน (-)
33	สนับสนุนฉันในการเลือกและทำในสิ่งฉันที่ ชอบ แต่ต้องอยู่ในขอบเขต (+)	0.8	.454	สนับสนุนให้ฉันเลือกและทำในสิ่งที่ ฉันชอบ (+)
34	กระตุ้นให้ฉันตัดสินใจด้วยตัวเองเสมอ(+)	1.0	.327	กระตุ้นให้ฉันตัดสินใจด้วยตัวเอง (+)
35	มักจะโน้มน้าวหรือบังคับให้เชื่อในสิ่งที่ท่าน เห็นว่าถูกต้อง (-)	1.0	.210	คงเดิม
36	ใช้เหตุผลในการพูดคุยกับฉัน เมื่อท่าน ต้องการให้ฉันทำอะไร (+)	1.0	.264	ใช้เหตุผลในการพูดคุยกับฉัน หาก ท่านต้องการให้ฉันทำสิ่งต่างๆ (+)
37	ทำให้ฉันรู้สึกผิดเมื่อฉันไม่ปฏิบัติตามที่ท่าน สั่ง (-)	0.8	.187	ตัดทิ้ง
38	ให้ฉันทำตามแนวทางที่ท่านสั่ง โดยไม่มีข้อ โต้แย้ง (-)	0.8	.348	ไม่บังคับให้ฉันทำสิ่งต่างๆ ตาม แนวทางที่ท่านต้องการ (+)
39	เมื่ออยู่กับท่าน ฉันไม่สามารถทำสิ่งที่ฉัน ชอบได้ (-)	1.0	.167	ตัดทิ้ง
40	บังคับให้ฉันเรียนในสิ่งที่ฉันไม่ชอบ (-)	1.0	.333	คงเดิม

แบบสอบถามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง

แบบสอบถามฉบับนี้ เกี่ยวข้องกับลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของนักเรียน ขอให้
นักเรียนอ่านข้อคำถามและเลือกคำตอบที่พิจารณาแล้วตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด คำตอบที่
นักเรียนเลือกไม่มีถูกหรือผิด **ข้อมูลที่นักเรียนตอบจะถูกเก็บรักษาเป็นความลับ และจะไม่ส่งผล
กระทบใดๆต่อตัวนักเรียน** ผู้วิจัยขอขอบคุณนักเรียนที่สละเวลาเพื่อตอบแบบสอบถามฉบับนี้

ปณณวิชญ์ จาตุกัญญาประทีป

ผู้วิจัยและนิสิตปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ชาย หญิง
2. ระดับชั้น ม.1 ม.2 ม.3
3. บุคคลที่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูนักเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - พ่อ แม่ ปู่ย่า ตายาย ลุงป้า น้าอา
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ล้อมรอบตัวเลขในช่อง “ระดับความคิดเห็น” ที่ตรงกับกรกระทำของ
ผู้ปกครองที่มีต่อนักเรียน โดย

1 หมายถึง	แทบจะไม่เคยทำเลย
2 หมายถึง	ทำนานๆครั้ง
3 หมายถึง	ทำเป็นบางครั้ง
4 หมายถึง	ทำบ่อย
5 หมายถึง	ทำเป็นประจำ

ผู้ปกครองของฉัน.....

ข้อ	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		แทบจะไม่ เคยทำเลย	ทำนานๆ ครั้ง	ทำเป็น บางครั้ง	ทำบ่อย	ทำเป็น ประจำ
1	ทำให้ฉันรู้สึกดีขึ้น หลังจากได้ปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับ ท่าน	1	2	3	4	5
8	บอกฉันถึงกฎและข้อห้ามในการวางตัวทั้งในบ้าน และนอกบ้านอย่างชัดเจน	1	2	3	4	5
14	ปฏิเสธความคิดเห็นของฉันทันที หากเป็นความคิด ที่ท่านไม่เห็นด้วย โดยไม่รับฟังเหตุผล	1	2	3	4	5

ภาคผนวก จ
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของโมเดลการวัดการอบรมเลี้ยงดู

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

Squared Multiple Correlations for Structural Equations

	WARMTH ----- 0.909	CONTROL ----- 0.050	PSYAUTO ----- 0.684			
THETA-EPS						
	EXPLOVE -----	EMOSUP -----	INVOLV -----	RULE -----	MONITOR -----	DEMOC -----
EXPLOVE	7.975 (0.599) 13.316					
EMOSUP	- -	2.579 (0.753) 3.425				
INVOLV	- -	-1.988 (0.567) -3.507	5.408 (0.639) 8.457			
RULE	3.945 (0.496) 7.948	1.887 (0.452) 4.172	2.447 (0.419) 5.845	5.286 (1.451) 3.643		
MONITOR	3.996 (0.532) 7.510	1.646 (0.505) 3.257	2.455 (0.451) 5.438	- -	2.533 (2.288) 1.107	
DEMOC	- -	1.009 (0.400) 2.524	0.732 (0.385) 1.904	- -	- -	6.207 (0.545) 11.380
IDENT	- -	- -	- -	- -	0.610 (0.313) 1.949	- -
NONCOERC	- -	- -	- -	- -	-0.357 (0.215) -1.664	- -
THETA-EPS						
	IDENT -----	NONCOERC -----				
IDENT	6.244 (0.448) 13.951					
NONCOERC	- -	2.250 (0.200) 11.234				

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

EXPLOVE -----	EMOSUP -----	INVOLV -----	RULE -----	MONITOR -----	DEMOC -----
------------------	-----------------	-----------------	---------------	------------------	----------------

0.529 0.862 0.638 0.452 0.735 0.611

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

IDENT	NONCOERC
-----	-----
0.510	0.635

Log-likelihood Values

	Estimated Model	Saturated Model
	-----	-----
Number of free parameters(t)	29	36
-2ln(L)	14913.451	14904.451
AIC (Akaike, 1974)*	14971.451	14976.451
BIC (Schwarz, 1978)*	15099.442	15135.335

*LISREL uses $AIC = 2t - 2\ln(L)$ and $BIC = t\ln(N) - 2\ln(L)$

Goodness-of-Fit Statistics

Degrees of Freedom for (C1)-(C2)	7
Maximum Likelihood Ratio Chi-Square (C1)	9.001 (P = 0.2526)
Browne's (1984) ADF Chi-Square (C2_NT)	8.834 (P = 0.2648)
Estimated Non-centrality Parameter (NCP)	2.001
90 Percent Confidence Interval for NCP	(0.0 ; 13.970)
Minimum Fit Function Value	0.0148
Population Discrepancy Function Value (F0)	0.00328
90 Percent Confidence Interval for F0	(0.0 ; 0.0229)
Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)	0.0216
90 Percent Confidence Interval for RMSEA	(0.0 ; 0.0572)
P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05)	0.892
Expected Cross-Validation Index (ECVI)	0.110
90 Percent Confidence Interval for ECVI	(0.107 ; 0.129)
ECVI for Saturated Model	0.118
ECVI for Independence Model	3.711
Chi-Square for Independence Model (28 df)	2247.529
Normed Fit Index (NFI)	0.996
Non-Normed Fit Index (NNFI)	0.996
Parsimony Normed Fit Index (PNFI)	0.249
Comparative Fit Index (CFI)	0.999
Incremental Fit Index (IFI)	0.999
Relative Fit Index (RFI)	0.984
Critical N (CN)	1251.116
Root Mean Square Residual (RMR)	0.157
Standardized RMR	0.0128
Goodness of Fit Index (GFI)	0.996
Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI)	0.981
Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI)	0.194

CFA MODEL OF PARENTING

Modification Indices and Expected Change

Modification Indices for LAMBDA-Y

	WARMTH	CONTROL	PSYAUTO
	-----	-----	-----
EXPLOVE	- -	- -	- -
EMOSUP	- -	4.026	4.032
INVOLV	- -	4.032	4.032
RULE	- -	- -	- -
MONITOR	- -	- -	- -
DEMOC	0.183	1.141	- -
IDENT	0.142	0.114	- -
NONCOERC	0.004	1.790	- -

Expected Change for LAMBDA-Y

	WARMTH	CONTROL	PSYAUTO
	-----	-----	-----
EXPLOVE	- -	- -	- -
EMOSUP	- -	22.478	1.005
INVOLV	- -	-17.293	-0.773
RULE	- -	- -	- -
MONITOR	- -	- -	- -
DEMOC	0.175	-0.195	- -
IDENT	-0.093	-0.056	- -
NONCOERC	0.012	0.151	- -

Standardized Expected Change for LAMBDA-Y

	WARMTH	CONTROL	PSYAUTO
	-----	-----	-----
EXPLOVE	- -	- -	- -
EMOSUP	- -	22.478	1.005
INVOLV	- -	-17.293	-0.773
RULE	- -	- -	- -
MONITOR	- -	- -	- -
DEMOC	0.183	-0.195	- -
IDENT	-0.097	-0.056	- -
NONCOERC	0.013	0.151	- -

Completely Standardized Expected Change for LAMBDA-Y

	WARMTH	CONTROL	PSYAUTO
	-----	-----	-----
EXPLOVE	- -	- -	- -
EMOSUP	- -	5.201	0.233
INVOLV	- -	-4.477	-0.200
RULE	- -	- -	- -
MONITOR	- -	- -	- -
DEMOC	0.046	-0.049	- -
IDENT	-0.027	-0.016	- -
NONCOERC	0.005	0.061	- -

No Non-Zero Modification Indices for GAMMA

No Non-Zero Modification Indices for PHI

No Non-Zero Modification Indices for PSI

Modification Indices for THETA-EPS

EXPLOVE	EMOSUP	INVOLV	RULE	MONITOR	DEMOC
---------	--------	--------	------	---------	-------

	-----	-----	-----	-----	-----	-----
EXPLOVE	- -					
EMOSUP	4.032	- -				
INVOLV	4.032		- -			
RULE	- -	- -	- -	- -		
MONITOR	- -	- -	- -	- -	- -	
DEMOC	0.333	- -	- -	1.170	- -	- -
IDENT	1.972	0.354	0.044	0.082	- -	0.014
NONCOERC	0.673	0.588	3.446	1.706	- -	0.153

Modification Indices for THETA-EPS

	IDENT	NONCOERC
	-----	-----
IDENT	- -	
NONCOERC	0.140	- -

Expected Change for THETA-EPS

	EXPLOVE	EMOSUP	INVOLV	RULE	MONITOR	DEMOC
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
EXPLOVE	- -					
EMOSUP	-1.442	- -				
INVOLV	1.108	- -	- -			
RULE	- -	- -	- -	- -		
MONITOR	- -	- -	- -	- -	- -	
DEMOC	0.265	- -	- -	-0.385	- -	- -
IDENT	-0.472	0.201	0.071	-0.093	- -	0.045
NONCOERC	0.198	0.190	-0.443	0.288	- -	-0.118

Expected Change for THETA-EPS

	IDENT	NONCOERC
	-----	-----
IDENT	- -	
NONCOERC	0.126	- -

Completely Standardized Expected Change for THETA-EPS

	EXPLOVE	EMOSUP	INVOLV	RULE	MONITOR	DEMOC
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
EXPLOVE	- -					
EMOSUP	-0.081	- -				
INVOLV	0.070	- -	- -			
RULE	- -	- -	- -	- -		
MONITOR	- -	- -	- -	- -	- -	
DEMOC	0.016	- -	- -	-0.031	- -	- -
IDENT	-0.032	0.013	0.005	-0.008	- -	0.003
NONCOERC	0.019	0.018	-0.046	0.037	- -	-0.012

Completely Standardized Expected Change for THETA-EPS

	IDENT	NONCOERC
	-----	-----
IDENT	- -	
NONCOERC	0.014	- -

Maximum Modification Index is 4.03 for Element (2, 3) of LAMBDA-Y

CFA MODEL OF PARENTING

Factor Scores Regressions

ETA

	EXPLOVE	EMOSUP	INVOLV	RULE	MONITOR	DEMOC
WARMTH	0.050	0.162	0.109	-0.054	-0.049	-0.030
CONTROL	-0.119	0.018	-0.056	0.123	0.283	0.035
PSYAUTO	0.018	0.037	0.025	-0.014	-0.009	0.068

ETA

	IDENT	NONCOERC
WARMTH	0.012	0.009
CONTROL	-0.002	0.099
PSYAUTO	0.063	0.133

CFA MODEL OF PARENTING

Standardized Solution

LAMBDA-Y

	WARMTH	CONTROL	PSYAUTO
EXPLOVE	2.994	- -	- -
EMOSUP	4.012	- -	- -
INVOLV	3.085	- -	- -
RULE	- -	2.088	- -
MONITOR	- -	2.648	- -
DEMOC	- -	- -	3.121
IDENT	- -	- -	2.548
NONCOERC	- -	- -	1.980

GAMMA

PARENTIN

WARMTH	0.953
CONTROL	0.224
PSYAUTO	0.827

Correlation Matrix of ETA and KSI

	WARMTH	CONTROL	PSYAUTO	PARENTIN
WARMTH	1.000			
CONTROL	0.214	1.000		
PSYAUTO	0.789	0.186	1.000	
PARENTIN	0.953	0.224	0.827	1.000

PSI

Note: This matrix is diagonal.

	WARMTH	CONTROL	PSYAUTO
	0.091	0.950	0.316

CFA MODEL OF PARENTING

Completely Standardized Solution

LAMBDA-Y

	WARMTH	CONTROL	PSYAUTO
EXPLOVE	0.728	- -	- -
EMOSUP	0.928	- -	- -
INVOLV	0.799	- -	- -
RULE	- -	0.672	- -
MONITOR	- -	0.857	- -
DEMOC	- -	- -	0.782
IDENT	- -	- -	0.714
NONCOERC	- -	- -	0.797

GAMMA

	PARENTIN
WARMTH	0.953
CONTROL	0.224
PSYAUTO	0.827

Correlation Matrix of ETA and KSI

	WARMTH	CONTROL	PSYAUTO	PARENTIN
WARMTH	1.000			
CONTROL	0.214	1.000		
PSYAUTO	0.789	0.186	1.000	
PARENTIN	0.953	0.224	0.827	1.000

PSI

Note: This matrix is diagonal.

	WARMTH	CONTROL	PSYAUTO
	0.091	0.950	0.316

THETA-EPS

	EXPLOVE	EMOSUP	INVOLV	RULE	MONITOR	DEMOC
EXPLOVE	0.471					
EMOSUP	- -	0.138				
INVOLV	- -	-0.119	0.362			
RULE	0.309	0.141	0.204	0.548		
MONITOR	0.314	0.123	0.206	- -	0.265	
DEMOC	- -	0.058	0.047	- -	- -	0.389
IDENT	- -	- -	- -	- -	0.055	- -
NONCOERC	- -	- -	- -	- -	-0.047	- -

THETA-EPS

	IDENT	NONCOERC
IDENT	0.490	
NONCOERC	- -	0.365

Time used 0.062 seconds

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายปณณวิชญ์ จาตุกัญญาประทีป เกิดเมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2533 สำเร็จ การศึกษาวิทยาศาสตร์บัณฑิต ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อปี การศึกษา 2554 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2556

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY